

SINT-JOZEFKERK HARELBEKE

Ontwerpend haalbaarheidsonderzoek n.a.l.v. de transformatie van de Sint-Jozefkerk voor nevenbestemming

In opdracht van:
STADSBESTUUR HARELBEKE

Projectbegeleiding:
PROJECTBUREAU HERBESTEMMING KERKEN

Ontwerpbureau:
TRACE^{tv}
Tijdelijke vereniging van de onderzoeksgroep ArcK van de Faculteit Architectuur en Kunst (ARK)
Universiteit Hasselt / Architecten Broekx-Schiepers / Architect Saidja Heynickx / UR architects

Eindrapport
11 mei 2017

INLEIDINGcc		3
VISIE	<i>Trace</i>	4
KERKEN	<i>Harelbeke</i>	6
HISTORIEK	<i>Sint-Jozefkerk en Het Plein</i>	7
CONTEXT	<i>omgeving en inplanting</i>	17
KERK	<i>huidige toestand</i>	19
ONDERZOEK	<i>analyse en conceptvorming</i>	30
PROGRAMMA	<i>voor nevenbestemming</i>	32
SCENARIO 1	<i>kerk + muziek</i>	33
SCENARIO 2	<i>kerk + woord</i>	54
SCENARIO 3	<i>kerk + judo</i>	71
DROOMSCENARIO	<i>samen rond een plein leven</i>	82
+ MUZIEK	<i>weerhouden scenario</i>	85
+ MUZIEK	<i>nota externe adviezen</i>	86
+ MUZIEK	<i>raming</i>	88
CONCLUSIE		91
BIBLIOGRAFIE		92
REFERENTIES	<i>afbeeldingen</i>	93
TRACE IV	<i>team</i>	94
COLOFON		95

INLEIDING

Dit rapport beschrijft de haalbaarheidsstudie voor de nevenbestemming van de Sint-Jozefkerk te Harelbeke. De studie wordt uitgevoerd in opdracht van de gemeente Harelbeke met medewerking van de betrokken kerkfabriek en onder begeleiding van het Projectbureau Herbestemming Kerken. Vanuit de gemeente is er de vraag om het kerkgebouw, naast de liturgische functie, te gebruiken voor een functie die ten dienste staat van de lokale gemeenschap. Er is binnen de gemeente immers nood aan ruimte voor lokale verenigingen, het publieke sociale en culturele activiteiten. Vanuit de kerkfabriek is er de duidelijke vraag om de liturgische functie van de kerk te behouden. Het kerkbestuur benadrukt ook de bloeiende parochiegemeenschap die wekelijks samenkomt in de Sint-Jozefkerk. De nevenbestemming dient dan ook respectvol en harmonieus samen te gaan met het liturgische gebruik van de kerk.

Er worden drie mogelijke scenario's onderzocht, met verschillende inhoudelijke en ruimtelijke impact op de kerk en het huidige liturgische programma:

+ Muziek:

Het realiseren van één of meerdere repetitieruimten voor lokale fanfarevereniging(en), met mogelijkheid tot voorstellingen.

+ Woord:

Het realiseren van repetitie- en voorstellingsruimte voor toneelvereniging, met eventueel bijkomende vergader- of repetitieruimte.

+ Judo + Muziek:

Dit scenario zoekt de grenzen op van het programma, door het inrichten van het kerkgebouw voor nevenbestemming voor sportverenigen, zoals bijvoorbeeld de judoclub, en daarenboven mogelijkheden te voorzien voor muziekvoorstellingen.

De Sint-Jozefkerk is gelegen in de wijk Het eiland, opgericht in de jaren 1930. In 1953 kreeg de wijk een eigen parochie Sint-Jozef, maar het kerkgebouw werd pas een decennium later gebouwd. De kerk is een in baksteen opgetrokken, sobere hallenkerk met smalle, lage zijbeuken en een smalle toren tegen de noordelijke gevel aangebouwd. De kerk is gedeeltelijk gefinancierd door de lokale gemeenschap; een herbestemming die ten dienste staat van deze gemeenschap is daarom ook aangewezen.

TRACE tv onderzoekt in welke mate de wensen van beide partijen gerealiseerd kunnen worden in het bestaande gebouw, rekening houdend met de historische, architecturale, sociale en culturele waarden van het gebouw. Het eerste deel van het rapport beschrijft eerst de algemene visie van TRACE tv betreffende her- en nevenbestemming van parochiekerken in Vlaanderen, vervolgens geeft het een beknopte beschrijving van de geschiedenis van de kerk, de relatie met zijn omgeving, en de huidige staat van het gebouw. Het tweede deel bevat een ontwerpend onderzoek naar de ruimtelijke invulling van de nieuwe liturgische ruimte en de verschillende voorgestelde scenario's. Daarnaast wordt er door TRACE tv een 'droomscenario' uitgewerkt waarin wordt afgeweken van de concrete vraag van de gemeente, om op die manier de studie open te trekken en ook andere mogelijkheden te belichten. In een derde deel wordt er dieper ingegaan op één van de scenario's: Kerk + Muziek. De keuze voor dit scenario als beste scenario gebeurde door de gemeente, op basis van de bevindingen van TRACE tv gepresenteerd tijdens de scenario-vergadering, en rekening houdend met de opmerkingen van de kerkfabriek. Tot slot wordt een conclusie van de haalbaarheidsstudie geformuleerd.

Dit rapport is zeer sterk vanuit beelden opgebouwd; foto's, plannen en schetsen tonen het ontwerpend onderzoek, met beknopte teksten ter verduidelijking. Alle afbeeldingen van derden worden gerefereerd achteraan in het rapport, alle andere beelden en tekeningen zijn gemaakt door TRACE tv.

Her- en nevenbestemming van parochiekerken in Vlaanderen

CONTEXT

In Vlaanderen staan ruim 1800 rooms katholieke parochiekerken. Ongeveer 10% is niet meer in gebruik voor de eredienst, ca. 60% wordt hiervoor nog één tot tweemaal per week gebruikt en bijna de helft van de kerken is niet geopend buiten de uren van de eredienst. Bijna 40% is beschermd als monument en ruim 90% is opgenomen in de inventaris van bouwkundig erfgoed. Mogelijk zal een derde tot de helft van alle kerken op termijn in aanmerking komen voor her- en/of nevenbestemming. Door de sterke afname van bezoekers aan de eredienst komt het gebruik, beheer en onderhoud immers onder druk te staan. Hoewel ruim 70% van de kerkfabrieken verklaart dat naast de eredienst de kerk ook voor niet-religieuze activiteiten gebruikt wordt, blijft dit in praktijk zeer beperkt en gaat het voornamelijk om occasionele activiteiten zoals concerten of lezingen. Een nieuw programma vinden, blijkt zowel ruimtelijk als inhoudelijk niet vanzelfsprekend. Elke wijziging van gebruik, betekent immers ook een wijziging van de betekenis en de waarden van het gebouw.

Dit discours is volgens ons onlosmakelijk verbonden met ontwerpend onderzoek en het creëren en verbeelden van nieuwe scenario's voor onderbenutte kerkgebouwen. We geloven dat een duurzame en kwaliteitsvolle herbestemming er steeds in slaagt om een evenwicht tussen de verschillende waarden van het kerkgebouw te vinden. Bij nagenoeg alle projecten blijft de zoektocht naar een gepaste bestemming de grootste uitdaging. In vele gevallen is er geen idee wat de nieuwe functie van het gebouw zou kunnen zijn; in andere gevallen zijn er wel ideeën bij de lokale gemeentebesturen of kerkfabrieken, maar is hiervoor onvoldoende draagvlak bij de verschillende betrokken partijen (stad, bisdom, parochianen, ...).

Het Projectbureau Herbestemming Kerken verwijst terecht naar de rol van het ontwerpend onderzoek in dit proces. Er zijn haast geen referentieprojecten die op kwaliteitsvolle wijze de geest en het geheugen van de plek in harmonie brengen met een nieuwe functie en de architecturale draagkracht van een parochiekerk. Het CRKC en het Kenniscentrum Vlaamse Steden stellen een website voor met referentieprojecten maar een kwalitatieve en kritische lezing ontbreekt. Ongeacht hun architecturale kwaliteit, zien we dat bij vele referentieprojecten het kerkgebouw gereduceerd wordt tot een monument of een landmark, maar dat de immateriële of zachte waarden van het gebouw vaak niet aangesproken worden. Velen van deze projecten zijn daarenboven niet representatief voor de katholieke parochiekerken in Vlaanderen omdat het gaat over kerken die reeds decennia niet meer in gebruik zijn, kloosterkerken waarvan soms het klooster in de loop van de geschiedenis verdwenen is, of kerken van protestantse of anglicaanse gemeenschappen die een geheel andere relatie hebben met het kerkgebouw. Programma's en ontwerpstrategieën van bestaande projecten kunnen daardoor niet zomaar vertaald worden naar om het even welke Vlaamse parochiekerk – elke project is maatwerk.

TRANSITIE & GEHEUGEN

Het bekijken van het probleem van de onderbenutte kerken vanuit een historisch perspectief geeft echter wat meer rust in het debat en meer ademruimte. Het herbestemmen van religieus erfgoed is geen nieuw fenomeen: vele kerken en kerkinterieurs werden in de 16de eeuw zwaar verwoest door de beeldenstorm; kloosters, kerken en ander religieus erfgoed werden in de 19de eeuw onder het bewind van Napoleon geconfisqueerd, verkocht en herbestemd tot de meest uiteenlopende en extreme functies - woningen van rijken en notabelen, opslagplaatsen, of veestallen. Maar de gebouwen bleken veerkrachtig en velen werden nadien teruggebracht naar hun oorspronkelijke functie. De huidige 'crisis' is tegen die horizon relatief. De situatie vandaag kan beschouwd worden als een derde schok in de geschiedenis van het religieus patrimonium in Europa – met dit verschil dat het nu geen gedwongen desaffectatie is maar dat de regie door de verschillende partijen in overleg bepaald kan worden: het bestuur, de kerkelijke overheid, de gemeenschap. Het is een zachte transitie van binnenuit.

De historische dimensie van herbestemming geeft een brede horizon en laat ons ook nadenken op welk punt een

kerkgebouw haar hoogste waarde vindt – mogelijk ligt dit zelfs in de toekomst. Een hedendaagse interventie mag daarom de toekomst van het kerkgebouw niet hypothekeren; dit kan door de omkeerbaarheid van de ingreep, maar beter nog door de inhoudelijke en ruimtelijke kwaliteit van de nieuwe invulling die geen afbreuk doet aan de waarde van het kerkgebouw maar die daarentegen iets aan de betekenis en het gebruik toevoegt.

HERIJKING VAN WAARDEN

Er dient zich een verschuiving aan van waarden die een effect op het ontwerpend onderzoek zal hebben. Binnen het kader van deze aanvraag zien wij twee herijkingen: van een religieus naar een maatschappelijk gericht waardenstelsel. Het ideologisch kader waarbinnen het patrimonium in grote mate tot stand kwam, is door de secularisatie sinds de jaren 60 sterk afgenomen en op sommige plaatsen zelfs verdwenen. Maatschappelijke waarden, daartegen, lijken alsnog belangrijker te worden. Voor de secularisering is er ook een tegentrend: veel mensen blijven op zoek gaan naar zingeving, die ze op diverse manieren beleven. Met de migratiebewegingen komen ook nieuwe en omvangrijke aantallen gelovige mensen naar de West-Europese steden.

Een tweede belangrijke waardenverschuiving: van erfgoed conserveren naar architecturaal ingrijpen. We zien herbestemming als een nieuwe deelverzameling tussen conserveren en ontwerpen. Er dient zich, volgens ons, stilaan een paradigmawissel aan tussen het louter bewaren van sites omwille van erfgoedwaarden en duurzaam hergebruik in al zijn ruimtelijk mogelijkheden. De transitie van een 'maximaal behoud van de erfgoedwaarden' – en dus het stilleggen van de tijd – naar het actief inzetten van ons onroerend erfgoed om te beantwoorden aan huidige maatschappelijke noden en verwachtingen, is volop ingezet. Het ruimtelijk vraagstuk van de kerken maakt daar deel van uit. Er is ook een beleidsambitie die het jaar 2050 als horizon neemt om de bebouwde ruimte in Vlaanderen beter, intenser en meer kwaliteitsvol te gebruiken. Meer hergebruik, het verdichten van het ruimtegebruik en het verweven of samenbrengen van verschillende functies binnen één ruimte, waardoor er nieuwe kruisverbanden ontstaan. Ook dit zijn waardevolle parameters in het ontwerpend onderzoek van parochiekerken.

ONTWERPEND ONDERZOEK

Het ontwerpend onderzoek omvat de analyse van de ruimtelijke mogelijkheden en beperkingen van het gebouw met betrekking tot gebruik en beleving – het is een onderzoek naar de ruimtelijke draagkracht van het gebouw. Maar het is ruimer dan dat: de uitdaging zal zijn om het economisch en maatschappelijk potentieel van het kerkgebouw af te wegen ten opzichte van de ruimtelijke, sociale en culturele draagkracht ervan. Onze ervaring leert ons dat het ontwerpend onderzoek optimale kans op slagen heeft indien men zo inclusief mogelijk werkt, en ook de sociale draagkracht meeneemt als parameter in het ontwerpend onderzoek. De haalbaarheidsstudie vraagt dus ook een inclusieve aanpak die alle partijen betreft bij het proces, niet enkel de lokale stakeholders (vb. gemeentebestuur, parochiepriester, kerkfabriek, parochianen en omwonenden, verenigingen) maar ook de bisschoppen - zij hebben de regie over desaffectatie van parochiekerken en bijgevolg ook over de eventuele herbestemming ervan - en bij beschermd kerken het agentschap Onroerend Erfgoed. Dit betekent dat elk project maatwerk is – het definiëren van een 'blauwdruk' of 'standaardscenario' voor verschillende types parochiekerken lijkt onmogelijk omwille van de diversiteit aan stakeholders, en de gevoeligheden omtrent de thematiek die bij elke parochiekerk anders zijn.

In voorgaand ontwerpend onderzoek naar herbestemming van kerken gebruikten we schetsen als medium om de mogelijke scenario's voor een kerkgebouw te verbeelden en te communiceren met de verschillende stakeholders. In tegenstelling tot een computer-rendering of een digitaal plan is een schets een heel zacht communicatiemiddel. Een schets lijkt onaf en geeft de vrijheid voor persoonlijke interpretatie, nodigt uit om mee te denken over een concrete ruimtelijke invulling.

Daarnaast maken we ook gebruik van historische referentiebeelden: schilderijen van kerkgebouwen die een heel ander interieur en gebruik tonen dan we vandaag kennen – een zee van stoelen gericht naar het altaar. Het waren open plekken voor ontmoeting, voor studie, vrijhavens in de stad waar verschillende activiteiten tegelijkertijd konden

plaatsvinden, zonder fysieke opdeling van de ruimte. Het binnenbrengen van deze beelden in het debat rond het hedendaags gebruik kan een brug vormen tussen de religieuze en de maatschappelijke gebruik van het kerkgebouw.

Ook oude postkaarten zijn voor ons een inspiratiebron voor het ontwerpend onderzoek. De unieke landschappelijke scenografie van het beeld kan aan de basis liggen van een benadering van de herbestemming van bijvoorbeeld een klooster. Mogelijke uitbreidingen of aanpassingen dienen zich respectvol in te passen in de gelaagde, organisch gegroeide gebouwenstructuur die als vanzelf opgaat in het omringende landschap met zijn variërende reliëf. De tekening van bestaande hoogtelijnen en begroeiing rondom de gebouwen verzacht de perceptie van de plek.

DUURZAAMHEID

In het ontwerpend onderzoek worden aspecten zoals energie-efficiëntie en gebruikerscomfort mee opgenomen. Maar een duurzaam ontwerp overstijgt tegelijkertijd het louter ecologische duurzaamheids-denken, het streeft naar kwaliteit die het 'modieuze' overstijgt en houdt rekening met de toekomst van het kerkgebouw via flexibele ingrepen die het gebouw opwaarderen in plaats van hypothekeren. Een duurzaam ontwerp zoekt ook naar sociale duurzaamheid door het realiseren van een inhoudelijk en ruimtelijk programma dat door een grote gemeenschap gedragen is. De ontwerpers die onderdeel zijn van het team zijn stuk voor stuk vertrouwd met de verschillende aspecten rond duurzaamheid. In hun praktijk vertrekken ze vanuit een benadering die de verschillende aspecten van duurzaamheid op een evenwichtige manier integreert.

VISIE
Trace

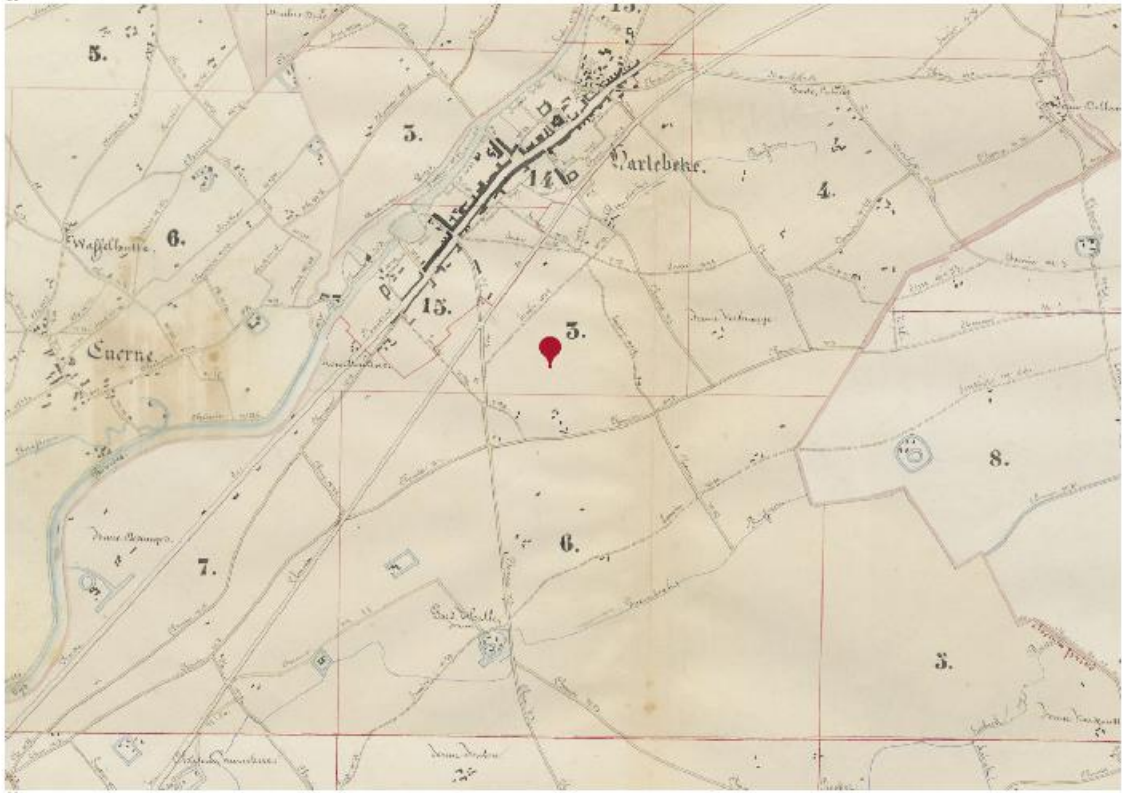
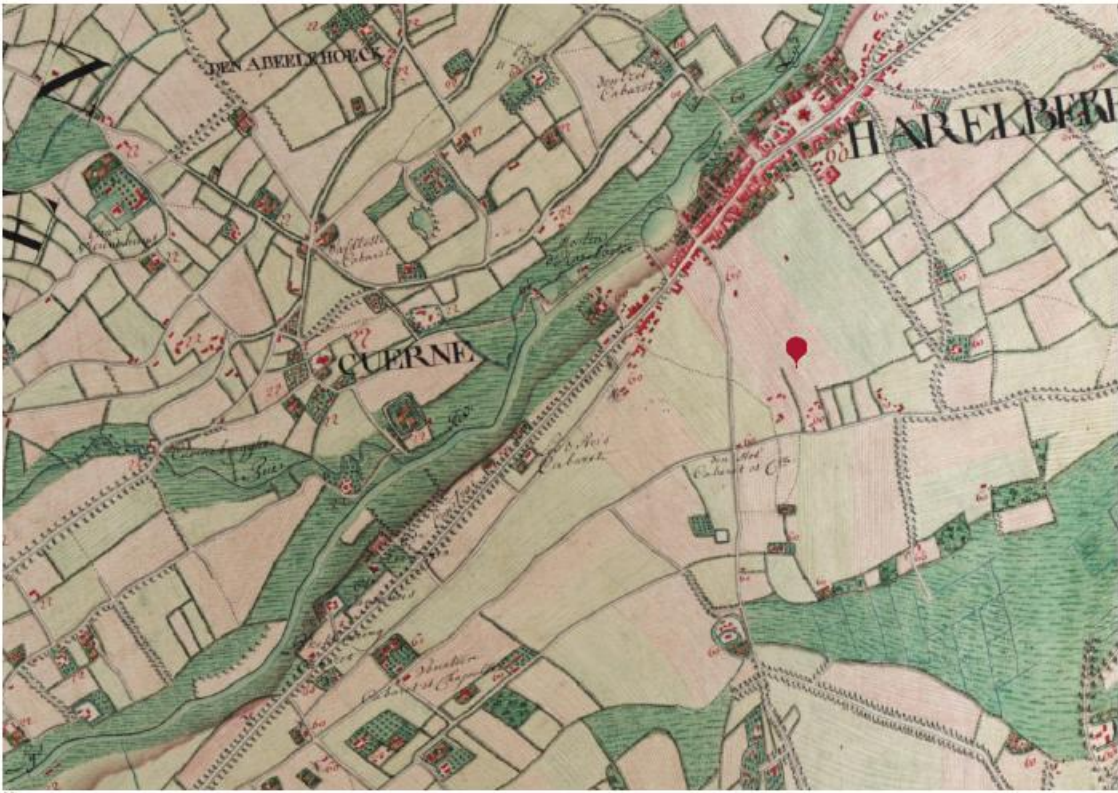
DE KERKEN VAN DE FEDERATIE HARELBEKE

De Federatie Harelbeke omvat zes parochies (Sint-Amandus, Sint-Jozef, Sint-Rita, Sint-Salvator, Sint-Petrus, Sint-Augustinus) en vormt samen met de federaties Deerlijk en Kuurne het 'Decenaat Harelbeke'

- (A) Sint-Amanduskerk Bavikhove (B) **Sint-Jozefkerk Harelbeke** (C) Sint-Ritakerk Harelbeke (D) Sint-Salvatorkerk Harelbeke (E) Sint-Pieterskerk Hulste (F) Sint-Augustinuskerk Stasegem
- O.L.Vr. Koningin van de Vredekerk Harelbeke (is geen afzonderlijke parochie)

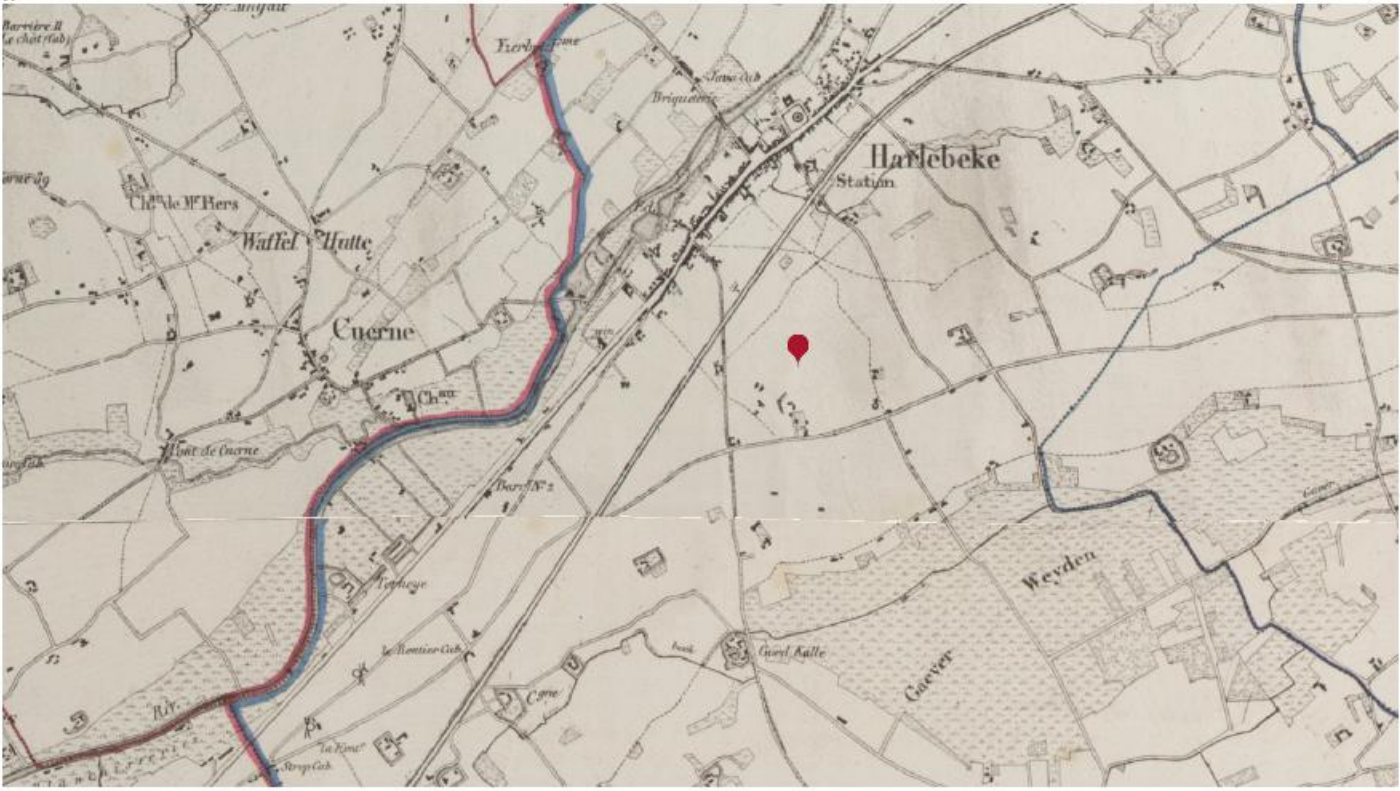
HISTORIEK

Sint-Jozefkerk Harelbeke

HISTORISCHE CONTEXT

(01) Fricx kaarten 1712 (02) Ferraris kaarten 1777 (03) Atlas der Buurtwegen 1841
bron (1, 2, 3): www.geopunt.be, geraadpleegd op 3 november 2016

HISTORISCHE CONTEXT

(04) Popp kaarten 1742-1879 (05) Vandermaelen kaarten 1846-1854
bron (4, 5): www.geopunt.be, geraadpleegd op 3 november 2016

De evolutie van Harelbeke, het ontstaan van de wijk Het Eiland en de nood aan kerken na de tweede wereldoorlog hebben allemaal bijgedragen tot het bouwen van de Sint-Jozefskerk. Vanysacker, Versele, Wijckmans en Willems, hebben specifiek onderzoek gedaan (2009-2010) over de evolutie van deze kerk. Deze ongepubliceerde paper binnen een onderzoeksseminarie herbestemming kerken kadert het ontstaan in zijn tijdsgeest. De verdere beknopte onstaansgeschiedenis ontleen we aan deze bron die op haar beurt gebaseerd is op een combinatie van archiefonderzoek en interviews.

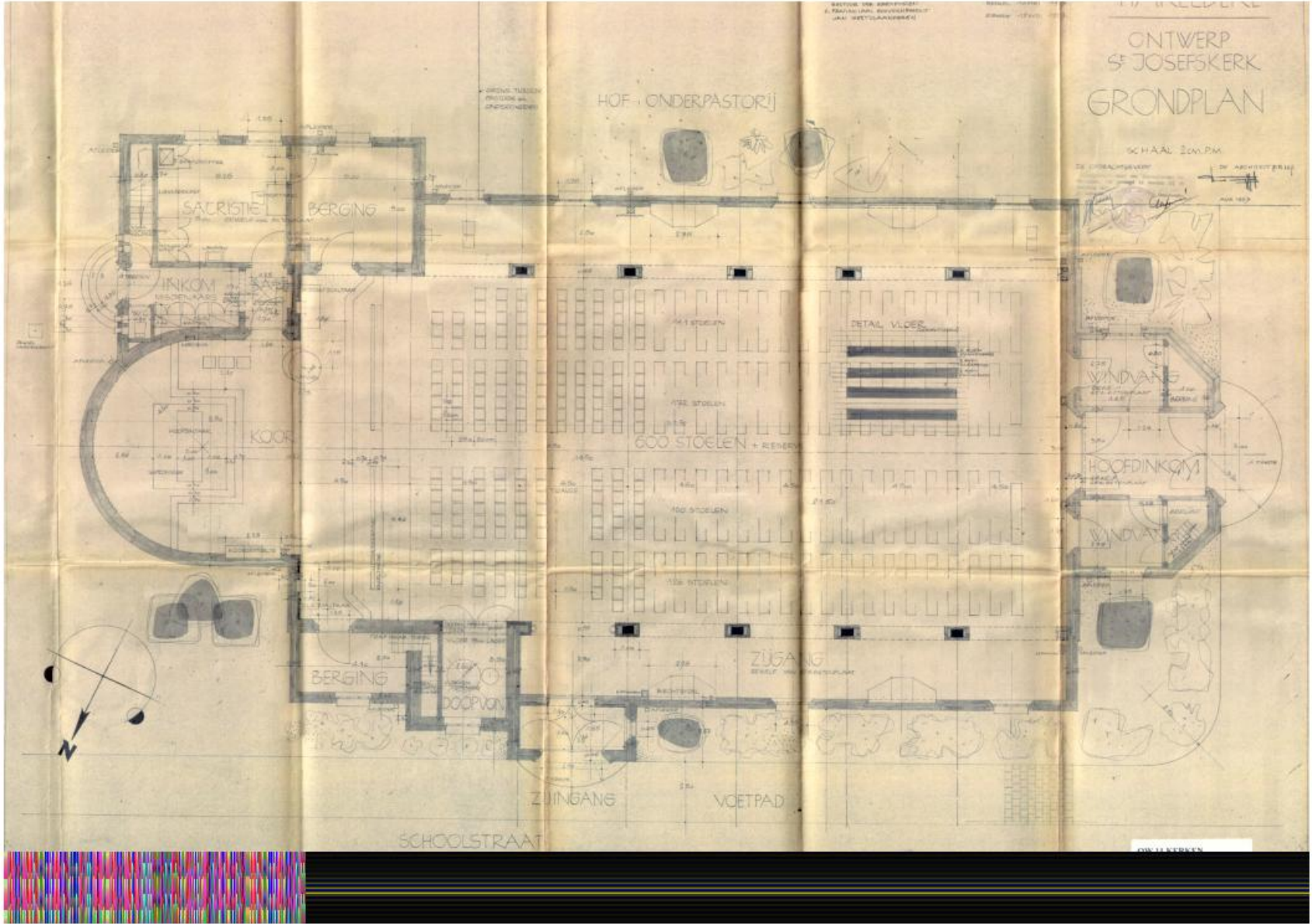
De wijk "het Eiland" kende sinds 1934, sinds de sanering van de Oostwijk, een heuse groei die gepaard ging met een toename in het bouwen en restaureren van gebouwen. Een voorbeeld hiervan was de nieuwe school achter de Sint-Salvatorskerk eind jaren '30. In diezelfde periode werden tevens het ziekenhuis en het rusthuis verbouwd. Deze projecten werden telkens uitgevoerd naar het ontwerp van de plaatselijke architect Armand Vandeweghe.

Naast deze openbare gebouwen werden er, na de Tweede Wereldoorlog, talrijke wijken met sociale woningen opgericht. In de wijk Het Eiland deed zich hetzelfde fenomeen voor. Doordat er veel arbeiders hun intrek namen in deze wijk, kreeg deze een socialistisch tintje. Dit zorgde af en toe voor wrijving tussen de katholieken en socialisten. Het bisdom zorgde ervoor dat er binnen deze wijk een kerk kwam. Het ontwerp voor de parochiekerk dateert van 1953, samen met dat van de pastorie (Vrijheidsstraat nr. 48) en is tevens getekend door architect Armand Vandeweghe op initiatief van pastoor Gabriël Vandenberghe. De Sint-Jozefsparochie wordt opgericht op 1 januari 1954 nadat de deken van Kortrijk en de burgemeester van Harelbeke het idee

kregen om een zelfstandige parochie op te richten in de wijk. De eerste eucharistievieringen in de parochie gaan door in de turnzaal van de nieuwe school in de Tientjes- en Veldstraat. De tot-standkoming van de kerk verliep echter moeizaam. Aanvankelijk wilde men de houten afbraakkerk van Olsene hergebruiken op het Plein. Door de slechte staat van de kerk werd snel afgezien van dit plan. De burgemeester en beide priesters van Harelbeke gingen bij Domus Dei en de parochianen aankloppen om de nodige som geld bij elkaar te krijgen om dan naar architect A. Vandeweghe te trekken. Het dossier van de bouw heeft dan nog lang aangeslept tot men met de plannen naar het bisdom van Brugge trok die meteen enthousiast waren over de vormgeving van de nieuwe kerk. Door onvoorziene omstandigheden verliepen de werken van de kerk soms moeizaam. Uiteindelijk werd de pastorij samen met de kerk gebouwd in 1963 waarna het kerkgebouw ook werd ingehuldigd. De kerk kan omschreven worden als een georiënteerde hallenkerk met lage zijbeuken. De plattegrond ontvouwt een westportaal, een breed schip van vijf traveeën en een afgerond koor. Het interieur geeft een sobere indruk met bakstenen wanden, een wit-zwarte tegelvloer en een gedrukt tongewelf.

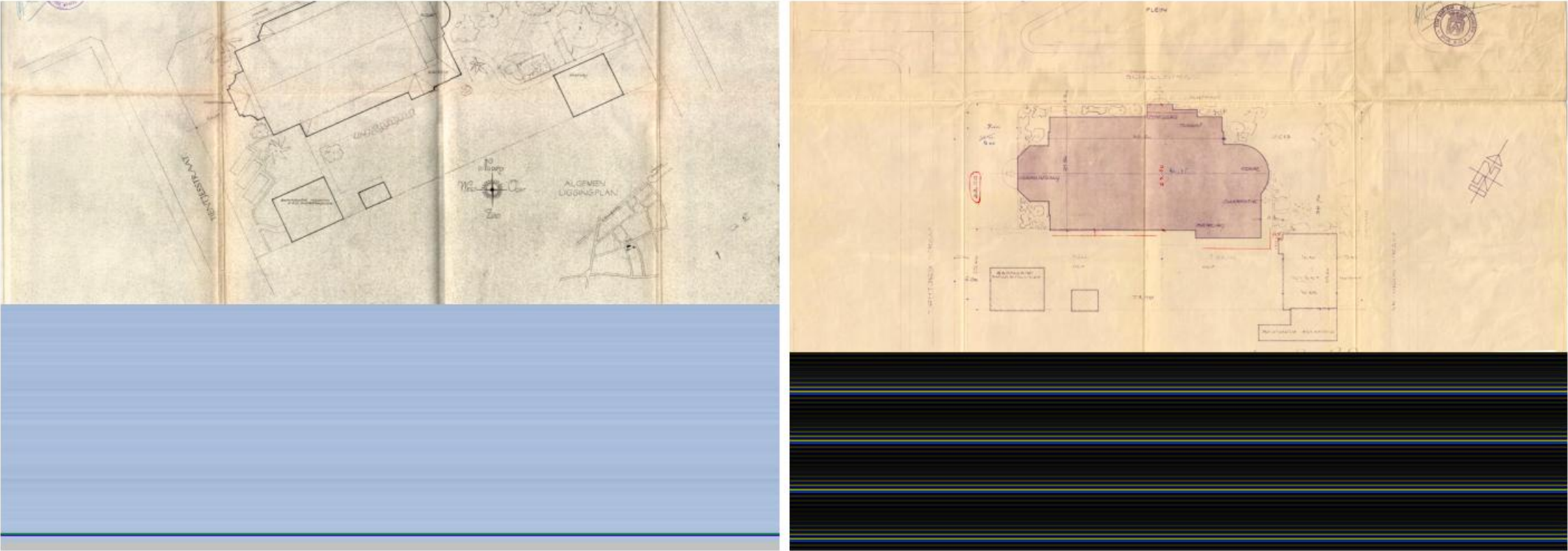

HISTORIEK
Sint-Jozefkerk Harelbeke

BOUWAANVRAAGTEKENING 1957
schaal van de originele tekening: 1/50

Grondplan, opgemaakt door architect A. Vandenweghe.

(links) VOORONT WERPTEKENING 1956 (rechts) BOUWAANVRAAGTEKENING 1957
schaal van de originele tekeningen: 1/200

Inplantings- en liggingsplan, opgemaakt door architect A. Vandenweghe.

HISTORIEK
Sint-Jozefkerk Harelbeke

MAQUETTE VAN DE SINT-JOZEFKERK (DATUM ONBEKEND)

bron: Archief Camiel Pattyn, Stadsarchief Harelbeke

1. Duyck - aannemer
2. Monseigneur Desmedt - bisschop
3. Armand Vandeweghe - architect
4. Jules Allegaert

1. Vincke - onderpastoor 2. Herreman - stadssecretaris 3. Jozef Brys - schoolmeester 4. Marcel Plancke - Bank van Brussel kantoorhouder 5. Charles Pype - schepen 6. Vandeputte - deken 7. Duyck - aannemer 8. Jozef Fierens - stadsambtenaar 9. Monseigneur Desmedt - bisschop 10. Jules Allegaert	11. Marcel Vermote - schepen 12. Vandenberghe - pastoor 13. Albert Raes - onderwijzer / koster 14. Maurice Duc 15. Ghislain Pouseele - beiaardier 16. Danneels - schepen / dokter 17. Armand Vandeweghe - architect 18. Camiel Pattyn - schepen 19. Julien Dehul - schepen 20. G. J. Lanneau - burgemeester

DE INHULDIGING VAN DE SINT-JOZEFKERK - (VERMOEDELIJK) IN 1964

(links) Monseigneur Desmedt met de architect en (vermoedelijk) aannemers (rechts) Monseigneur Desmedt met de bisschop, de architect, schepenen, de burgemeester etc.

bron: Archief Marcel Anckaert, Stadsarchief Harelbeke

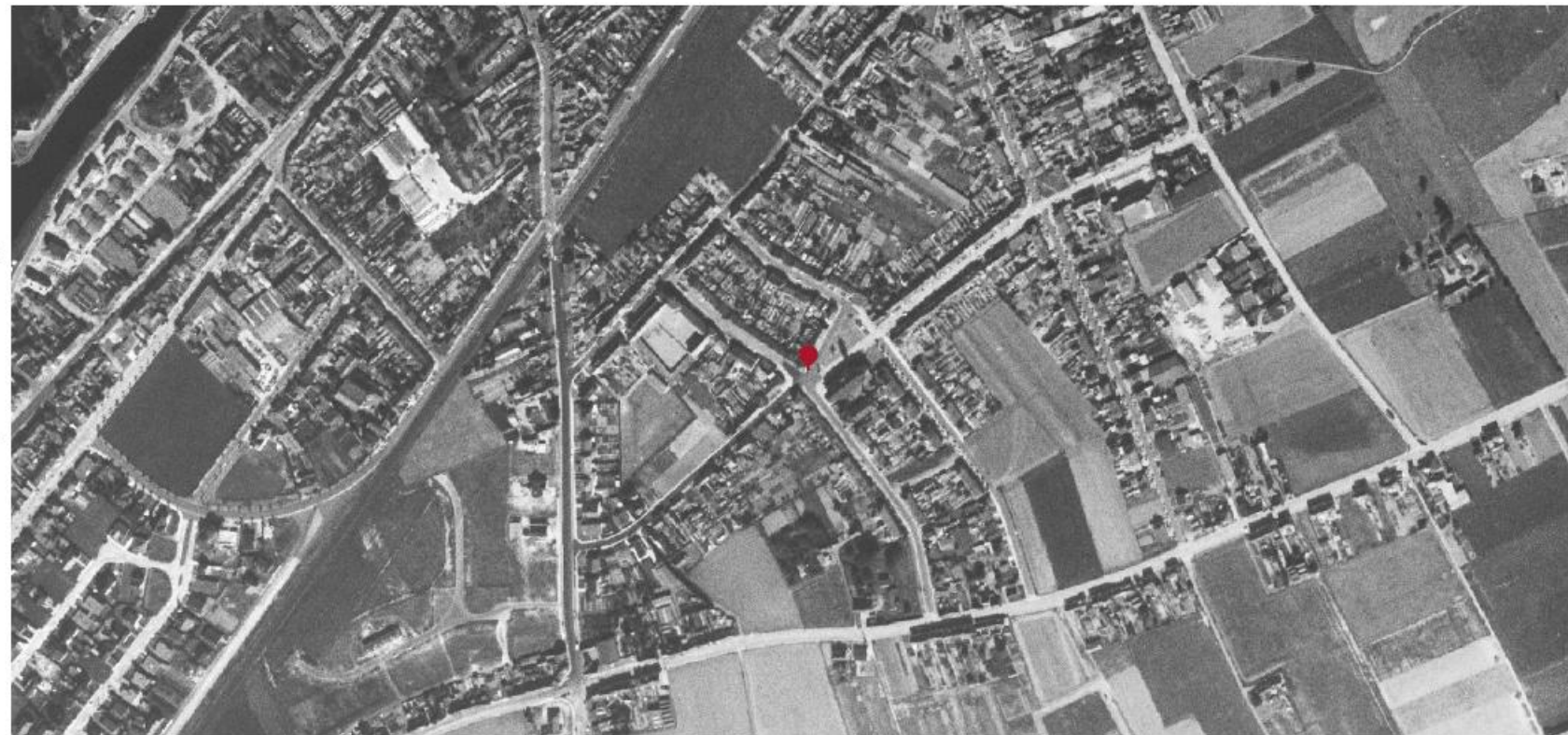
Het bestaande Plein Eiland was voor de heraanleg en opening in april 2014 een kleine driehoek gevangen tussen 3 wegen. Het plein functioneerde niet als een verblijfsruimte maar werd ingezet als parking voor de buurt en tijdens erediensten. Samen met de bewoners werd er voor geopteerd om Het Plein te laten aansluiten aan de Sint-Jozefkerk door het elimineren van één straat. Dit gaf meer ruimte en mogelijkheden om van het plein een ruimte met meer waarde te maken. Om het pleingevoel nog meer te accentueren werd gekozen om de aanliggende wegen op hetzelfde niveau te plaatsen en de gehele zone verhoogd aan te leggen vanuit de zijstraten. Dit maakt het voor de automobilist heel duidelijk dat hij een zone 30 en verblijfsgebied binnen rijdt. Voor de wegenis werd gekozen voor een uitgewassen beton die een hoge slijtvastheid en druksterkte heeft. Het Plein werd aangelegd in kleinschalige materialen die mooi aansluiten bij de kleur van het uitgewassen beton wat de uniformiteit versterkt.

Om Het Plein terug een centrumfunctie te geven, is er tevens geïnvesteerd in een kiosk die dienst doet als overdekt podium en het zitbankenproject 'Zet je'. De reeds aanwezige glascontainer werd ondergronds aangelegd om de hinder en het sluikstorten tot een minimum te beperken.

Er is voorzien in de mogelijkheid tot het plaatsen van een tent (door het wegnemen van de hiervoor uitgeruste banken).

Het aantal parkeerplaatsen bedraagt 31. Dit maakt het mogelijk om het plein autovrij te houden. Er is voorzien in parkeerplaatsen voor mindervaliden en een los- en laadzone ter bevoorrading van de winkels.

Bron: Uittreksel Zitting gemeenteraad 22/10/2012

EVOLUTIE VAN HET PLEIN

Luchtfoto 1971

bron: www.geopunt.be, geraadpleegd op 3 november 2016

HISTORIEK
Evolutie 'Het Plein'

EVOLUTIE VAN HET PLEIN

Luchtfoto's - jaar onbekend
bron: www.bing.com/maps, geraadpleegd op 3 november 2016

HISTORIEK
Evolutie 'Het Plein'

EVOLUTIE VAN HET PLEIN

(01) Luchtfoto 2000-2003 (03) Luchtfoto 2004 (02, 04) Luchtfoto's 2015
bron: (01, 02, 04) www.geopunt.be, geraadpleegd op 3 november 2016 (03) Beeldbank Stadsarchief Harelbeke

CONTEXT
Sint-Jozefkerk Harelbeke

OMGEVINGSPLAN
schaal: 1/3000

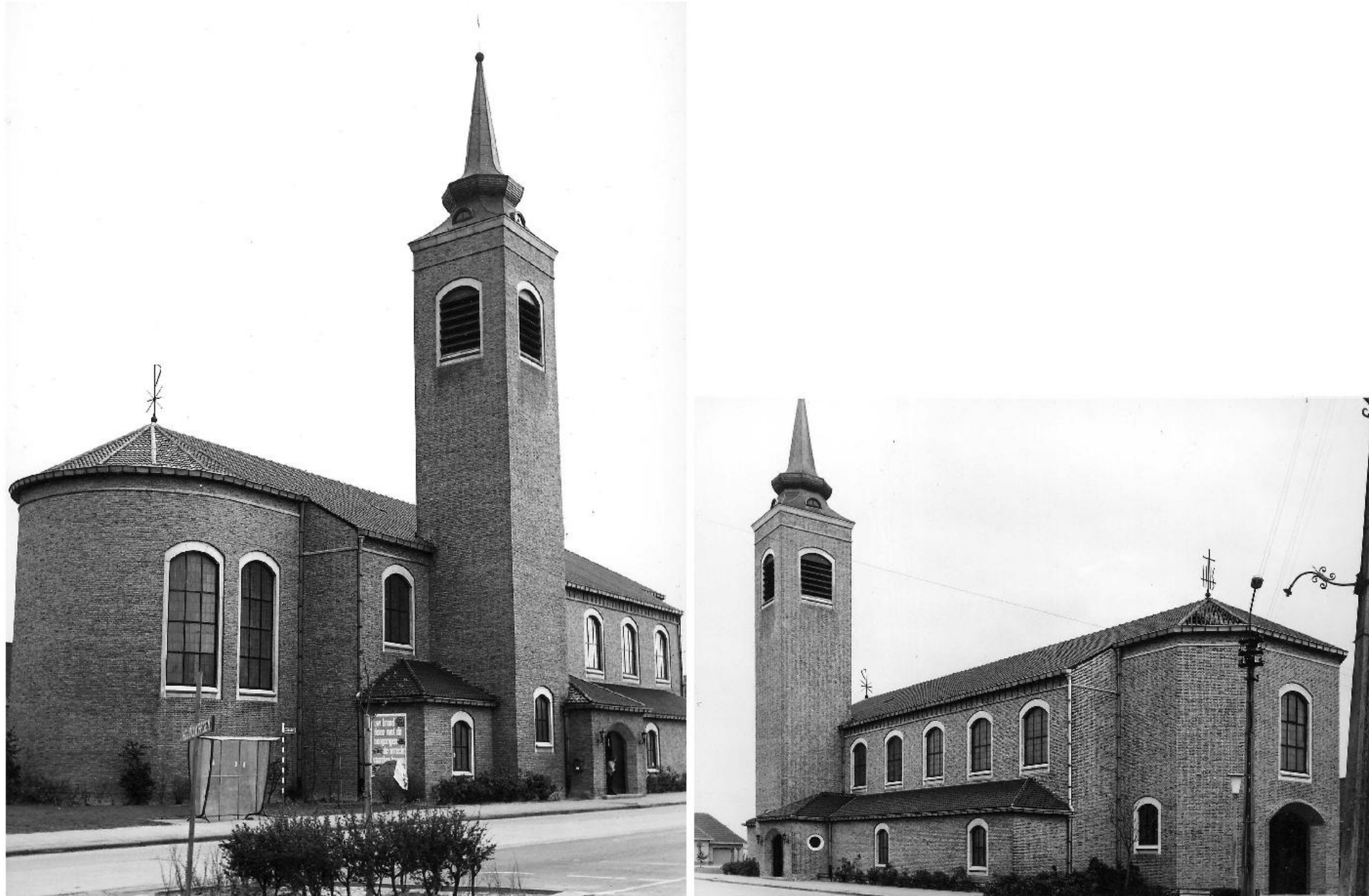
● PRIVATE DIENSTEN ● OPENBARE DIENSTEN (01) Sint-Jozefkerk (02) Kiosk (03) Kaartershuisje (04) Academie Harelbeke Anders!
(A) Plein (B) Tientjesstraat (C) Kouterstraat (D) Schoolstraat (E) Vrijheidsstraat (F) Veldstraat (G) Heerbaan

INPLANTINGSPLAN HUIDIGE TOESTAND
schaal: 1/800

(01) Sint-Jozefkerk (02) Overdekte zitruimte/kiosk (03) Pastorie (04) Zitbankenproject (A) Plein (B) Tientjesstraat (C) Kouterstraat (D) Schoolstraat (E) Vrijheidsstraat

KERK
Sint-Jozefkerk Harelbeke

DE SINT-JOZEFKERK IN 1973

Zicht de noordoost- en de noordwestgevel van de Sint-Jozefkerk, ontworpen door architect A. Vandeweghe - fotograaf JP Renard
bron: balat.kikirpa.be/object/71788, geraadpleegd op 3 november 2016

KERK
Sint-Jozefkerk Harelbeke

DE OMGEVING VAN DE KERK IN 2016

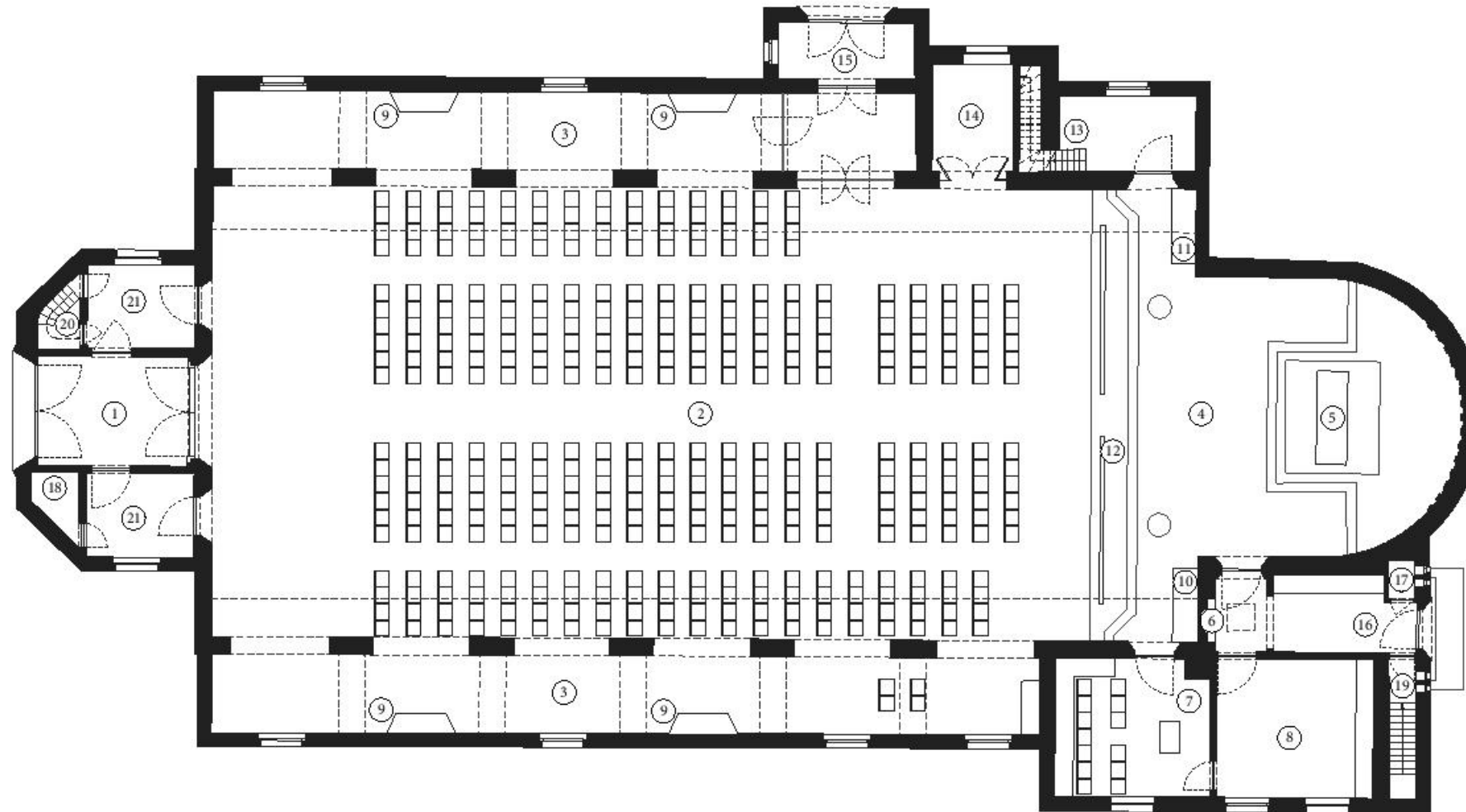
(01) Zicht van aan de toegangspoort van de kerk richting het kruispunt (02) Zicht vanop het plein richting het kruispunt van het Plein, de Tientjesstraat en de Kouterstraat
(03, 04) Zicht op het plein en de kerk van aan Voedingswinkel 't Hoekske

KERK
Sint-Jozefkerk Harelbeke

DE OMGEVING VAN DE KERK IN 2016

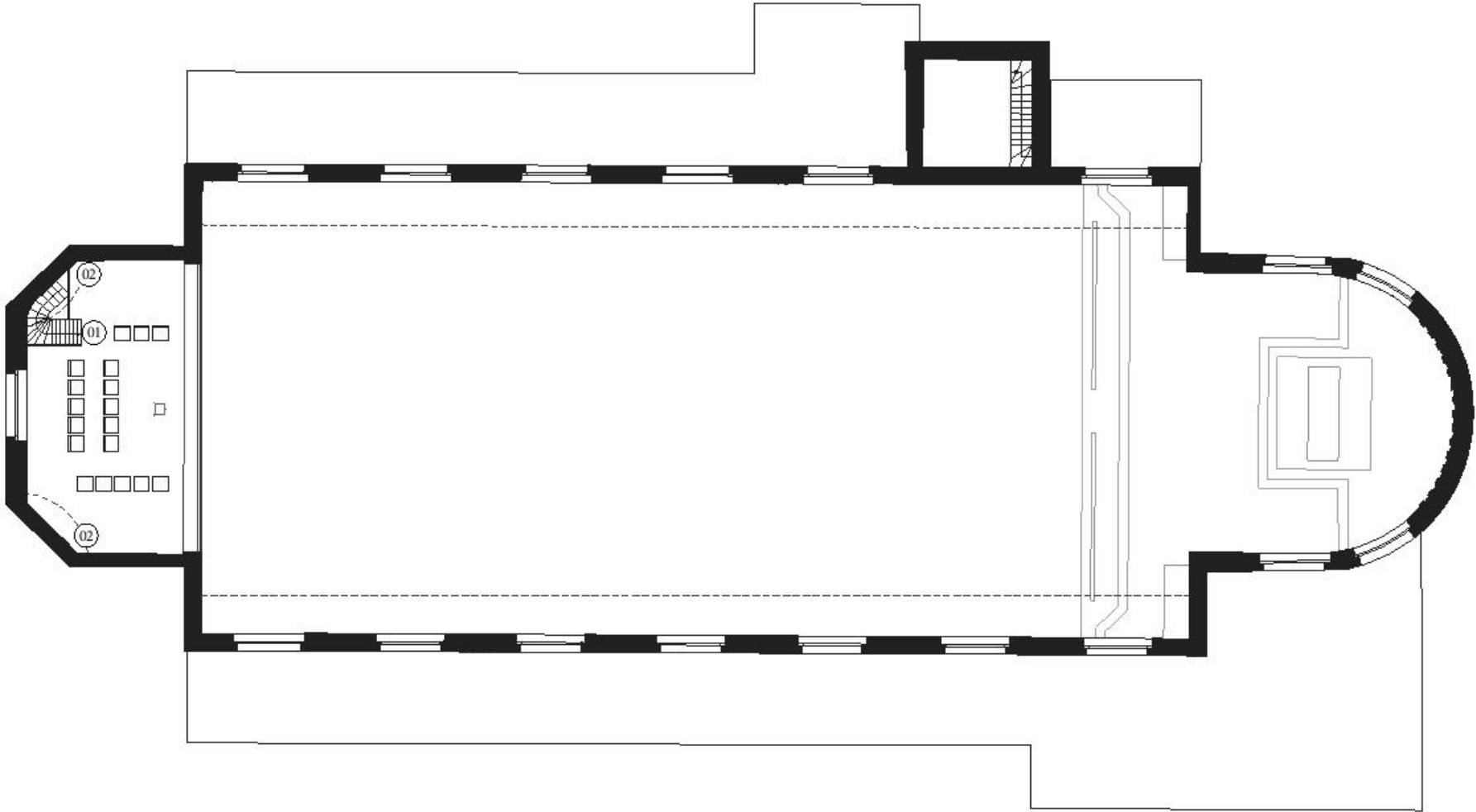
(05) Zicht op het plein, de kiosk en het kaartershuisje (06) Zicht op het zitbankenproject, de kiosk, het kaartershuisje en achteraan de pastorie (07) Zicht op het kruispunt van Het Plein, de Schoolstraat en de Vrijheidsstraat

GRONDPLAN niv. +0 BESTAANDE TOESTAND

schaal: 1/200

- (01) inkomportaal (02) middenschip (03) zijbeuken (04) koor (05) hoofdaltaar (06) technische installaties (07) weekkapel (08) sacristie (09) biechtstoelen (10) zijaltaar H. Josef (11) zijaltaar O.L.V. (12) communiebank (13) torentrap (14) doopkapel (15) zij-ingang (16) achteringang (17) toilet (18) berging (19) keldertrap (20) trap naar het doksaal (21) sas, wordt in de winter gebruikt als in- en uitgang i.p.v. grote poort

GRONDPLAN niv. +1 BESTAANDE TOESTAND

schaal: 1/200

(01) trap (02) orgel

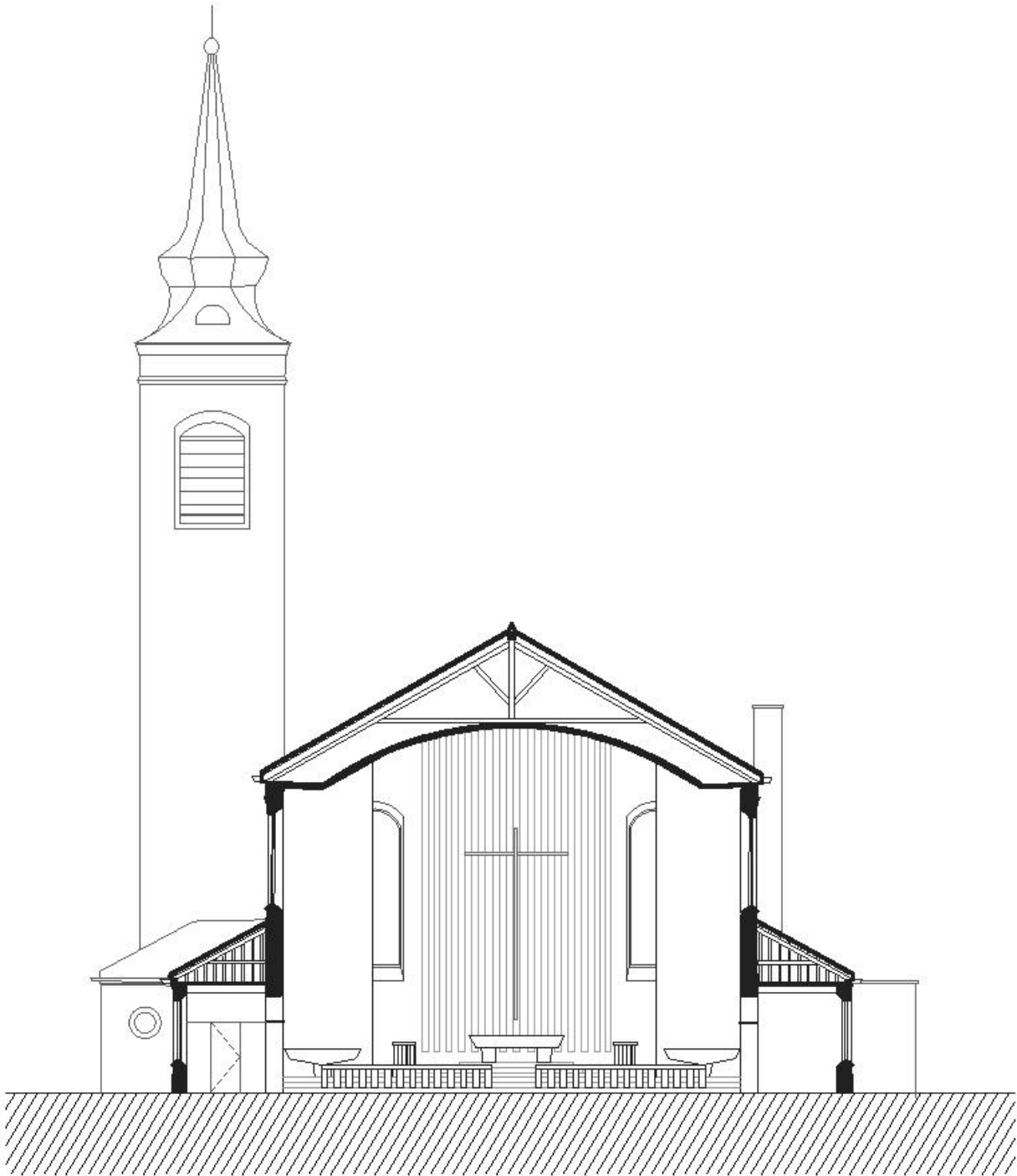
KERK
Sint-Jozefkerk Harelbeke

LANGSDOORSNEDE BESTAANDE TOESTAND

schaal: 1/200

KERK
Sint-Jozefkerk Harelbeke

DWARSDOORSNEDE BESTAANDE TOESTAND

schaal: 1/200

KERK
Sint-Jozefkerk Harelbeke

HET INTERIEUR IN 1973

Zicht op het koor en het doksaal van de Sint-Jozefkerk, ontworpen door architect A. Vandeweghe - fotograaf JP Renard
bron: balat.kikirpa.be/object/71788, geraadpleegd op 3 november 2016

KERK
Sint-Jozefkerk Harelbeke

HET INTERIEUR IN 2016

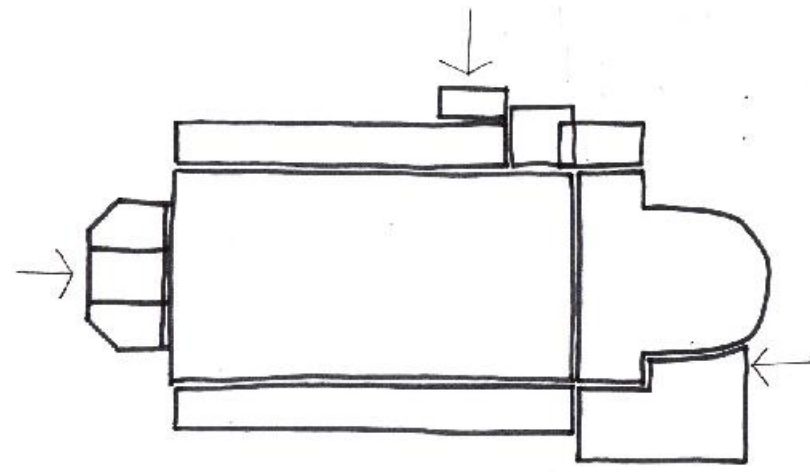
KERK
Sint-Jozefkerk Harelbeke

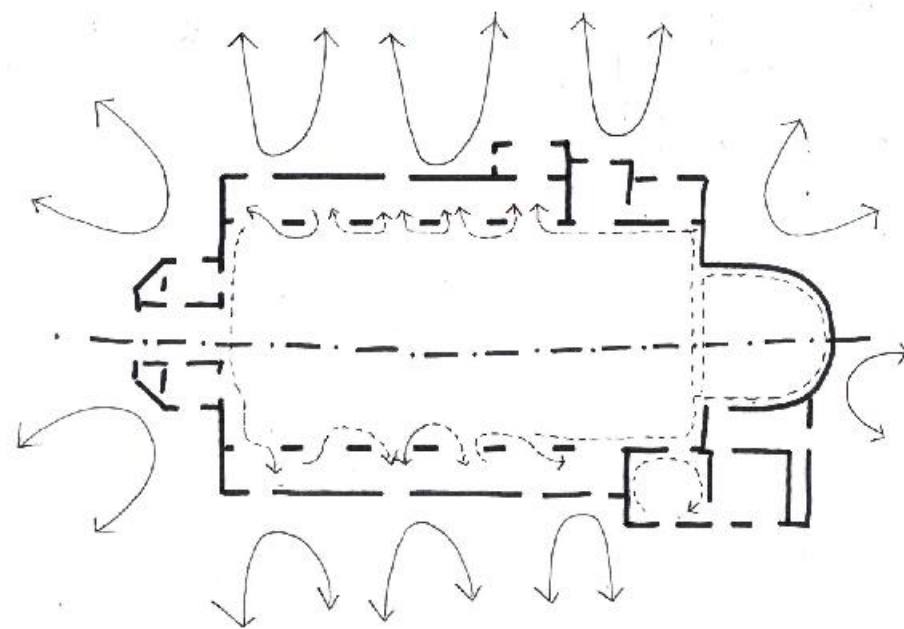

HET INTERIEUR IN 2016

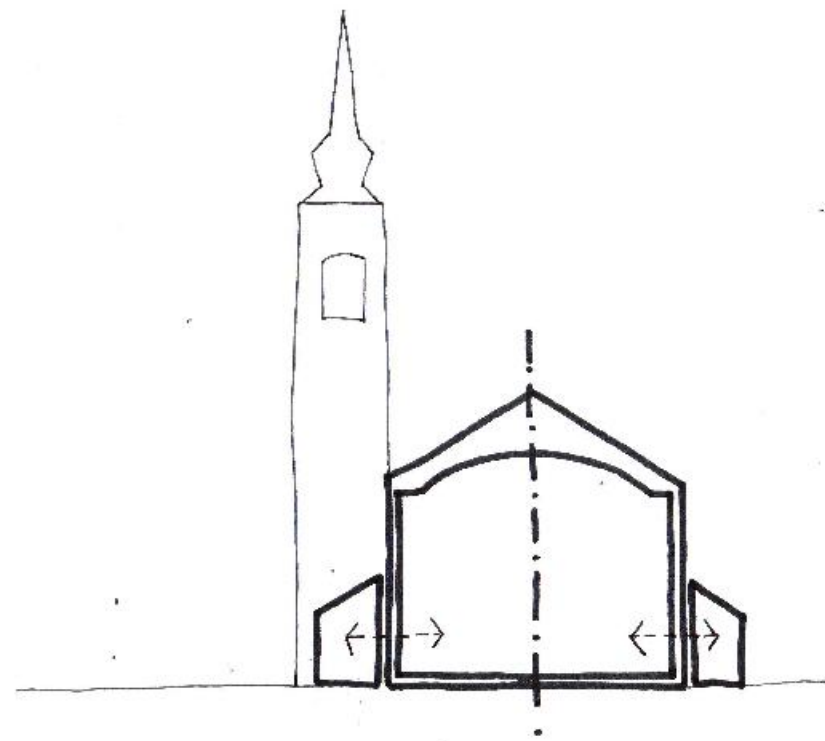
ONDERZOEK
schema's analyse kerk

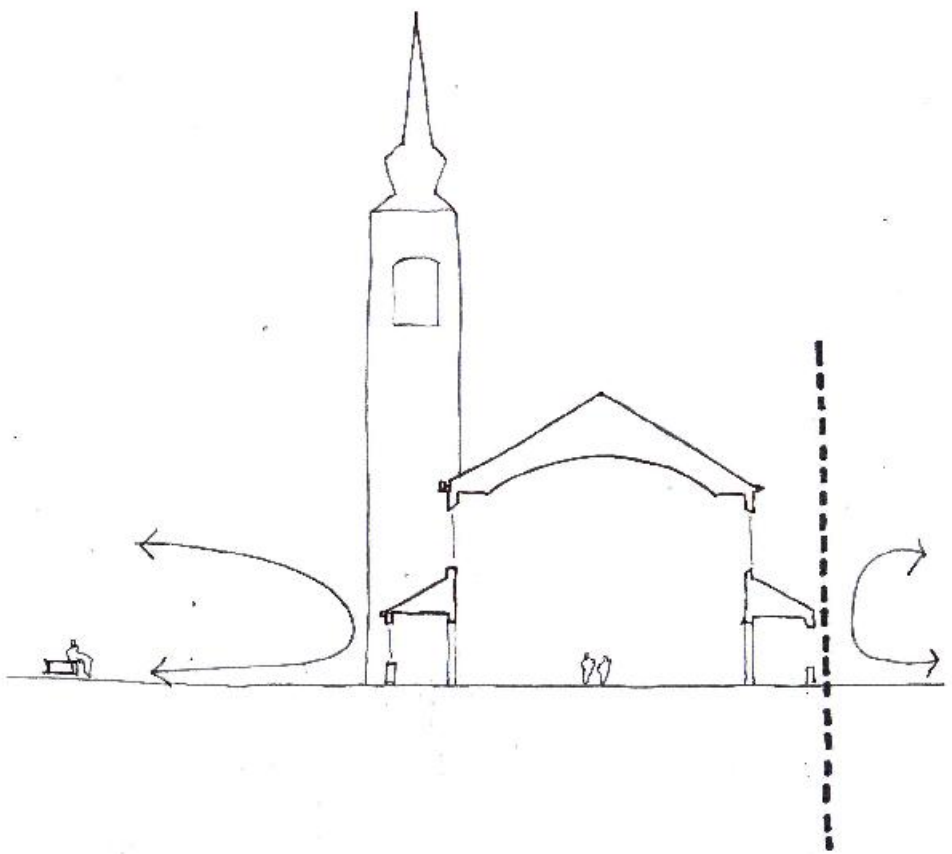
01

02

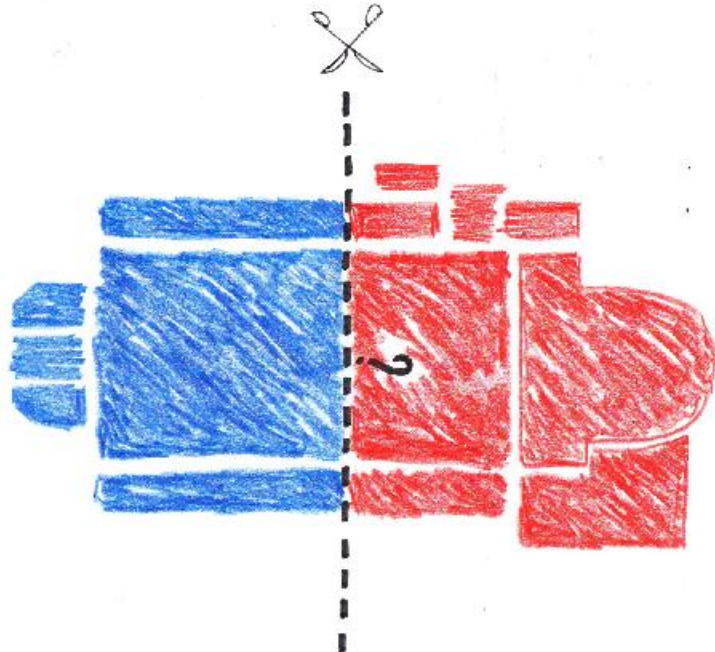
03

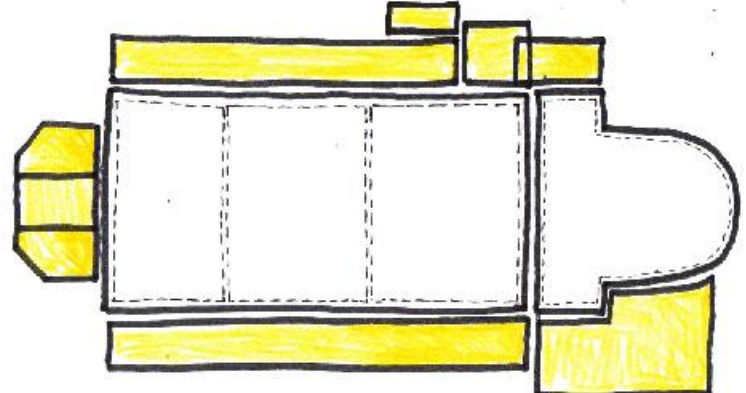
04

SCHEMA'S ANALYSE KERK

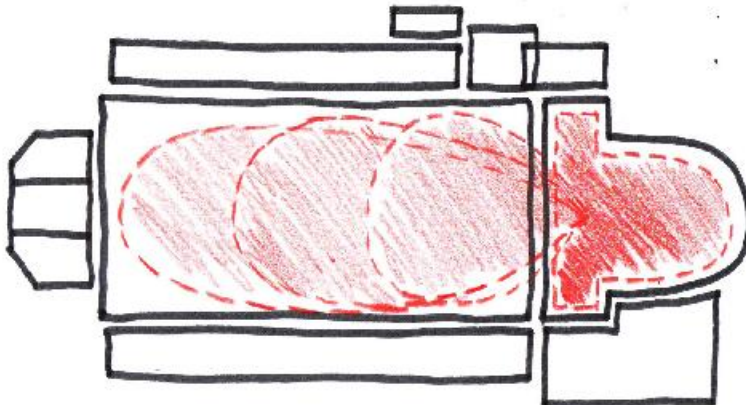
(1) leesbare structuur van 3 toegangen (2) loskoppeling van omgeving, gesloten/introvert karakter - potentiële wisselwerking van zijbeuken met hoofdruimte zaalkerk (3) in dwarsnede: symmetrie van hoofdruimte en zijbeuken (4) in dwarsnede: sterke grensafbakening met zijbuur en open pleinruimte met bankopstelling aan linkerzijde

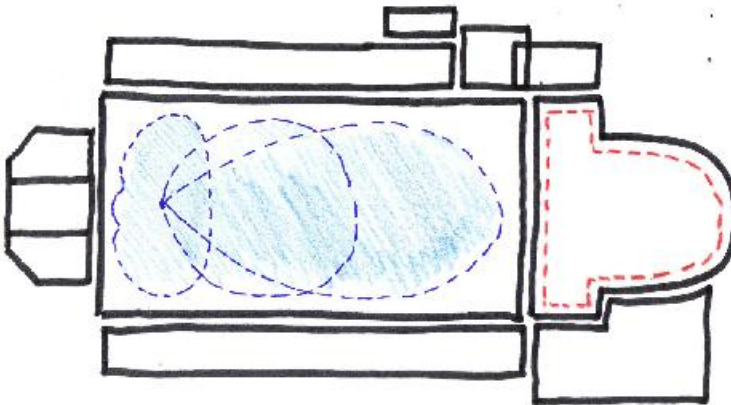
05

06

07

08

DENKSCHEMAS - CONCEPTVORMING

(5) opdeling mag geen louter knippen in 2delen zijn, want zal geen ruimtelijke kwaliteit brengen (6) zijbeuken, inkompartij onder koor, sacristie en toren zijn omhullende zones + geven kans op indeling van zaalkerk in zones (7) werking van de zaalkerk in twee richtingen: basiszone voor kerk maar mogelijk ook alternatief gebruik van heel de middenzone (8) werking van de zaalkerk in twee richtingen: basiszone voor kerk, overige zones van de kerk aanpasbaar en uitbreidbaar

KERK*Sint-Jozefkerk*

Huidige aantal zitplaatsen conform plan bestaande toestand (excl. aparte weekkapel): 376

Aandachtspunten:

- Simultaan en zelfstandig gebruik naast de nieuwe functie in de kerk.
- Behoud van een eigen toegang
- Mogelijkheid tot flexibel uitbreiden van een basiskerk voor grote vieringen, begrafenissen, ...

KERK+MUZIEK*Fanfarevereniging(en)*

Overzicht programma nevenbestemming met voorzieningen voor een grote en kleine fanfaregroep met gedeelde functies.

Kerk:

- Basiskerk (197 m²) met 110 zitplaatsen, uitbreidbaar tot (392 m²) met 314 zitplaatsen en (530 m²) met 382 zitplaatsen. Ten koste van respectievelijk de grote oefenruimte en de lobby.
- Berging voor stapelbare stoelen
- Sacristie
- Toren(trap)
- Aparte toegang met sas via doopkapel

Muziek:

- Grote oefenzaal niv. 0 (195 m²)
- Kleine oefenzaal niv. +1 (122 m²)
- Berging groep A voor partituren, uniformen, instrumenten en algemeen (46 m²)
- Berging groep B voor partituren, uniformen, instrumenten en algemeen (40 m²)
- Drankenberging (7,5 m²) x2

Gemeenschappelijke voorzieningen:

- Lobby met bar (159 m²)
- Keuken (8,5 m²)
- Sanitair (22 m²)
- Technische ruimte in kelder en op niv. 0

KERK+WOORD*Repetitieruimte en/of toneelvoorstelling*

Overzicht programma nevenbestemming met voorzieningen voor een (A) voorstelling, (B) voorstelling en kleine repetitieruimte en (C) grote repetitieruimte

Kerk:

- Basiskerk in het koor met 58 zitplaatsen (A, B)
- Basiskerk met 116 zitplaatsen, uitbreidbaar (C)
- Berging voor stapelbare stoelen (C)
- Sacristie
- Toren(trap)
- Aparte toegang via achtergevel (A, B)
- Aparte toegang met sas via doopkapel (C)

Voorstelling (A):

- Podium (110 m²)
- Backstage (65 m²)
- Telescopische tribune voor 135 personen
- Kleedruimtes, apart toilet en doucheruimte
- Lobby met overdekte galerij en toog (183 m²)

Voorstelling en kleine repetitieruimte (B):

- Podium (110 m²)
- Backstage (65 m²)
- Telescopische tribune of open ruimte (115 m²)
- Kleedruimtes, apart toilet en doucheruimte
- Lobby met overdekte galerij en toog (183 m²)
- Kleine repetitieruimte niv. +1 (130 m²)

Grote repetitieruimte (C):

- Polyvalente ruimte met galerij en bar (391 m²)
- Berging/kleedruimte (22 m²) x2

Gemeenschappelijke voorzieningen:

- Sanitair (22 m²)
- Technische ruimte in kelder en op niv. 0

PROGRAMMA*voor nevenbestemming***KERK+JUDO+MUZIEK***Grote of kleine oefenzaal*

Overzicht programma nevenbestemming met voorzieningen voor een (A) judoclub en fanfarevereniging en (B) een grote judoclub

Kerk:

- Basiskerk (197 m²) met 110 zitplaatsen, uitbreidbaar
- Berging voor stapelbare stoelen
- Sacristie
- Toren(trap)
- Aparte toegang met sas via doopkapel

Judoclub en fanfarevereniging (A):

- Grote judozaal (195 m²)
- Sanitair judo (35 m²)
- Berging judo (20 m²)
- Kleine repetitiezaal niv. +1 (122 m²)
- Berging fanfare (40 m²)
- Lobby met bar (159 m²)
- Keuken (8,5 m²)
- Drankenberging (7,5 m²) x2

Grote judoclub (B):

- Grote judozaal met overdekte galerij (395 m²)
- Sanitair judo (35 m²)
- Berging judo (30 m²)
- Lobby met bar niv. +1 (130 m²)

Gemeenschappelijke voorzieningen:

- Sanitair (22 m²)
- Technische ruimte in kelder en op niv. 0

Programma

Kerk:

- Basiskerk (197 m²) met 110 zitplaatsen, uitbreidbaar tot (392 m²) met 314 zitplaatsen en (530 m²) met 382 zitplaatsen. Ten koste van respectievelijk de grote oefenruimte en de lobby.
- Berging voor stapelbare stoelen
- Sacristie
- Toren(trap)
- Aparte toegang met sas via doopkapel

Muziek:

- Grote oefenzaal niv. 0 (195 m²)
- Kleine oefenzaal niv. +1 (122 m²)
- Berging groep A voor partituren, uniformen, instrumenten en algemeen (46 m²)
- Berging groep B voor partituren, uniformen, instrumenten en algemeen (40 m²)
- Drankenberging (7,5 m²) x2

Gemeenschappelijke voorzieningen:

- Lobby met bar (159 m²)
- Keuken (8,5 m²)
- Sanitair (22 m²)
- Technische ruimte in kelder en op niv. 0

Ontwerpend onderzoek

De repetitielokalen met bijhorende berging voor twee fanfareverenigingen worden voorgesteld in combinatie met een liturgische ruimte. Deze 2 functies (kerk en muziek) kunnen onderling meer of minder ruimte bezetten zodat beide functies (beurtelings) gebruik kunnen maken van de grootte van het kerkgebouw.

Deze compartimentering gebeurt in alle varianten op de begane grond door middel van flexibele afscheidingen (gordijnen en schuifwanden). In varianten A, B en C worden verschillende scenario's getoetst met een uiteenlopende bezettingsgraad, rekening houdend met een vlotte en flexibele ombouw van repetitieruimte en lobby naar kerk. Deelscenario's D en E zijn varianten waarbij de volledige begane grond één functie omvat, respectievelijk als volledige kerkruimte of als volledige muziekzaal. Maar hier wordt een opstelling met een centraal altaar of podium getoond.

In het eerste scenario worden er telkens voorzieningen getroffen voor twee fanfareverenigingen en een vaste basiskerk. Zo heeft elke vereniging een aparte repetitieruimte, berging voor instrumenten, partituren etc., een afsluitbare drankenberging en een algemene berging. Er is ook een gezamenlijke lobby met mobiele toegang en aparte keuken. Deze lobby kan contact maken met het nieuwe plein door twee traveeën in de zijgevel open te werken.

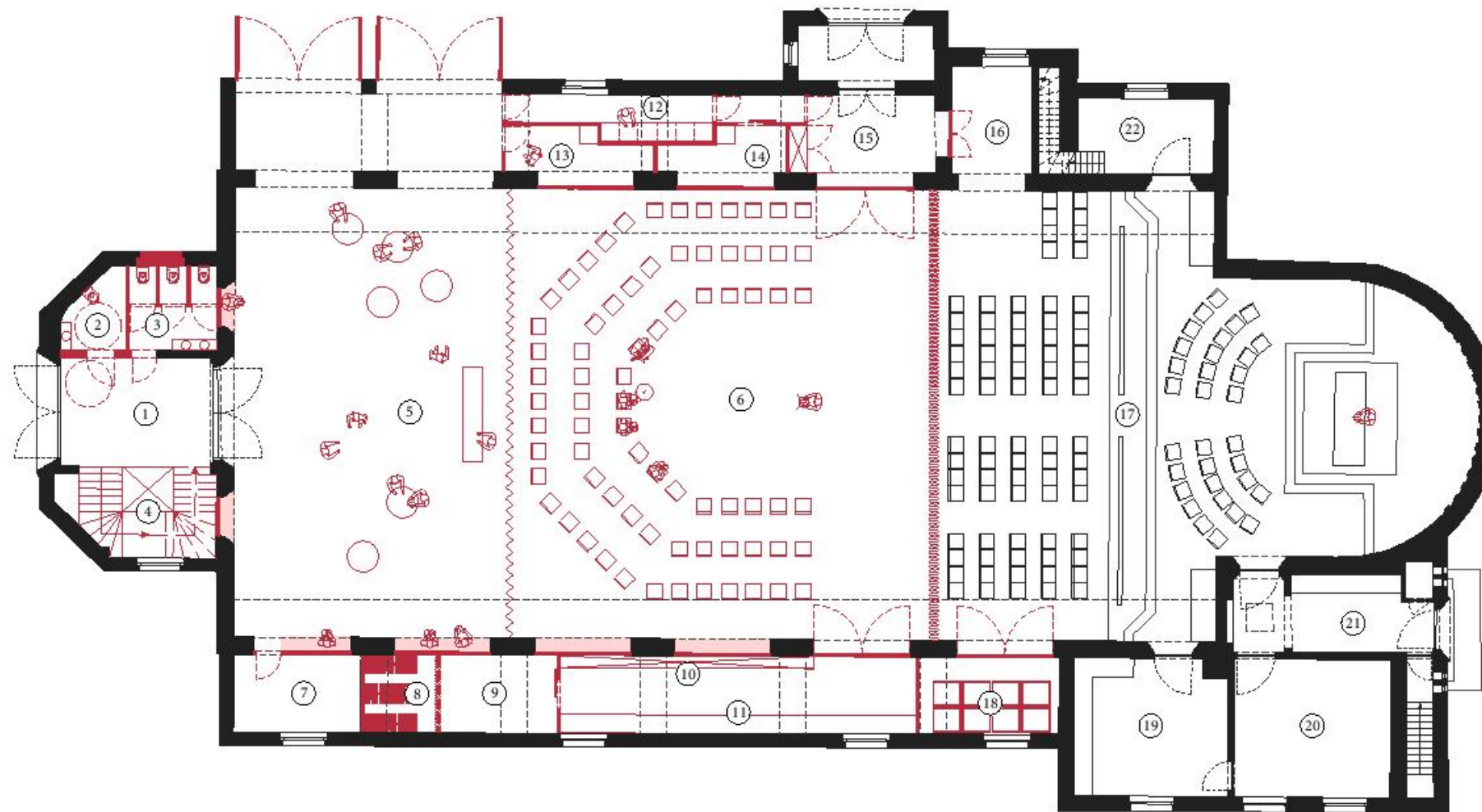
De lobby scheidt zich met een schuifwand van de grote repetitieruimte die zich centraal in het schip bevindt. 75 muzikanten kunnen hier repeteren. Zowel de lobby als deze grote oefenzaal kunnen gekoppeld worden aan de basiskerk die zich nu in het koor en het voorste gedeelte van de kerk situeert. Op die manier kan de liturgische ruimte vergroot worden wanneer er nood aan is.

De kleinere repetitieruimte bevindt zich op niveau +1 en biedt plaats aan 51 muzikanten.

Praktische voorzieningen zoals sanitair, de verticale circulatie en alle bergingen worden zo compact mogelijk georganiseerd in de zijbeuken en in het voorgevelportaal. Zo blijft de ruimtelijkheid van de kerk behouden.

KERK+MUZIEK

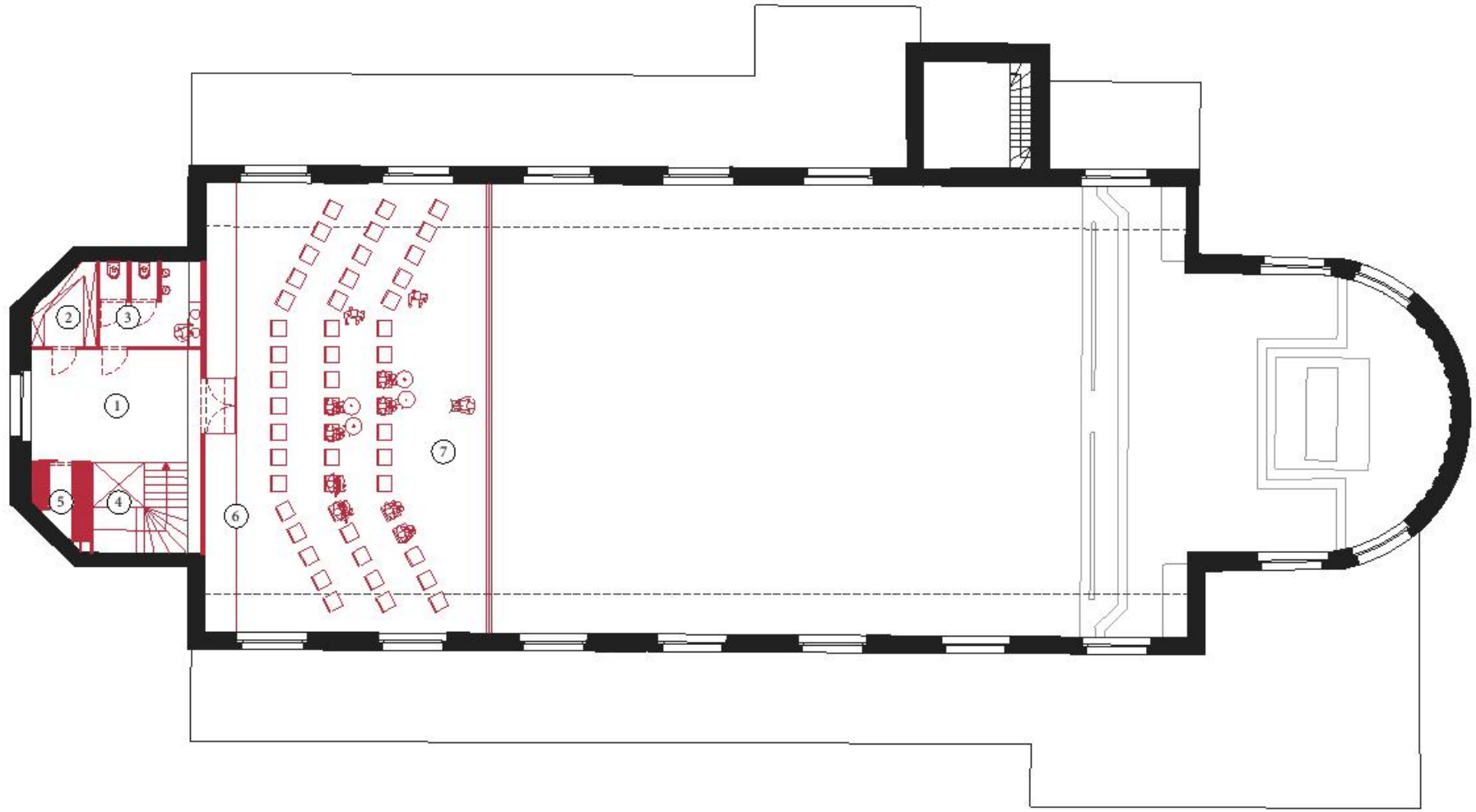
scenario 1A/ nevenbestemming fanfarevereniging(en)

GRONDPLAN niv. 0

schaal: 1/200

(01) inkomportaal voorgevel (02) gehandicapent Toilet (03) toiletten (04) lift en trap (05) lobby met mobiele bar (06) grote repetitieruimte groep A (75 personen) (07) algemene berging groep B (08) berging uniformen groep A (09) algemene berging groep A (10) berging partituren groep A (11) berging instrumenten groep A (12) gemeenschappelijke keuken (13) drankenberging groep B (14) drankenberging groep A (15) inkomportaal zijgevel met vestiairekast (16) toegang basiskerk (17) basiskerk (110 personen) (18) berging stapelbare stoelen (19) sacristie (20) technische ruimte (21) toegang achtergevel (22) berging kerk en torentrap

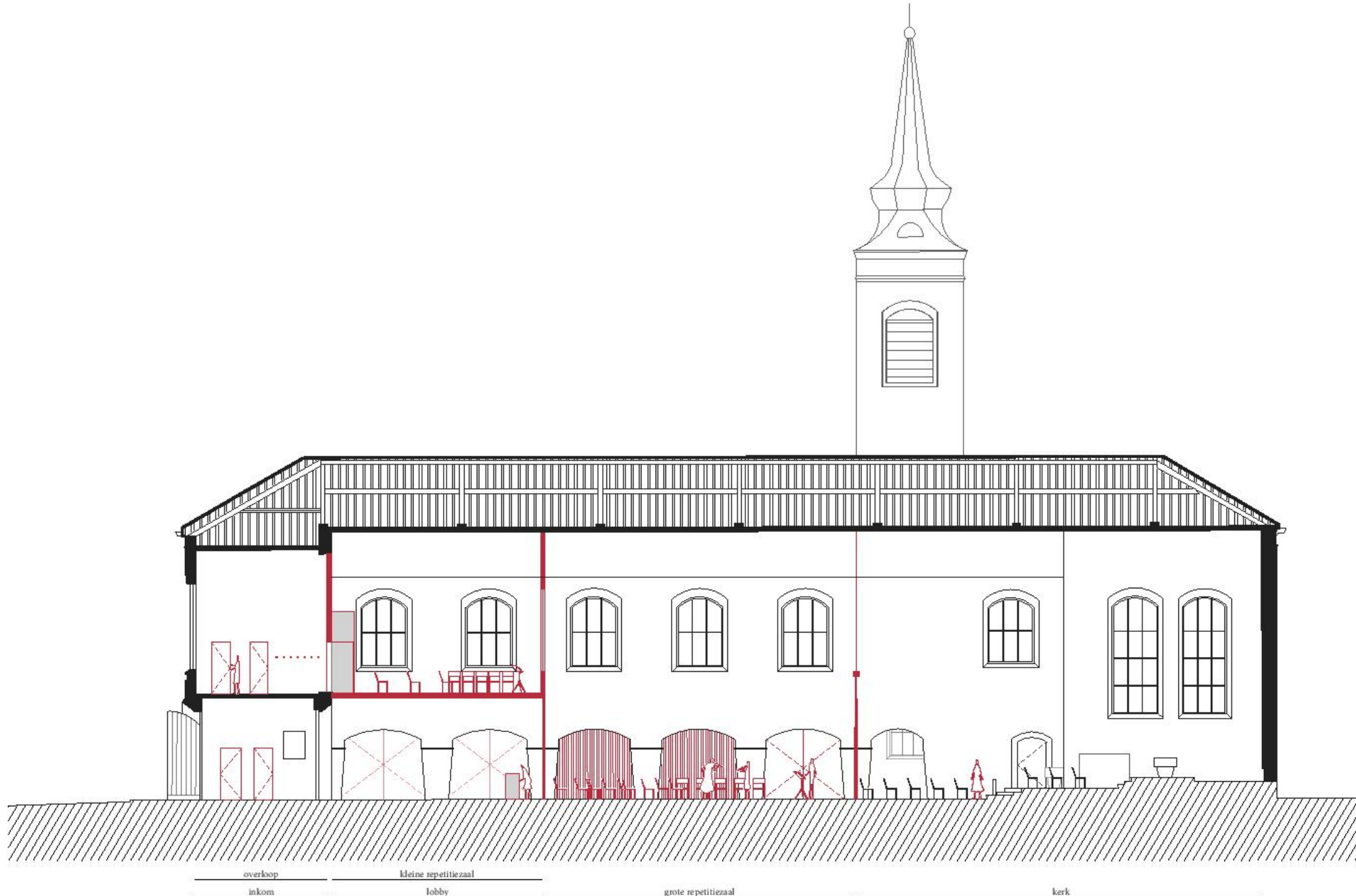
KERK+MUZIEK
scenario 1A/ nevenbestemming fanfarevereniging(en)

GRONDPLAN niv. +1
schaal: 1/200

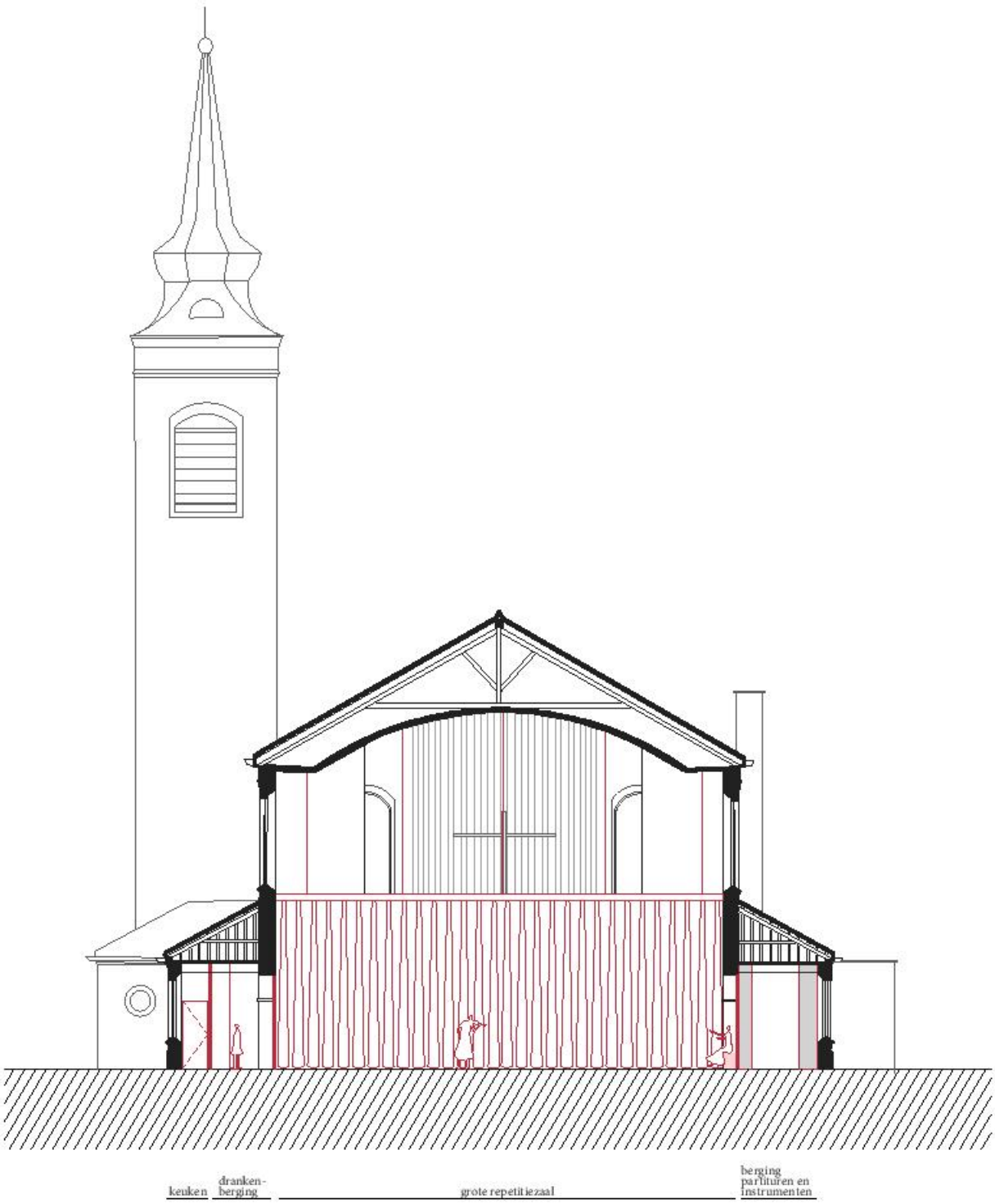
(01) overloop verdieping met vestiairehaakjes (02) berging partituren groep B (03) toiletten (04) lift en trap (05) berging uniformen groep B (06) berging instrumenten groep B (07) kleine repetitieruimte groep B (51 personen)

KERK+MUZIEK
scenario 1A/ nevenbestemming fanfarevereniging(en)

LANGDOORSNEDE
schaal: 1/200

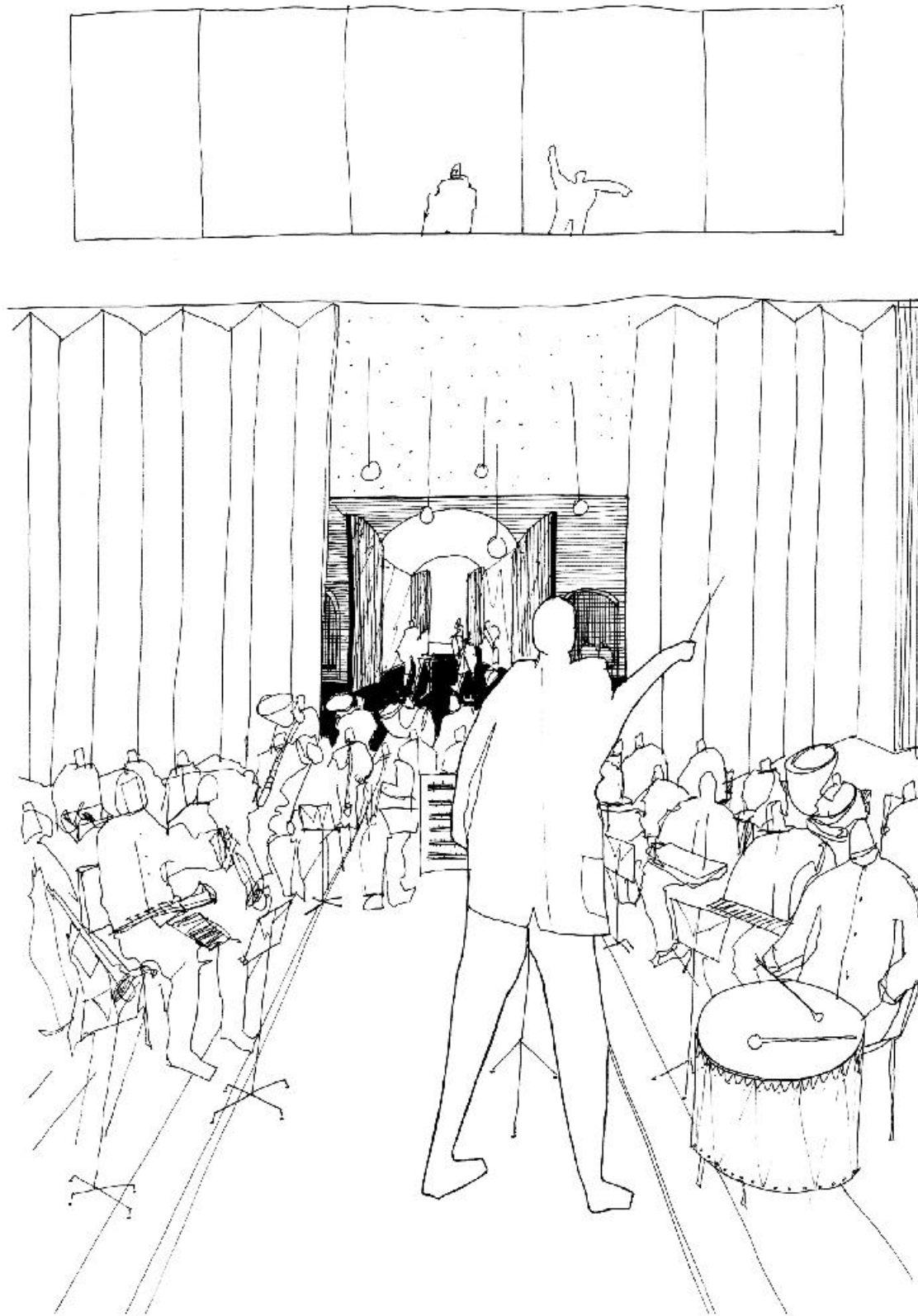
KERK+MUZIEK
scenario 1A/ nevenbestemming fanfarevereniging(en)

DWARSDOORSNEDE
schaal: 1/200

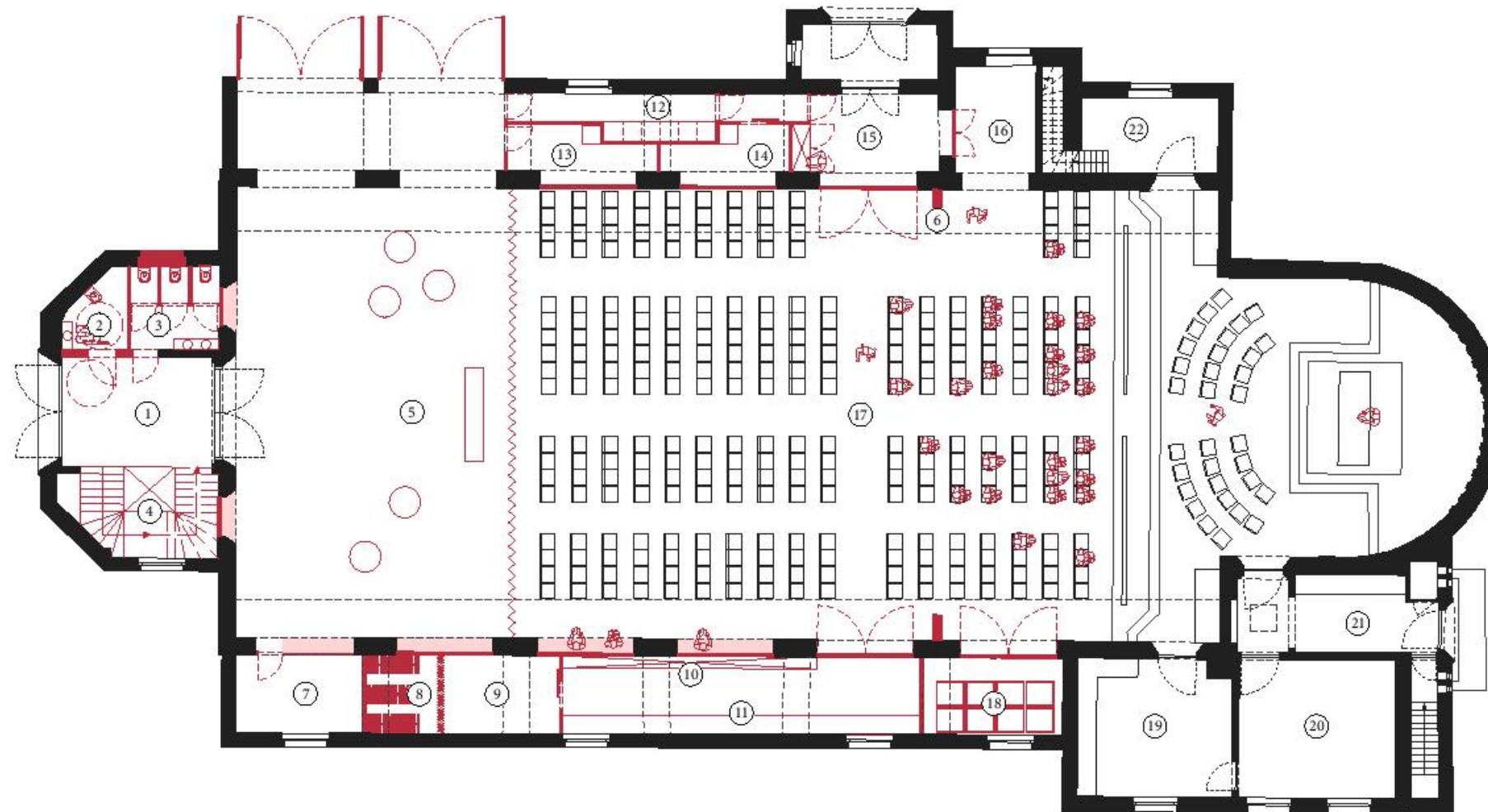
KERK+MUZIEK

scenario 1A/ nevenbestemming fanfarevereniging(en)

CENTRALE RUIMTE IN HET SCHIP
in gebruik als grote repetitieruimte, met zicht op de lobby en het inkomportaal

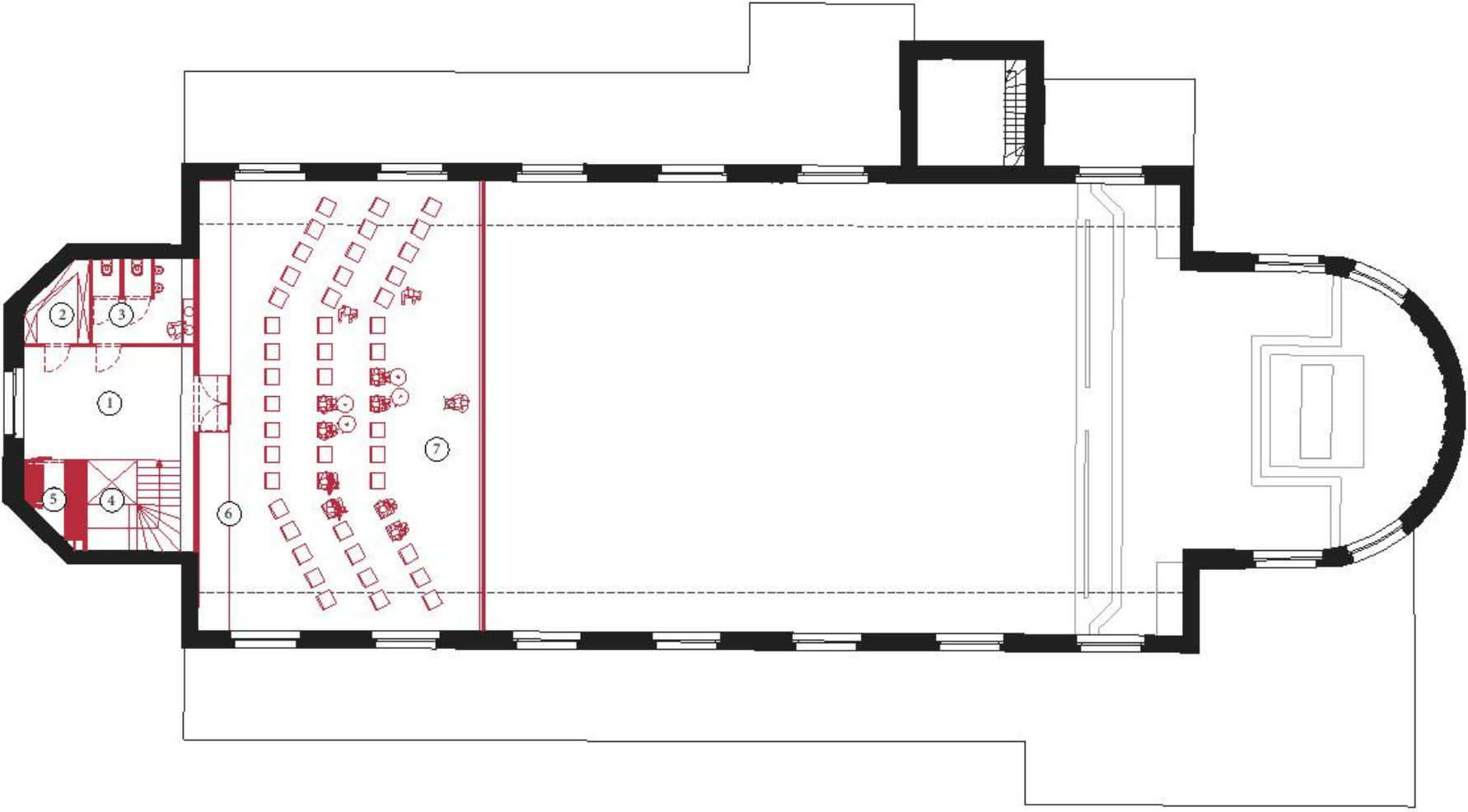
KERK+MUZIEK
scenario 1B/ nevenbestemming fanfarevereniging(en)

GRONDPLAN niv. 0
 schaal: 1/200

(01) inkomportaal voorgevel (02) gehandicaptentoilet (03) toiletten (04) lift en trap (05) lobby met mobiele bar (06) gordijn (07) algemene berging groep B (08) berging uniformen groep A (09) algemene berging groep A (10) berging partituren groep A (11) berging instrumenten groep A (12) gemeenschappelijke keuken (13) drankenberging groep B (14) drankenberging groep A (15) inkomportaal zijgevel met vestiairekast (16) toegang basiskerk (17) uitgebreide basiskerk (314 personen) (18) berging stapelbare stoelen (19) sacristie (20) technische ruimte (21) toegang achtergevel (22) berging kerk en torentrap

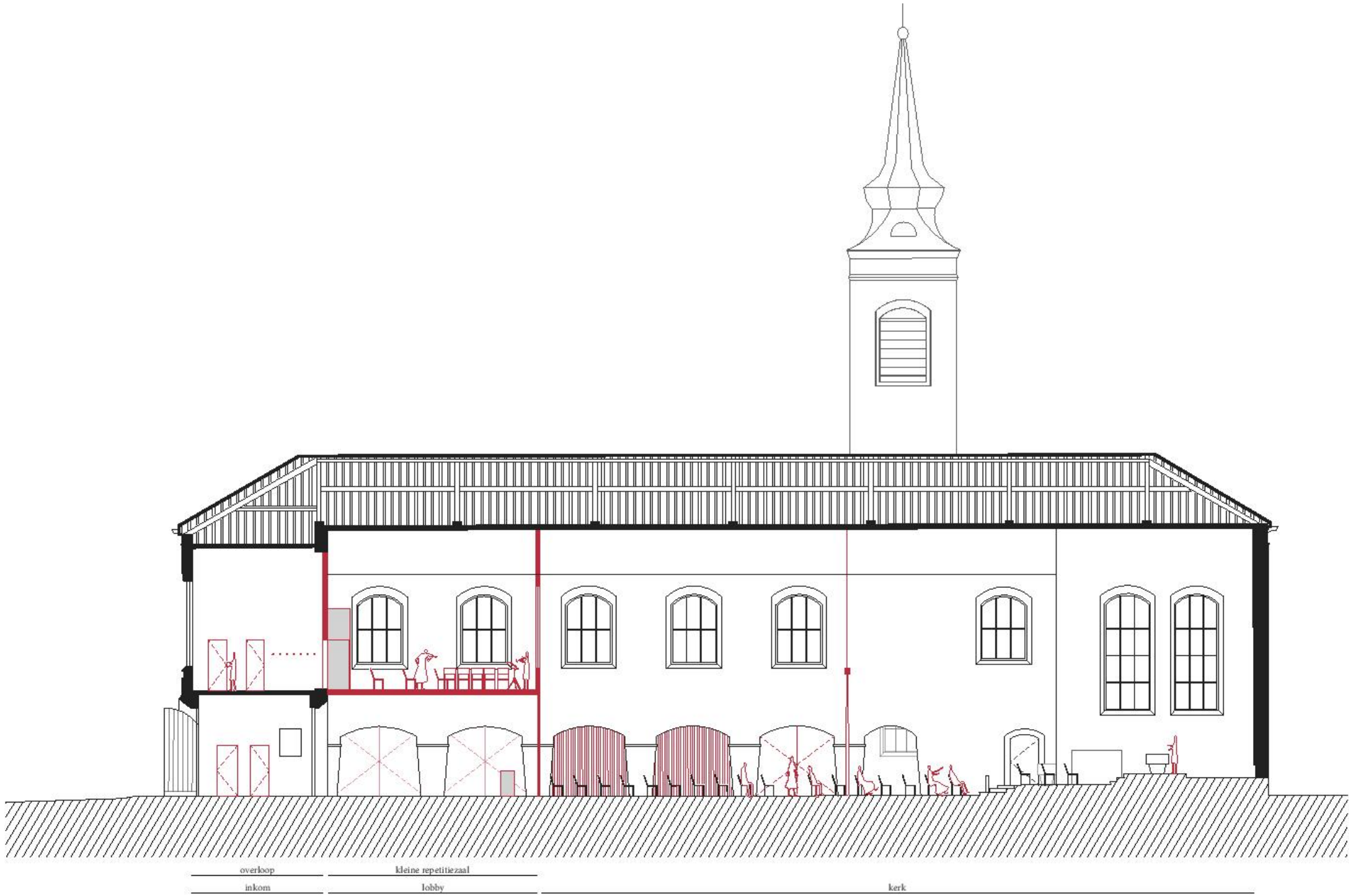
KERK+MUZIEK
scenario 1B/ nevenbestemming fanfarevereniging(en)

GRONDPLAN niv. +1
schaal: 1/200

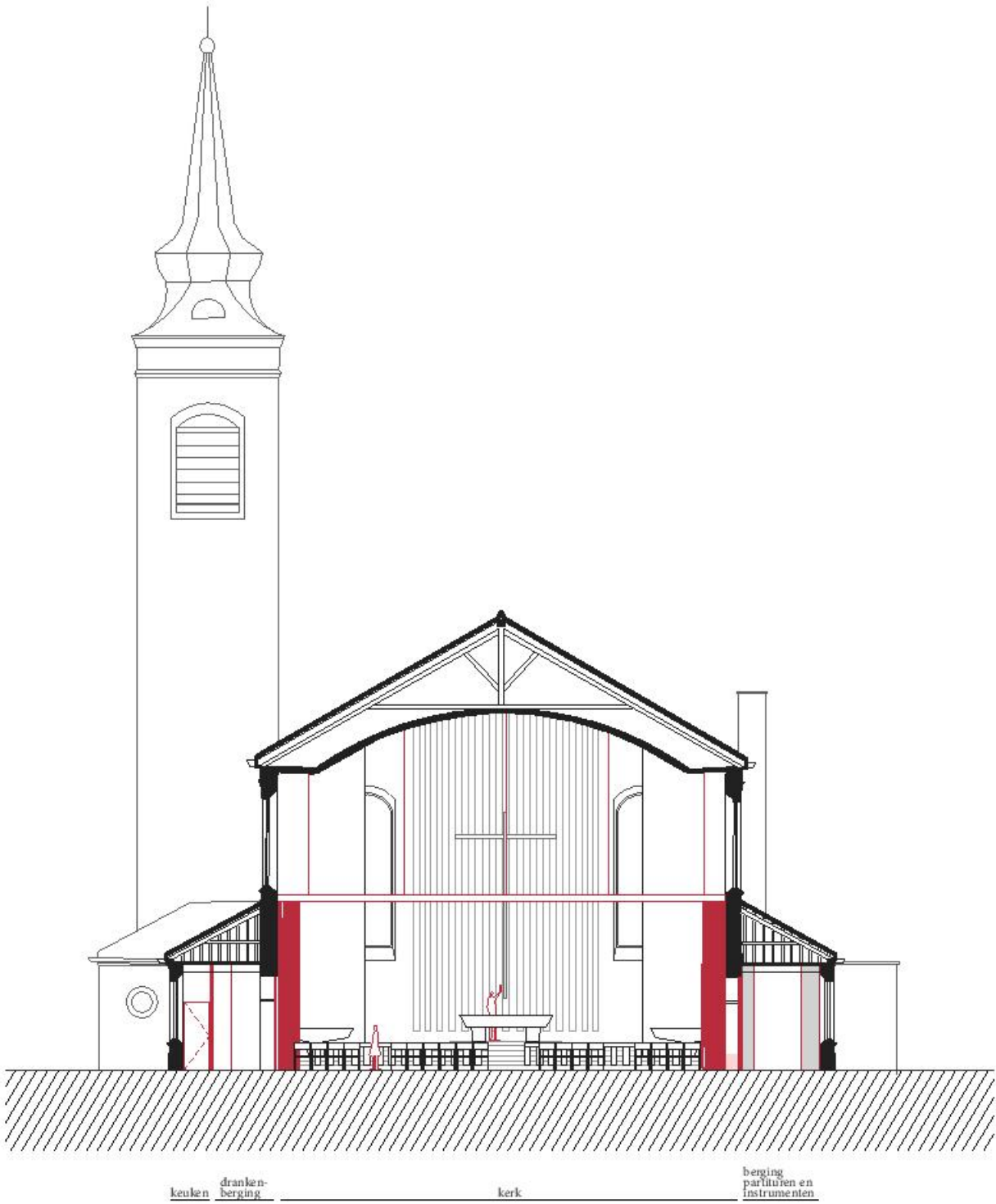
(01) overloop verdieping met vestiairehaakjes (02) berging partituren groep B (03) toiletten (04) lift en trap (05) berging uniformen groep B (06) berging instrumenten groep B (07) kleine repetitieruimte groep B (51 personen)

KERK+MUZIEK
scenario 1B/ nevenbestemming fanfarevereniging(en)

LANGSDOORSNEDE
schaal: 1/200

KERK+MUZIEK
scenario 1B/ nevenbestemming fanfarevereniging(en)

DWARSDOORSNEDE
schaal: 1/200

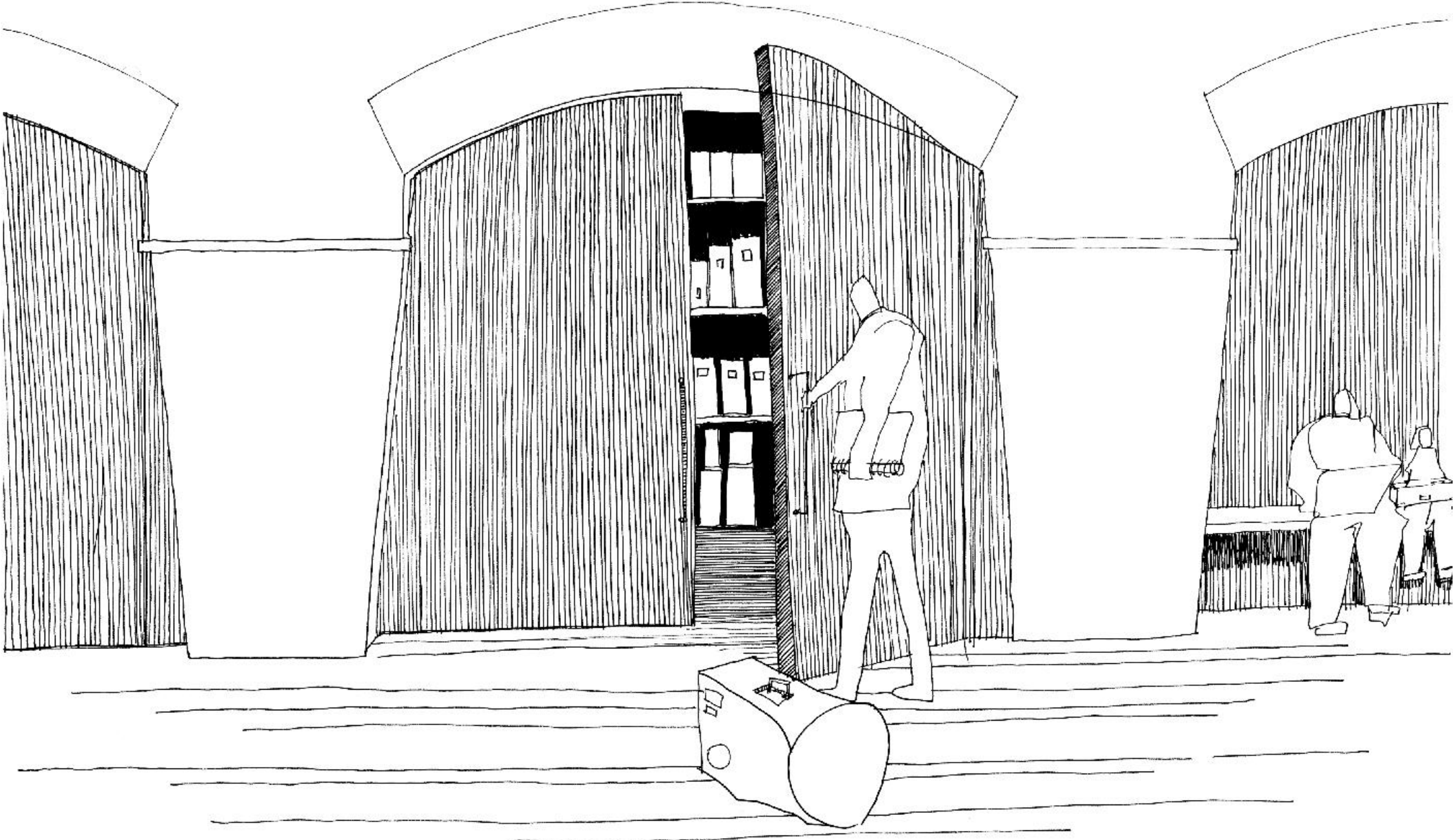
samen, KERK+MUZIEK

scenario 1B/ nevenbestemming fanfarevereniging(en)

NISSEN NAAR ZIJBEUKEN
vormen doorgangen naar bergruimte of zitbanken

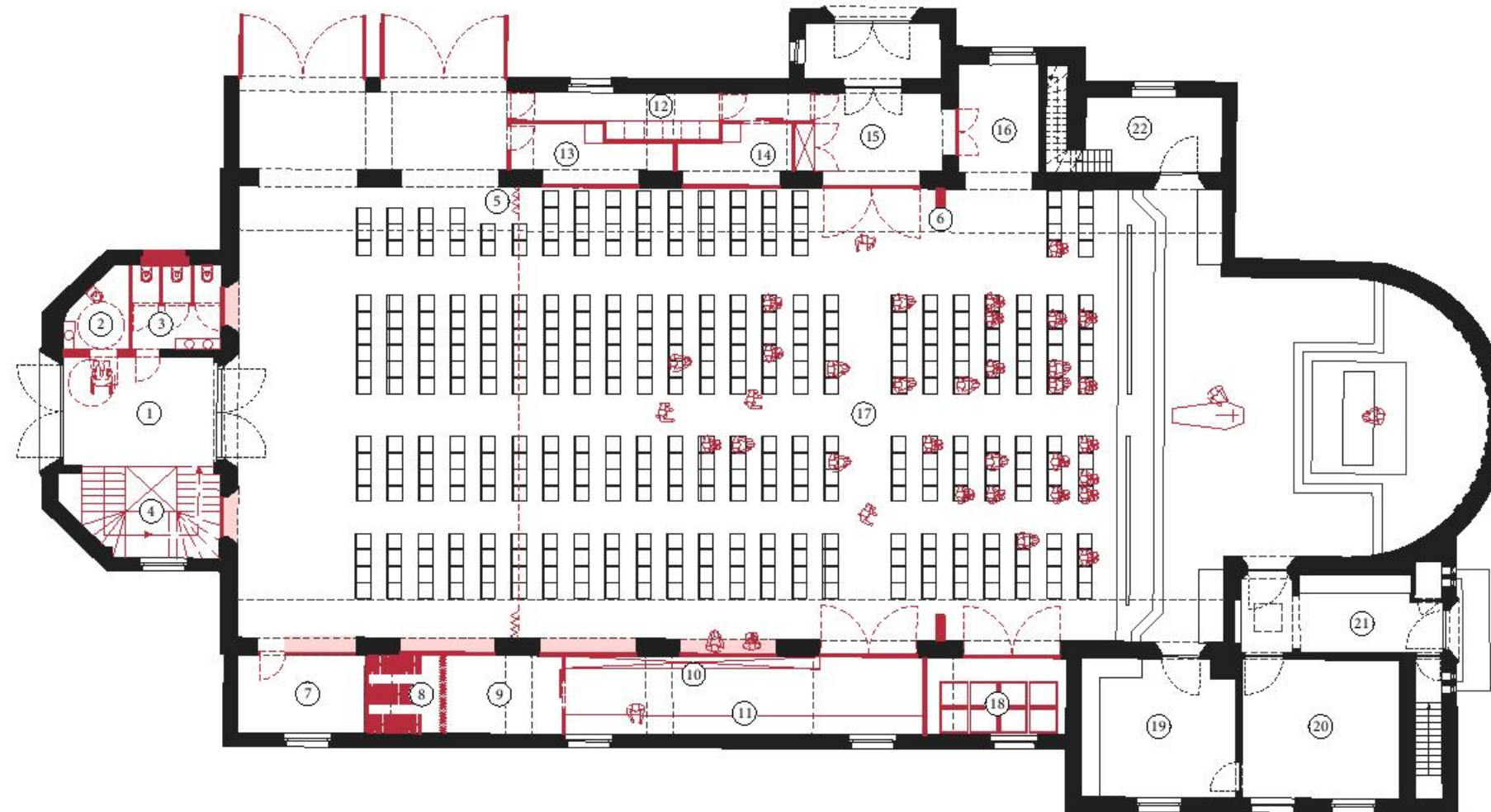
KERK+MUZIEK
scenario 1B/ nevenbestemming fanfarevereniging(en)

NISSEN NAAR ZIJBEUKEN
deuren bekleed met dunne houten latjes (referentiebeeld zijn de bestaande biechtstoelen) vormen doorgangen naar bergruimte of zitbanken

KERK+MUZIEK

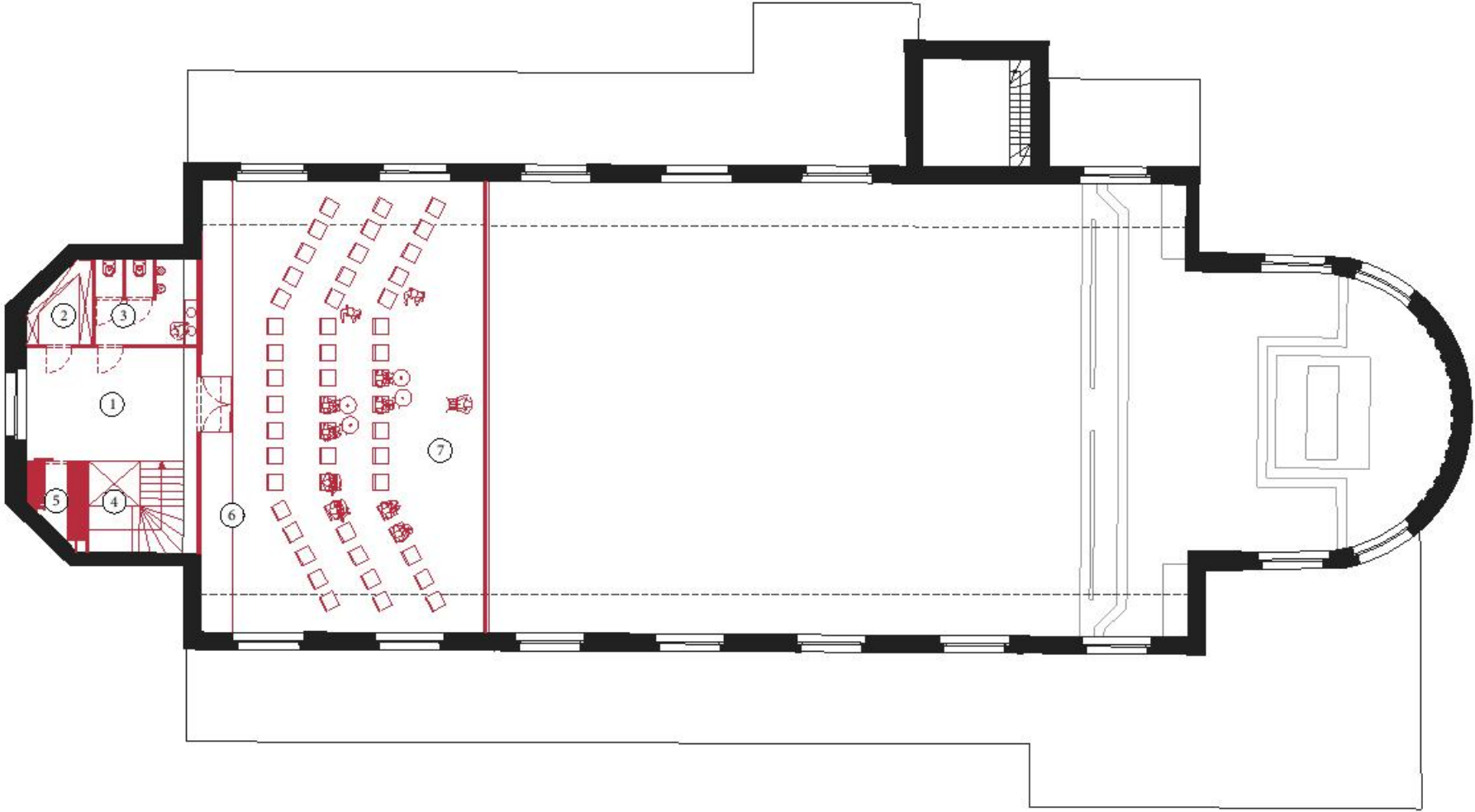
scenario 1C/ nevenbestemming fanfarevereniging(en)

GRONDPLAN niv. 0
 schaal: 1/200

(01) inkomportaal voorgevel (02) gehandicaptentoilet (03) toiletten (04) lift en trap (05) schuifwand (06) gordijn (07) algemene berging groep B (08) berging uniformen groep A (09) algemene berging groep A (10) berging partituren groep A (11) berging instrumenten groep A (12) gemeenschappelijke keuken (13) drankenberging groep B (14) drankenberging groep A (15) inkomportaal zijgevel met vestiairekast (16) toegang basiskerk (17) uitgebreide basiskerk (382 personen) (18) berging stapelbare stoelen (19) sacristie (20) technische ruimte (21) toegang achtergevel (22) berging kerk en torentrap

KERK+MUZIEK
scenario 1C/ nevenbestemming fanfarevereniging(en)

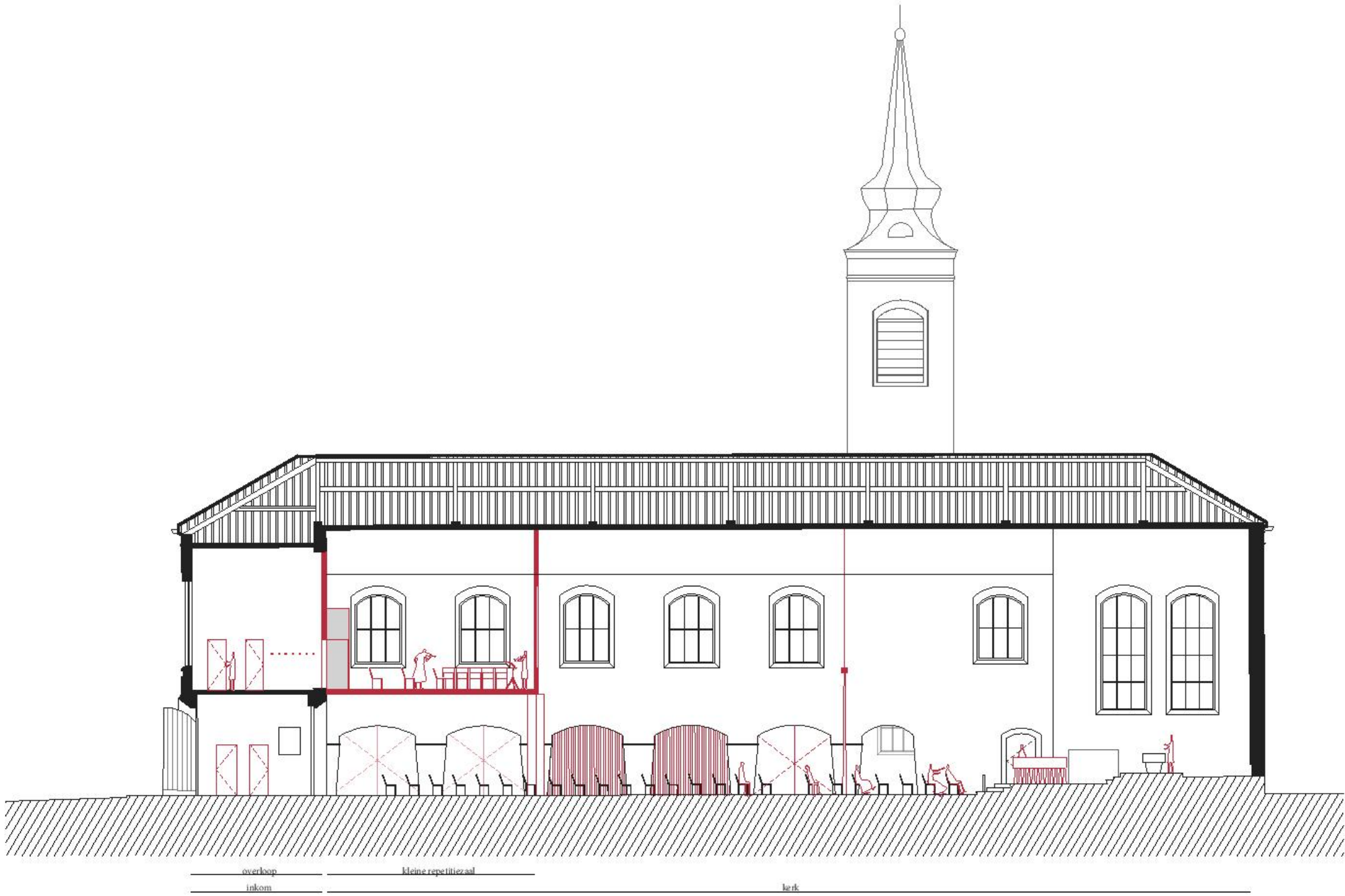

GRONDPLAN niv. +1
schaal: 1/200

(01) overloop verdieping met vestiairehaakjes (02) berging partituren groep B (03) toiletten (04) lift en trap (05) berging uniformen groep B (06) berging instrumenten groep B (07) kleine repetitieruimte groep B (51 personen)

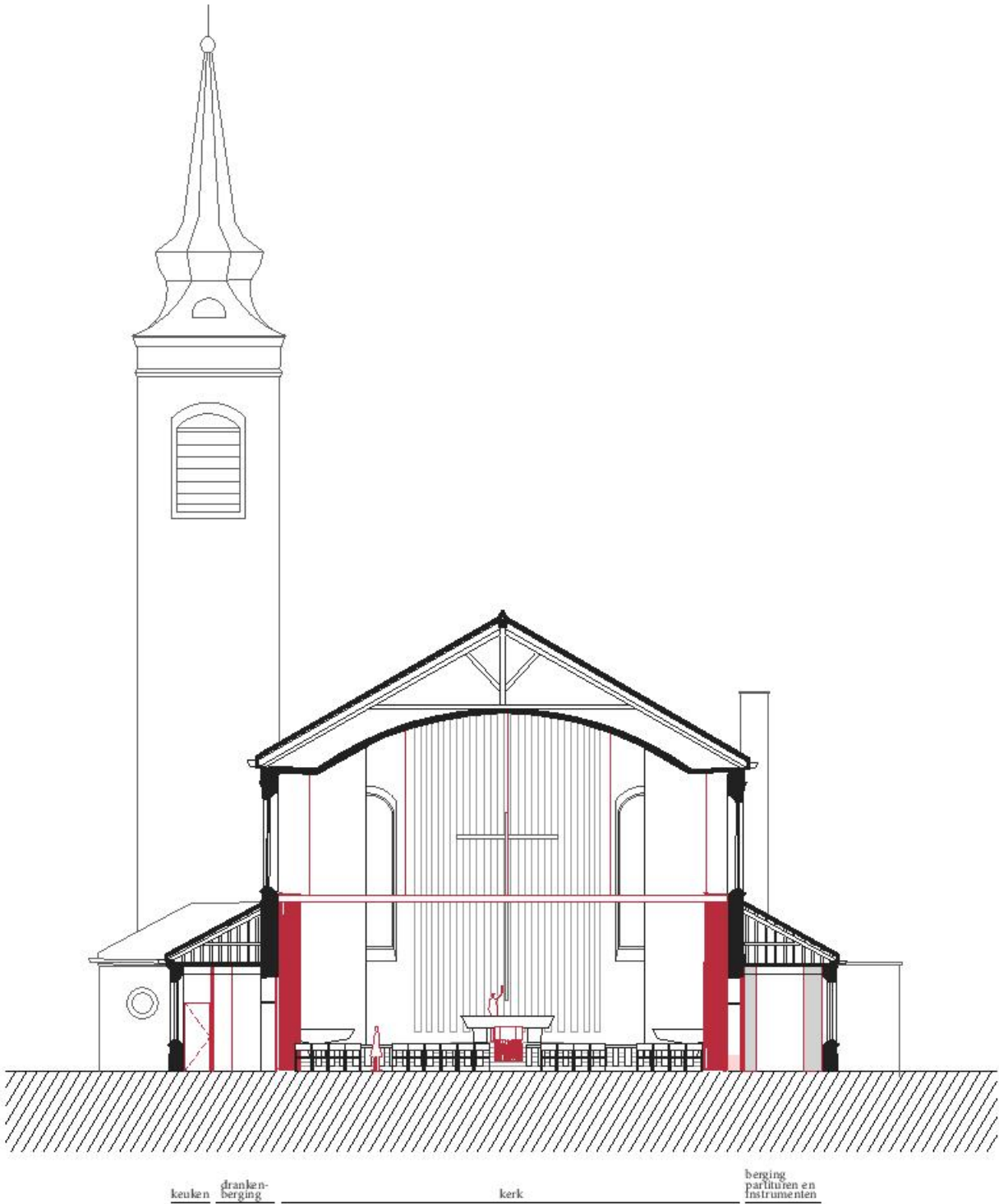
KERK+MUZIEK

scenario 1C/ nevenbestemming fanfarevereniging(en)

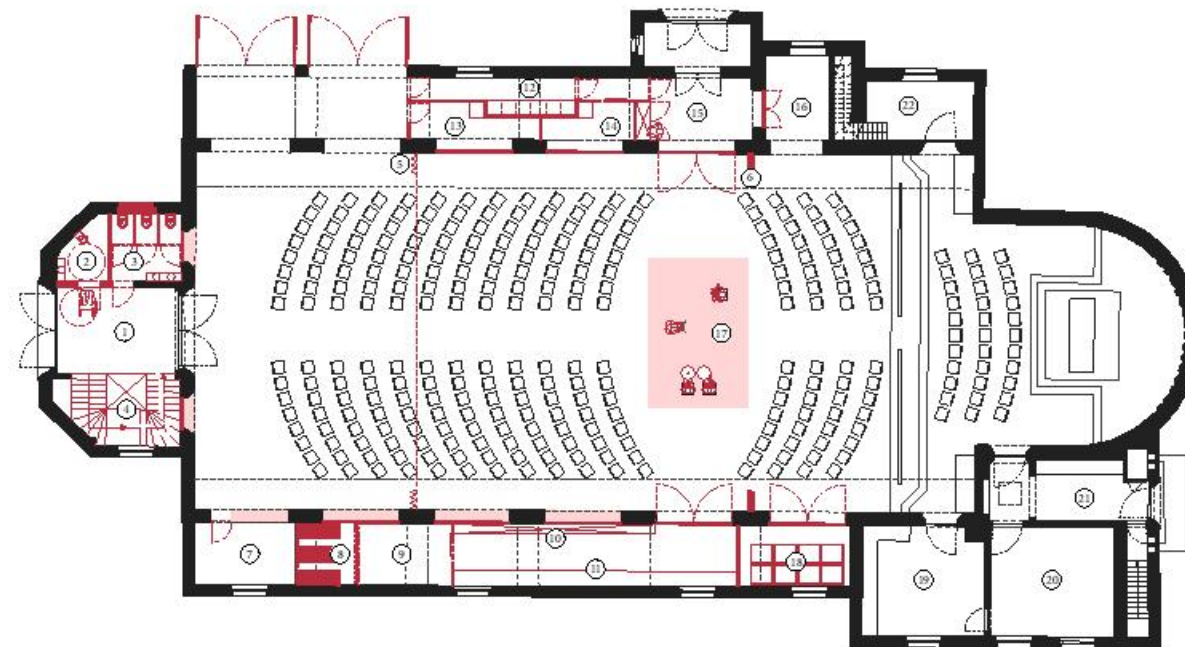
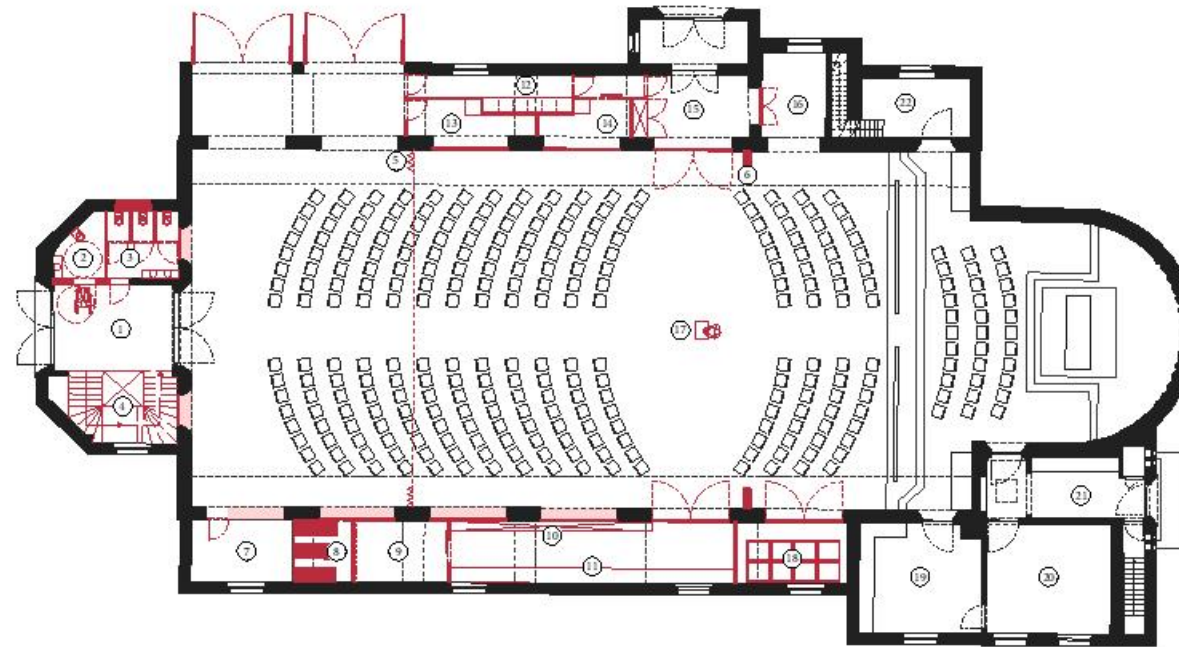
LANGDOORSNEDE
schaal: 1/200

KERK+MUZIEK
scenario 1C/ nevenbestemming fanfarevereniging(en)

DWARSDOORSNEDE
schaal: 1/200

KERK+MUZIEK
scenario 1D E/ nevenbestemming fanfarevereniging(en)

GRONDPLAN niv. 0
 schaal: 1/400

- (01) inkomportaal voorgevel (02) gehandicaptentoilet (03) toiletten (04) lift en trap (05) schuifwand (06) gordijn (07) algemene berging groep B (08) berging uniformen groep A (09) algemene berging groep A (10) berging partituren groep A (11) berging instrumenten groep A (12) gemeenschappelijke keuken (13) drankenberging groep B (14) drankenberging groep A (15) inkomportaal zijgevel met vestiairekast (16) toegang basiskerk (17) uitgebreide basiskerk (289 personen) met centraal altaar (1D) of centraal podium (1E) (18) berging stapelbare stoelen (19) sacristie (20) technische ruimte (21) toegang achtergevel (22) berging kerk en torentrap

KERK+MUZIEK
nevenbestemming fanfarevereniging(en)

REFERENTIEBEELD

Chapelle Corneille Auditorium de Normandie (FR-2016). Architect: Atelier d'Architecture King Kong.
Bron: divisare.com. Geraadpleegd op 12 oktober 2016

KERK+MUZIEK
nevenbestemming fanfarevereniging(en)

01

03

02

REFERENTIEBEELDEN

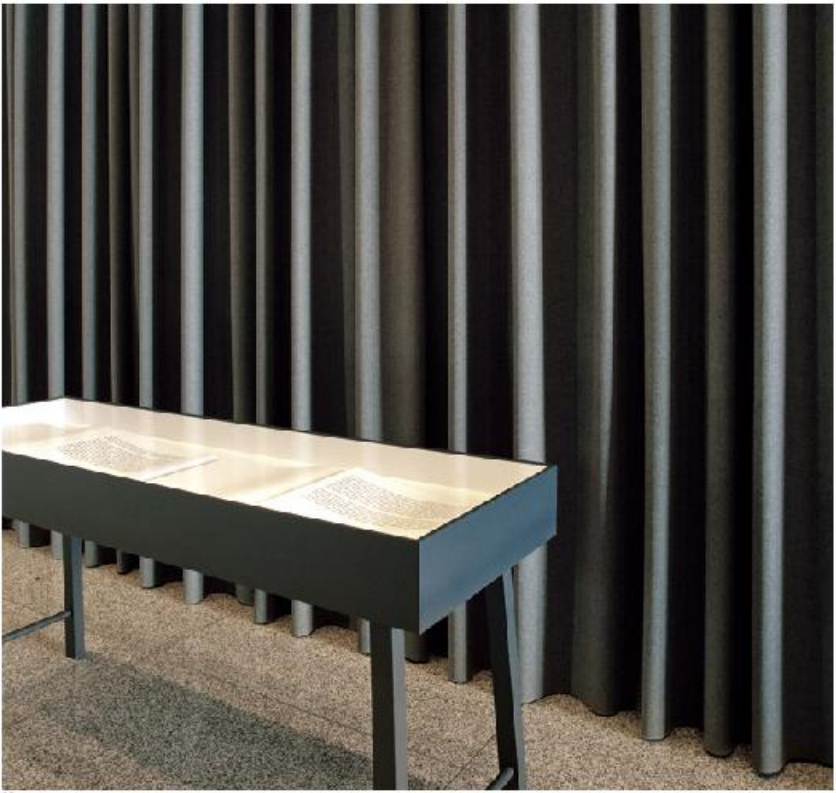
Orgel in de Sint-Peterkerk in Keulen

Bron: (01) 3B.blogspot.com. Geraadpleegd op 26 januari 2017 (02) wikimedia.org. Geraadpleegd op 26 januari 2017 (03) fotograaf: Saidja Heynickx

KERK+MUZIEK
nevenbestemming fanfarevereniging(en)

01

02

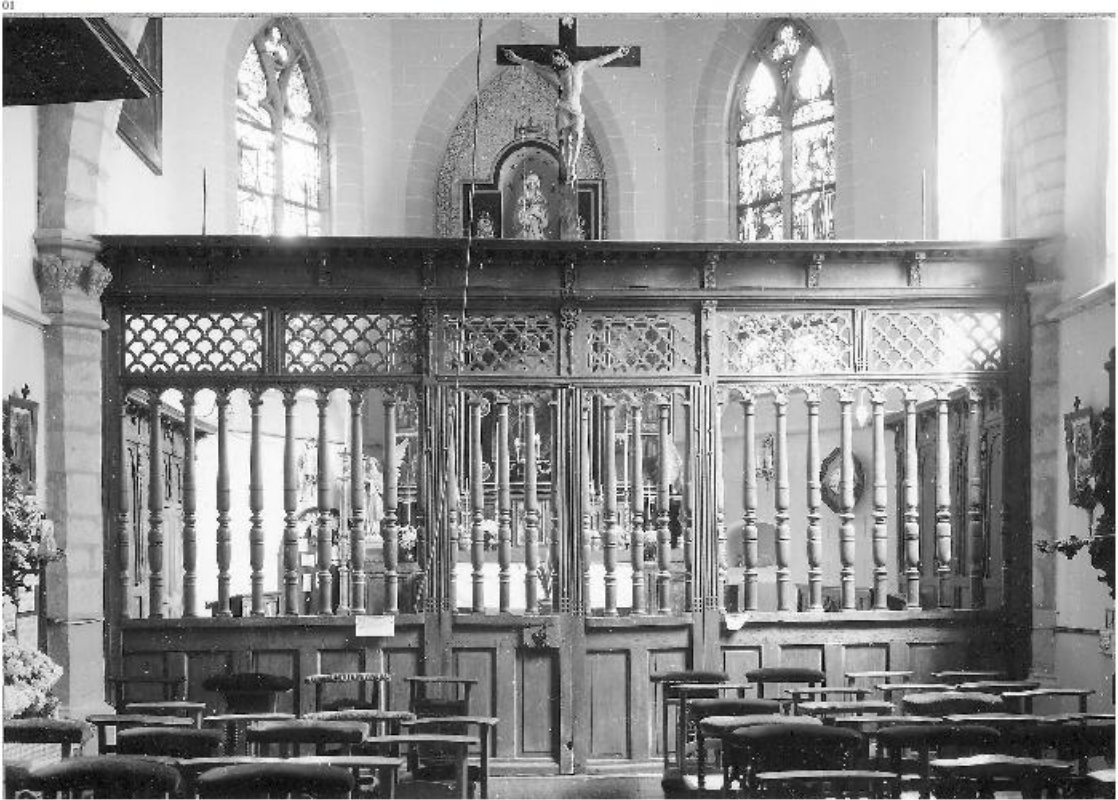

03

REFERENTIEBEELDEN

materialisering van grenzen

Bron: (01 + 02) project Neue Nationalgalerie Berlin, invulling door Adam Caruso en Peter Sint John architecten, online via www.carusostjohn.com, geraadpleegd op 7 februari 2017 (03) Syro-Malabar Catholic Church in Kerala, South India, online via https://commons.wikimedia.org/wiki/File:A_Syro_Malabar_Catholic_Church_or_Nasrani_Palli.JPG, geraadpleegd op 8 februari 2017

REFERENTIEBEELDEN

materialisering van grenzen vroeger en nu
Bron: (01) interieur van een Gotische kerk Antwerpen, schilderij 1606 door Peeter Neefs via koetsergallery.com, geraadpleegd op 27 september 2017 (02) Kapel van Lenneke - voorbeeld scheidingswand koorafsluiting raamwerk
(03) St-Martinuskerk Baak - voorbeeld scheidingswand combinatie van glas met gordijn

Programma

Kerk:

- Basiskerk in het koor met 58 zitplaatsen (A, B)
- Basiskerk met 116 zitplaatsen, uitbreidbaar (C)
- Berging voor stapelbare stoelen (C)
- Sacristie
- Toren (trap)
- Aparte toegang via achtergevel (A, B)
- Aparte toegang met sas via doopkapel (C)

Voorstelling (A):

- Podium (110 m²)
- Backstage (65 m²)
- Telescopische tribune voor 135 personen
- Kleedruimtes, apart toilet en doucheruimte
- Lobby met overdekte galerij en toeg (183 m²)

Voorstelling en kleine repetitieruimte (B):

- Podium (110 m²)
- Backstage (65 m²)
- Telescopische tribune of open ruimte (115 m²)
- Kleedruimtes, apart toilet en doucheruimte
- Lobby met overdekte galerij en toeg (183 m²)
- Kleine repetitieruimte niv. +1 (130 m²)

Grote repetitieruimte (C):

- Polyvalente ruimte met galerij en bar (391 m²)
- Berging/kleedruimte (22 m²) x2

Gemeenschappelijke voorzieningen:

- Sanitair (22 m²)
- Technische ruimte in kelder en op niv. 0

Ontwerpend onderzoek

In het tweede scenario wordt de liturgische ruimte gecombineerd met een toneelverhaal. Er zijn deelscenario's waarbij enkel de begane grond gebruikt wordt om een voorstelling te geven of als grote, polyvalente repetitiezaal. En er is een variant met verdieping die dienst doet als kleine repetitiezaal.

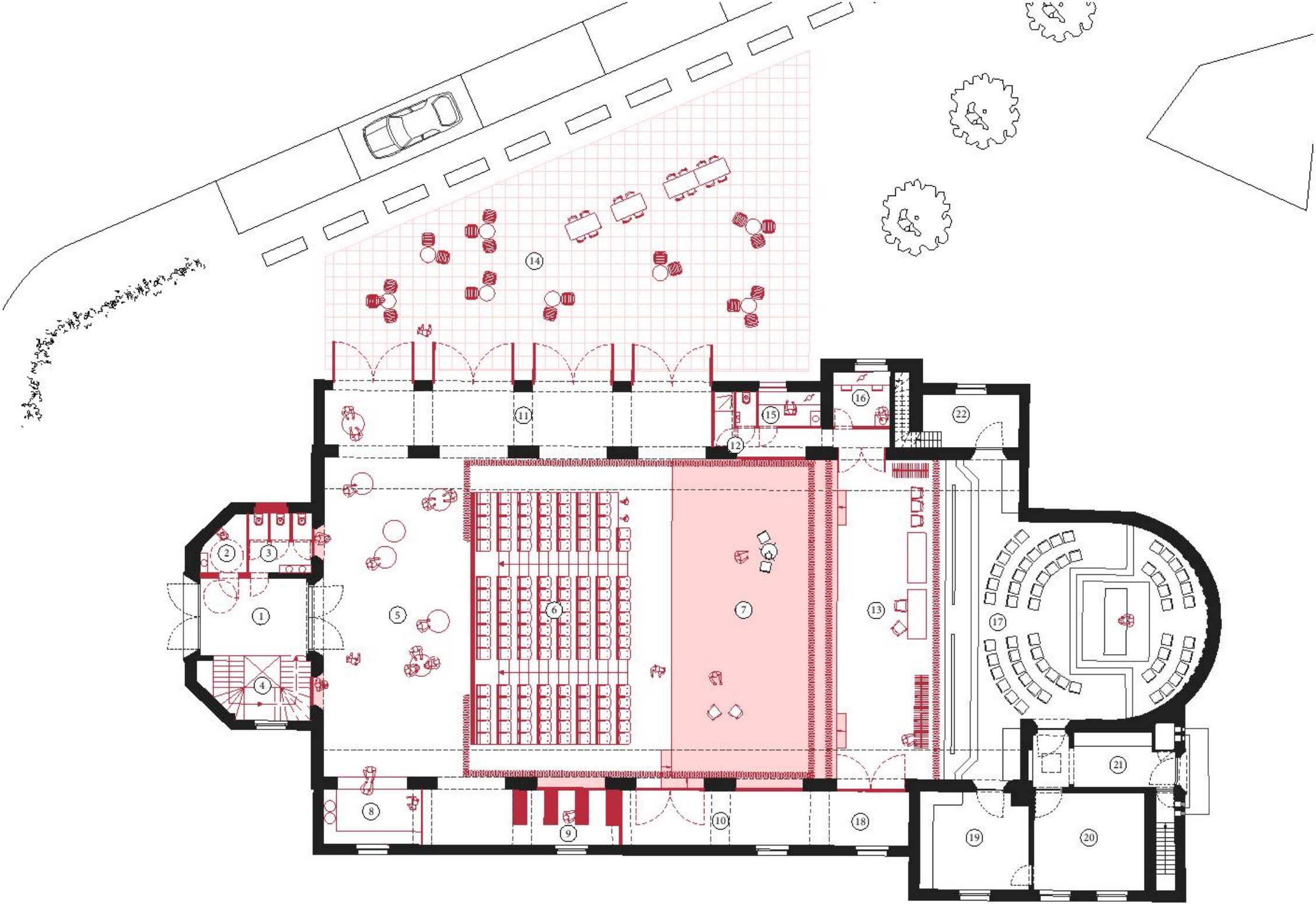
Om plaats te bieden aan een podium, een tribune, een backstage-zone en de benodigde berging voor toneeltribunen, wordt de liturgische functie intiemer. De 58 zitplaatsen centreren zich symbolisch rond het altaar in het koor. De kerkfunctie is apart toegankelijk via de bestaande ingang in de achtergevel. Bij scenario C, de polyvalente repetitieruimte, is de basiskerk uitgebreider (116 zitplaatsen) en toegankelijk via een sas.

Het podium bij variant A en B bevindt zich centraal in het schip met een aansluitende berging in de zijbeuk en een achterliggende backstage-zone. De huidige toegang via de zijgevel maakt plaats voor kleedruimtes en apart sanitair.

Aansluitend aan het inkomportaal van de voorgevel bevindt zich de lobby met toeg en vestiaire in de zijbeuk. De lobby is verbonden met het plein door middel van een overdekte galerij die helemaal kan open gezet worden. Door middel van gordijnen kan er toch een intieme en gesloten box gecreëerd worden in de zone tribune-podium, bijvoorbeeld tijdens een voorstelling. Deze tribune biedt plaats aan 135 personen. Zodra deze in mekaar geschoven wordt, komt er een open ruimte van 115 m² vrij voor bijvoorbeeld een staand concert. De ingeschoven tribune is nu het bakken tussen de lobby en het publiek.

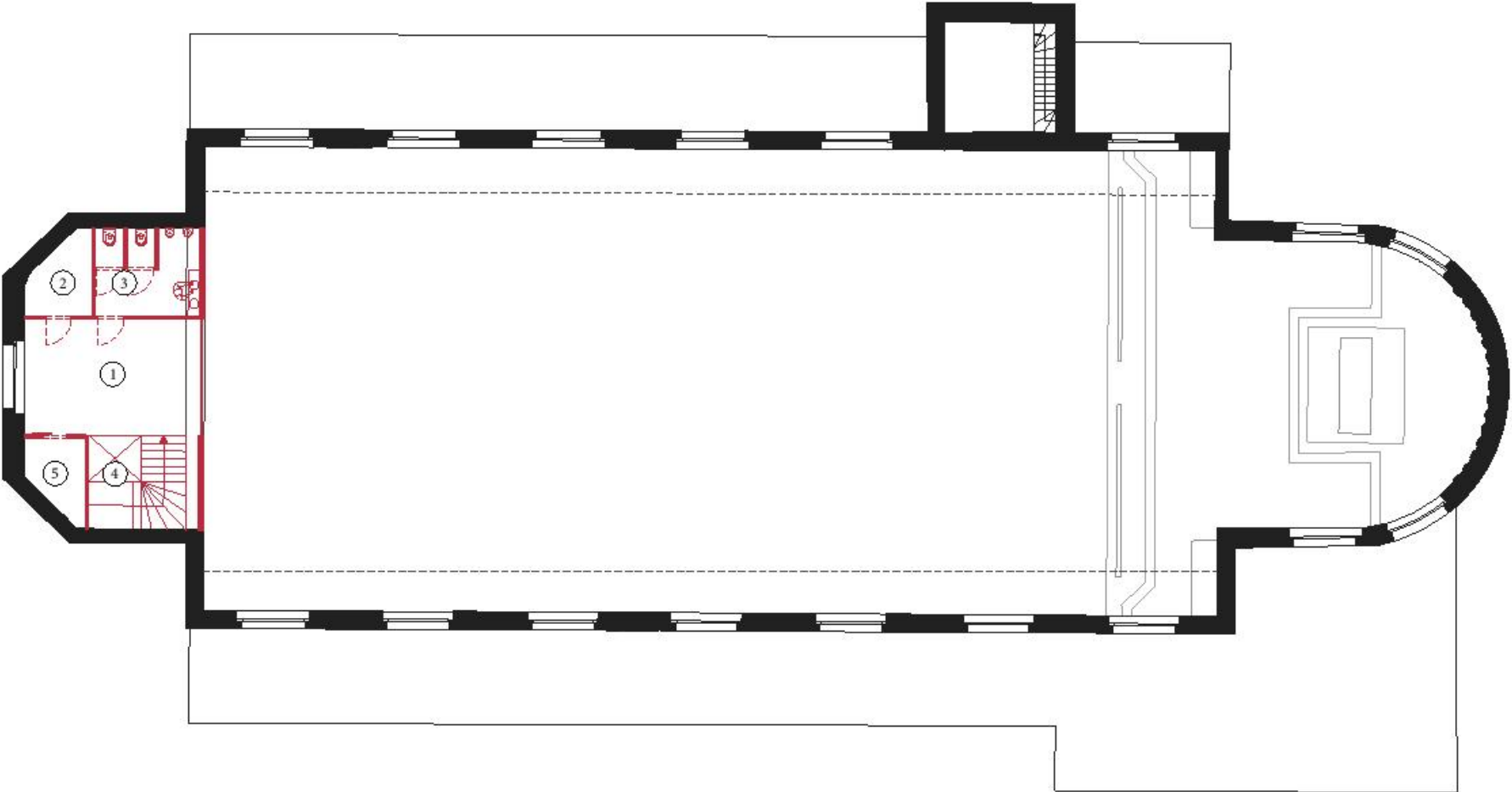
Deelscenario C toont een programma dat meer open en polyvalent kan gebruikt worden. Een groot podium staat centraal in het schip opgesteld, de lobby concentreert zich rond dit podium, o.a. in de overdekte galerij die opnieuw de overgang is tussen het plein en de kerk. Er zijn twee grote, aparte bergingen/kleedruimtes voorzien voor de verenigingen die gebruik maken van deze grote repetitieruimte.

Praktische voorzieningen zoals gemeenschappelijk sanitair, de verticale circulatie en alle bergingen worden zo compact mogelijk georganiseerd in de zijbeuken en in het voorgevelportaal. Zo blijft de ruimtelijkheid van de kerk behouden en wordt de mogelijkheid gecreëerd om de noordelijke zijbeuk open te werken naar het plein.

GRONDPLAN niv. 0
schaal: 1/200

- (01) inkomportaal voorgevel (02) gehandicaptentoilet (03) toiletten (04) lift en trap (05) lobby (06) telescopische tribune (135 personen) (07) podium (08) toog (09) vestiaire (10) berging toneel/kerk (11) overdekte galerij (12) sanitair artiesten (13) backstage (14) plein (15) kleedruimte 1 (16) kleedruimte 2 (17) basiskerk (58 personen) (18) berging toneel/kerk (19) sacristie (20) technische ruimte (21) toegang achtergevel (22) berging kerk en torentrap

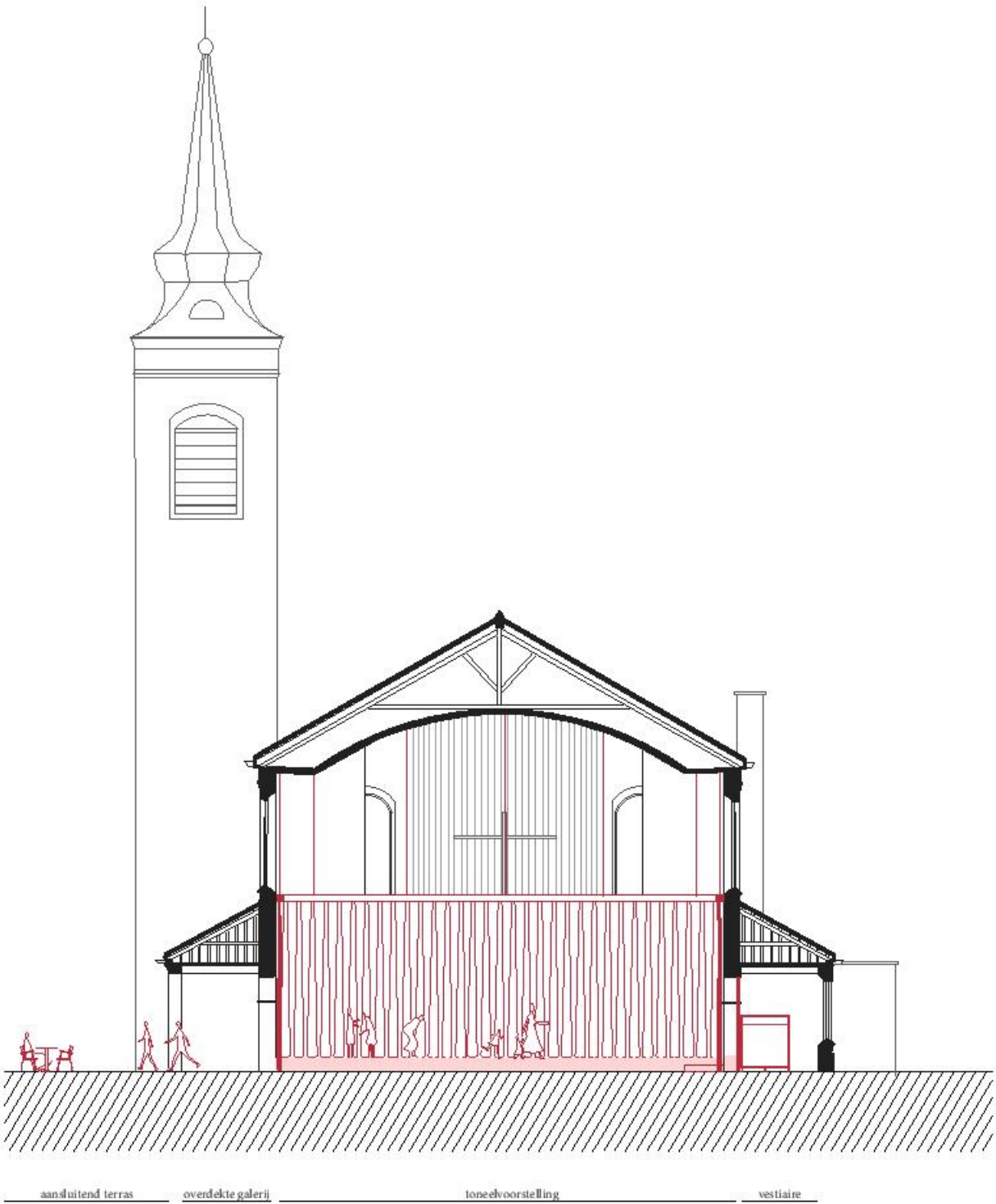
GRONDPLAN niv. +1
schaal: 1/200

(01) overloop verdieping met vestiairehaakjes (02) berging (03) toiletten (04) lift en trap (05) berging

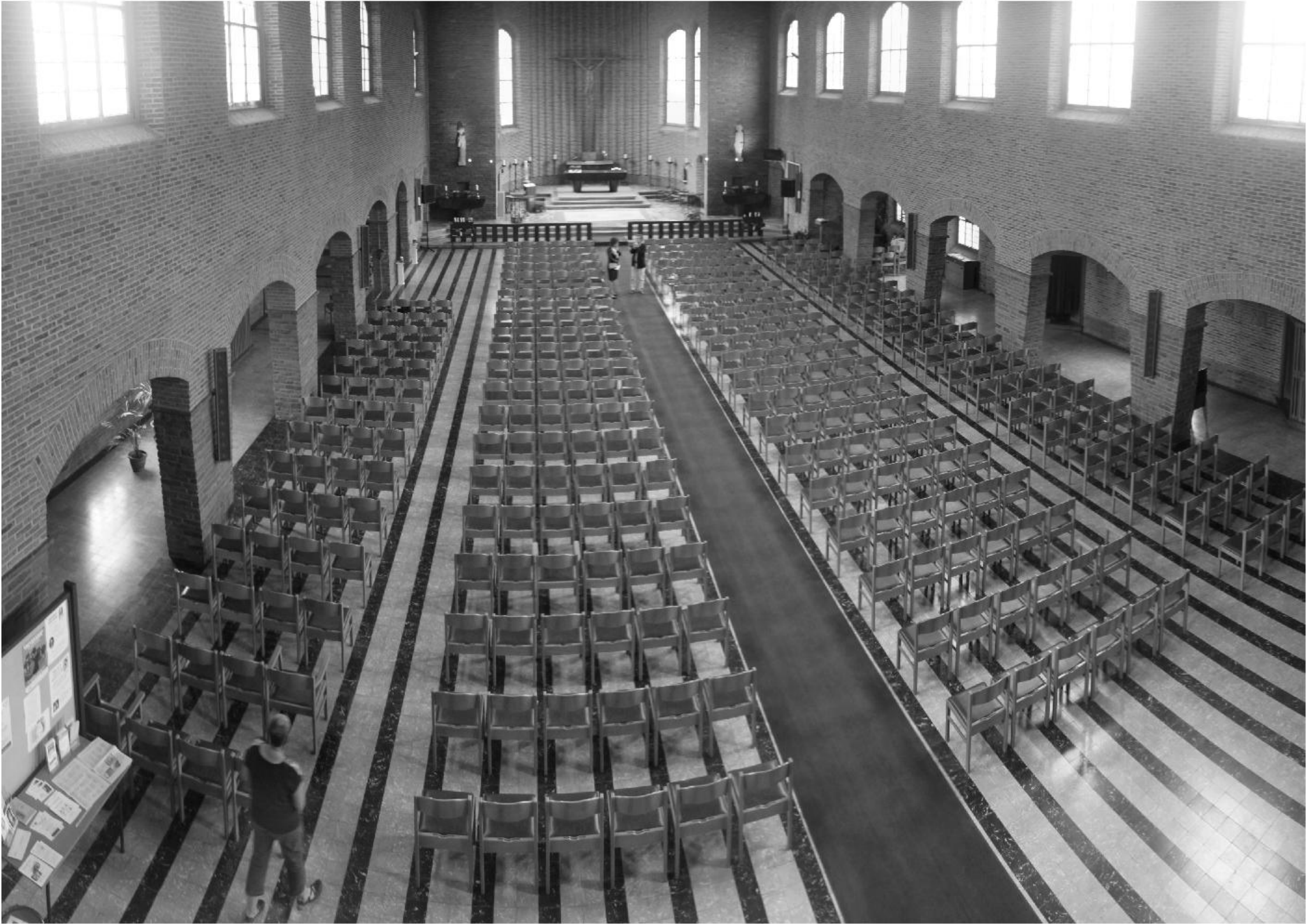
KERK+WOORD
scenario 2A/ nevenbestemming toneel

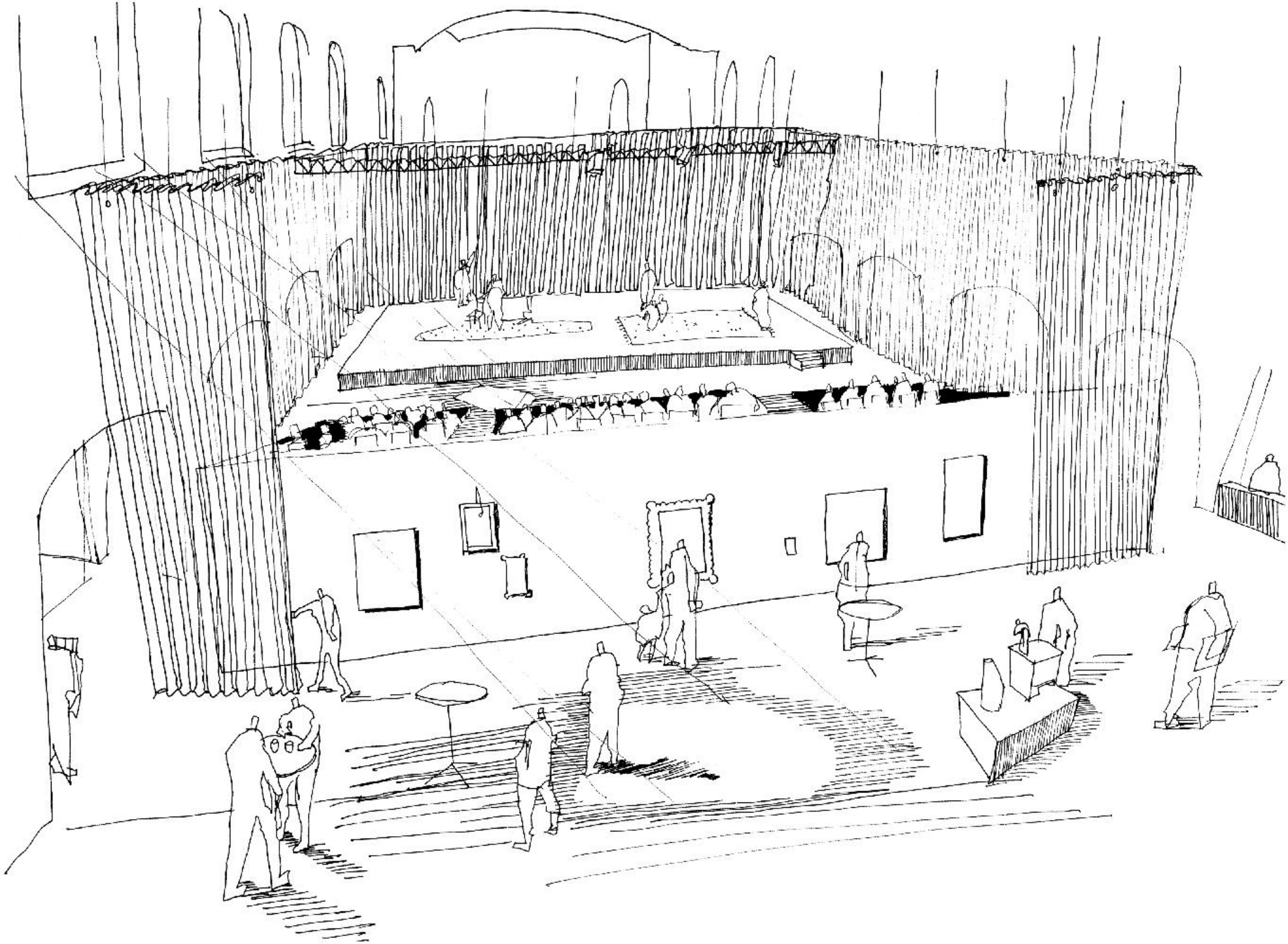
LANGSDOORSNEDE
schaal: 1/200

DWARSDOORSNEDE
schaal: 1/200

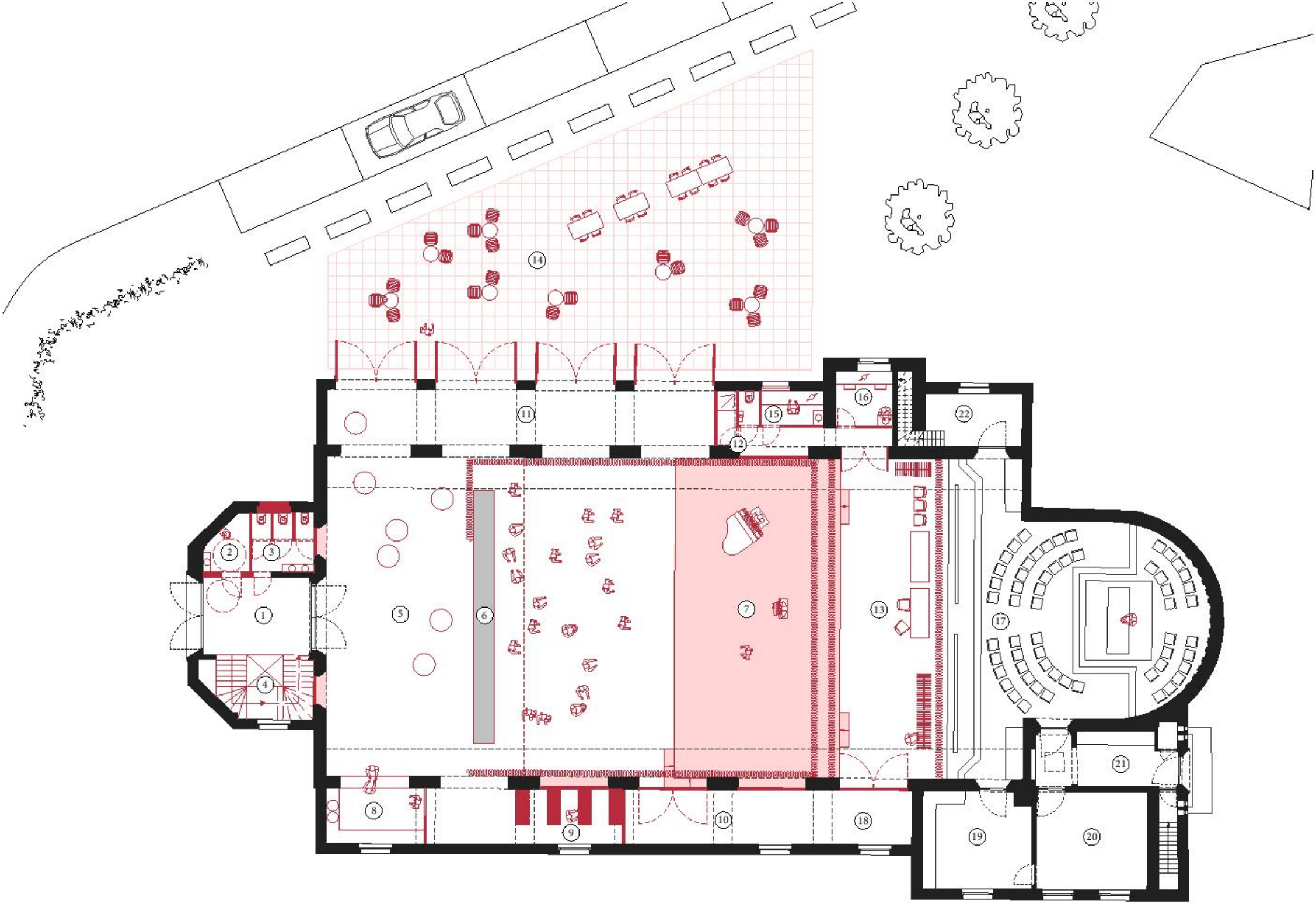

CENTRALE RUIMTE IN HET SCHIP
zicht vanop huidig koordeel richting altaar

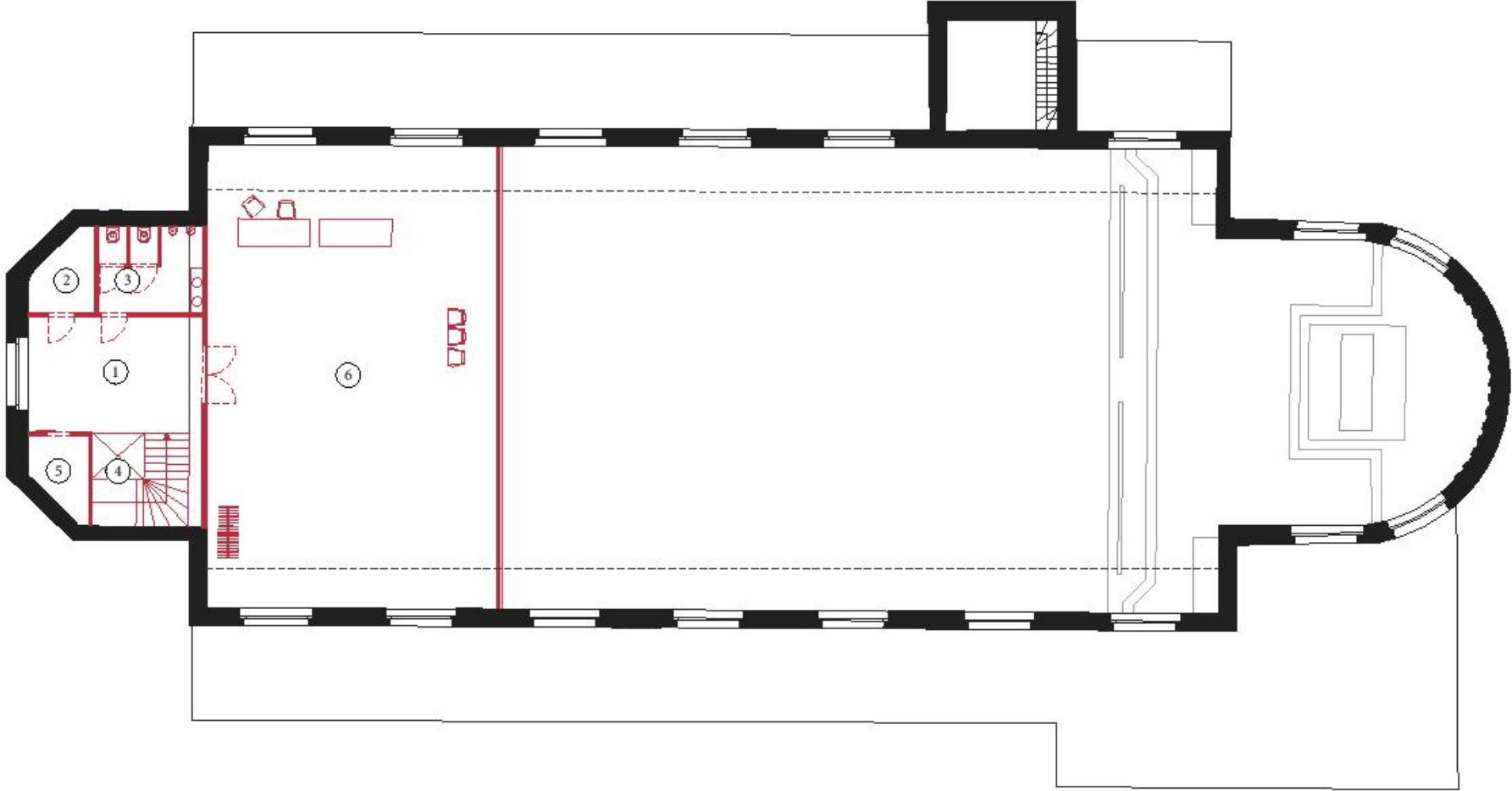
CENTRALE RUIMTE IN HET SCHIP
zicht vanop het huidige koordeel op telescopische tribune open toestand - gebruik van lobby als tentoonstellingsruimte

KERK+WOORD
scenario 2B/ nevenbestemming toneel

GRONDPLAN niv. 0
schaal: 1/200

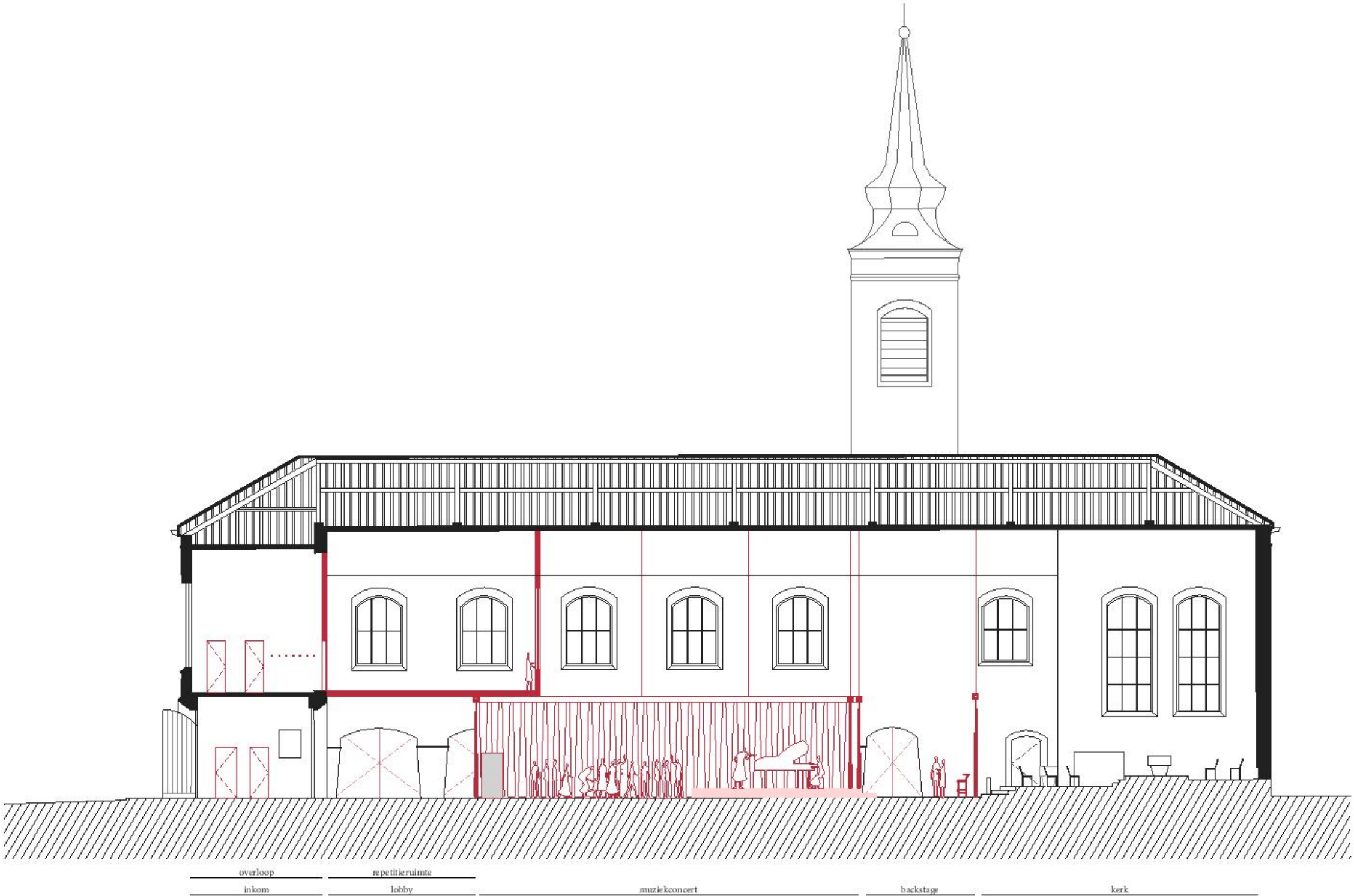
- (01) inkomportaal voorgevel (02) gehandicaptentoilet (03) toiletten (04) lift en trap (05) lobby (06) telescopische tribune (135 personen) (07) podium (08) toeg (09) vestiaire (10) berging muziek/kerk (11) overdekte galerij (12) sanitair artiesten (13) backstage (14) plein (15) kleedruimte 1 (16) kleedruimte 2 (17) basiskerk (58 personen) (18) berging toneel/kerk (19) sacristie (20) technische ruimte (21) toegang achtergevel (22) berging kerk en torentrap

GRONDPLAN niv. +1
schaal: 1/200

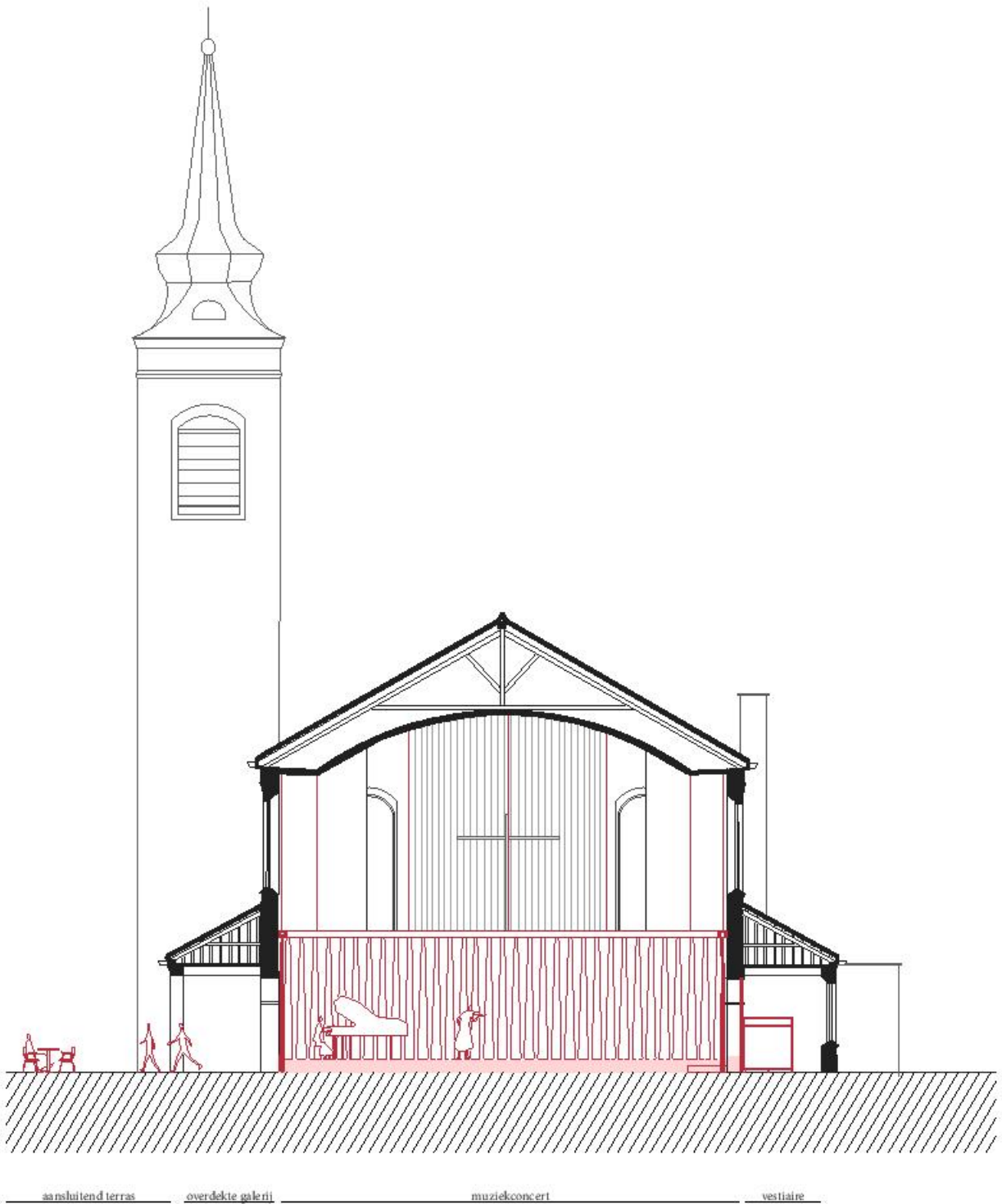
(01) overloop verdieping met vestiairehaakjes (02) berging (03) toiletten (04) lift en trap (05) berging (06) oefenruimte muziek

KERK+WOORD
scenario 2B/ nevenbestemming toneel

LANGDOORSNEDE
schaal: 1/200

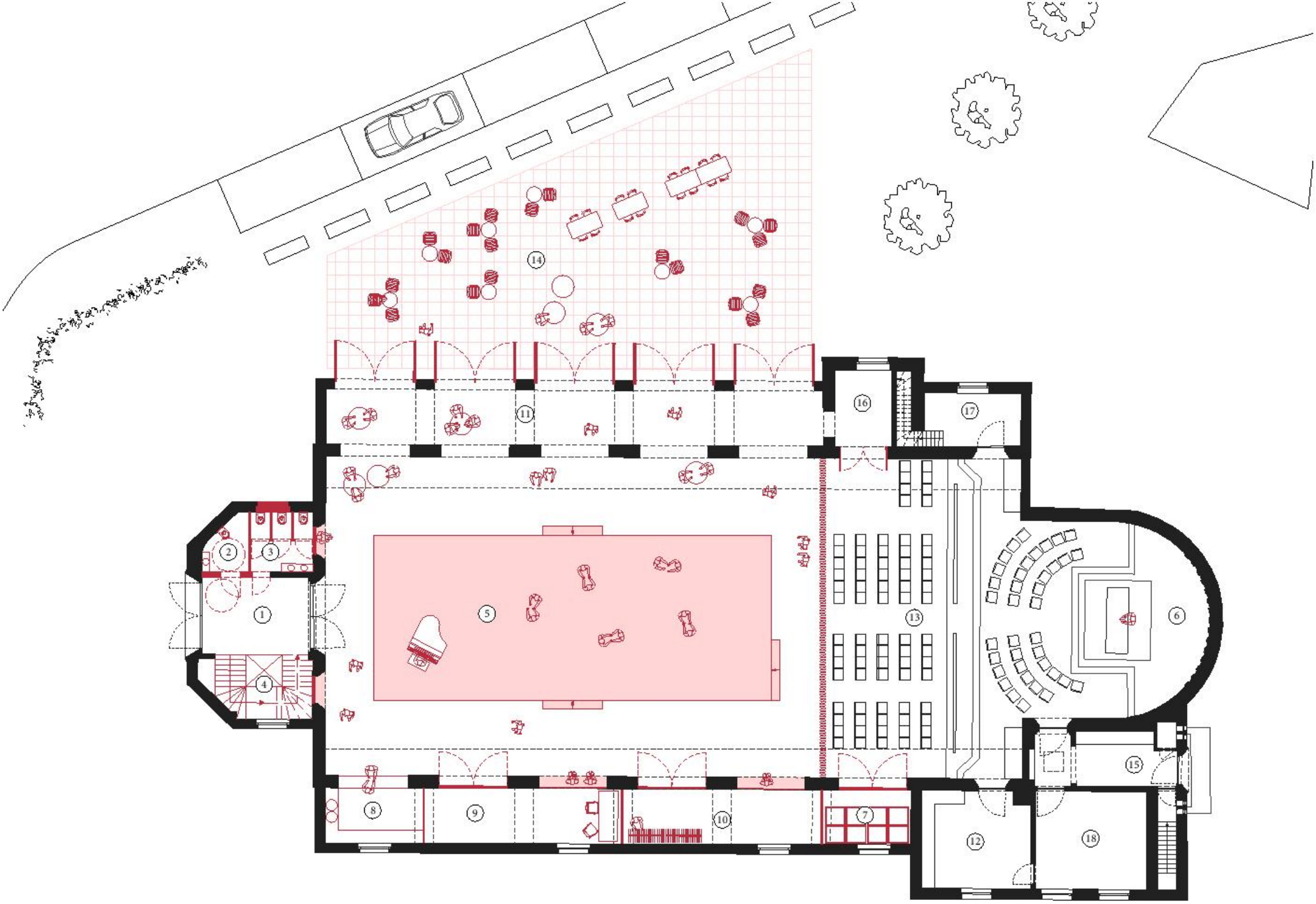
KERK+WOORD
scenario 2B/ nevenbestemming toneel

DWARSDOORSNEDE

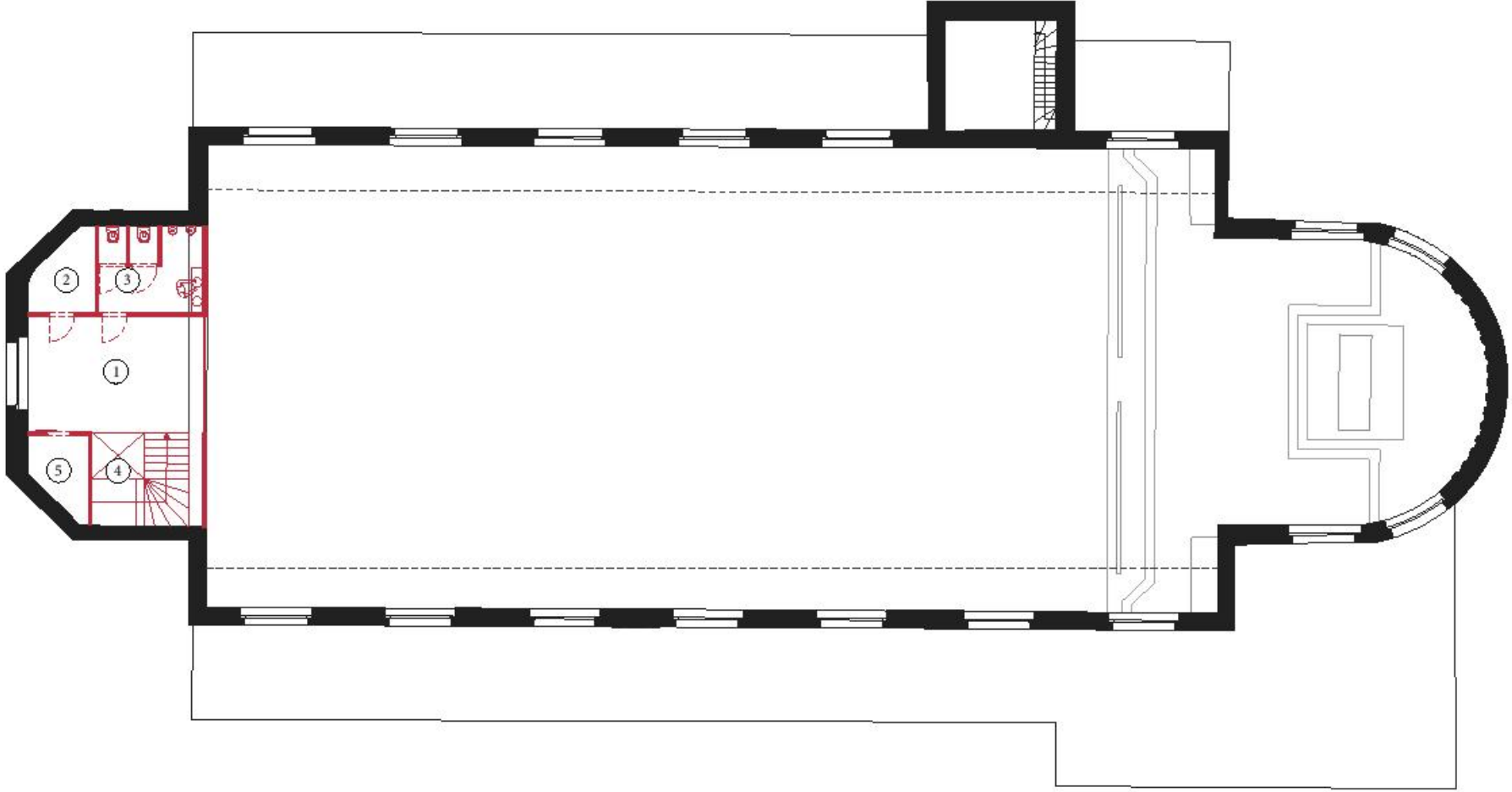
schaal: 1/200

KERK+WOORD
scenario 2C/ nevenbestemming toneel

GRONDPLAN niv. 0
schaal: 1/200

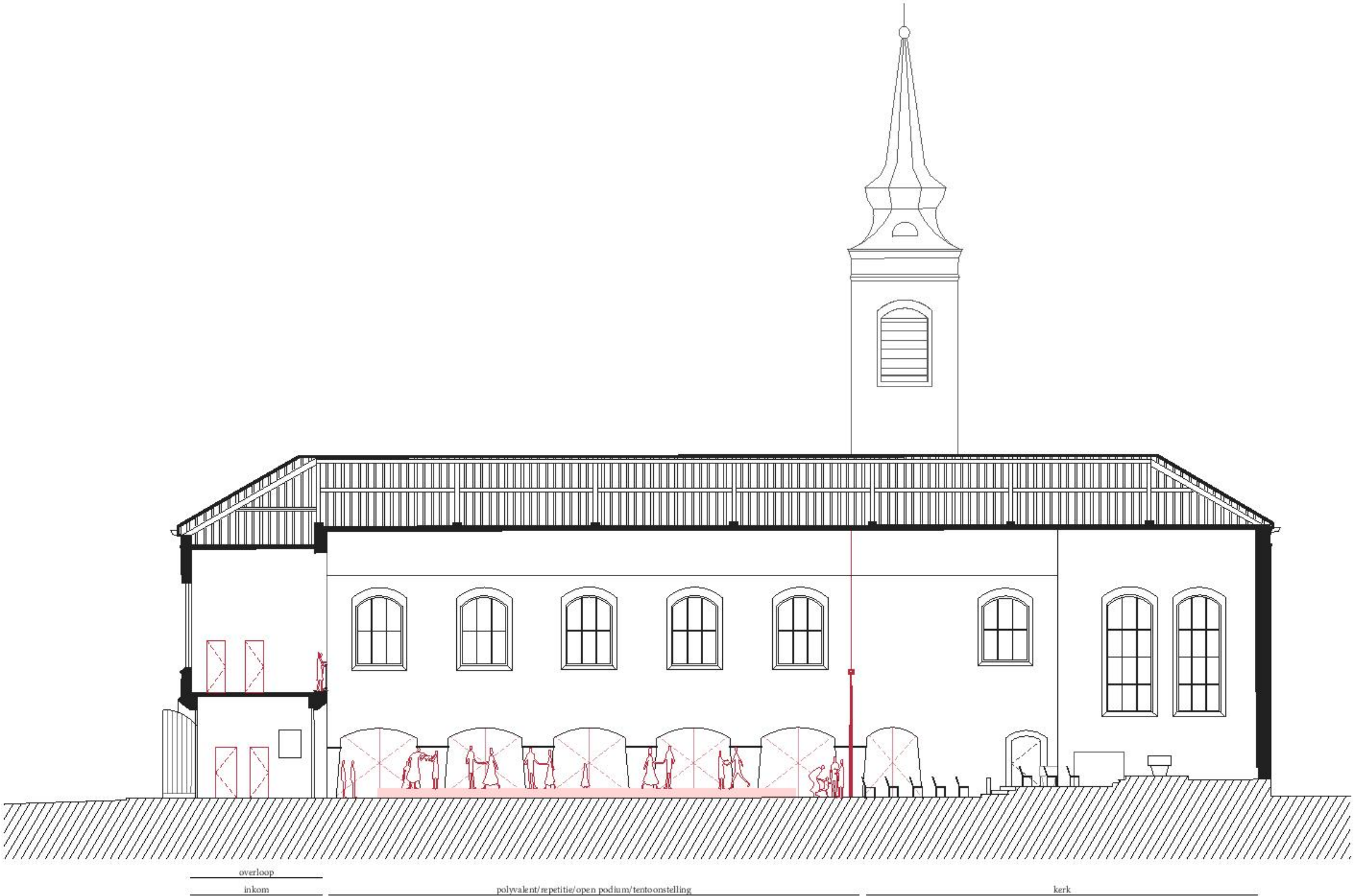
- (01) inkomportaal voorgevel (02) gehandicaptentoilet (03) toiletten (04) lift en trap (05) podiumvlak (06) kerkruimte halfrond klein (36 personen zitten) (07) berging stoelen (08) toog (09) vestiaire/berging (10) vestiaire/berging muziek (11) overdekte galerij (12) sacristie (13) zitzone (80 personen) (14) plein (15) doorgang toegang (16) doorgang (17) berging kerk en torentrap (18) technische ruimte

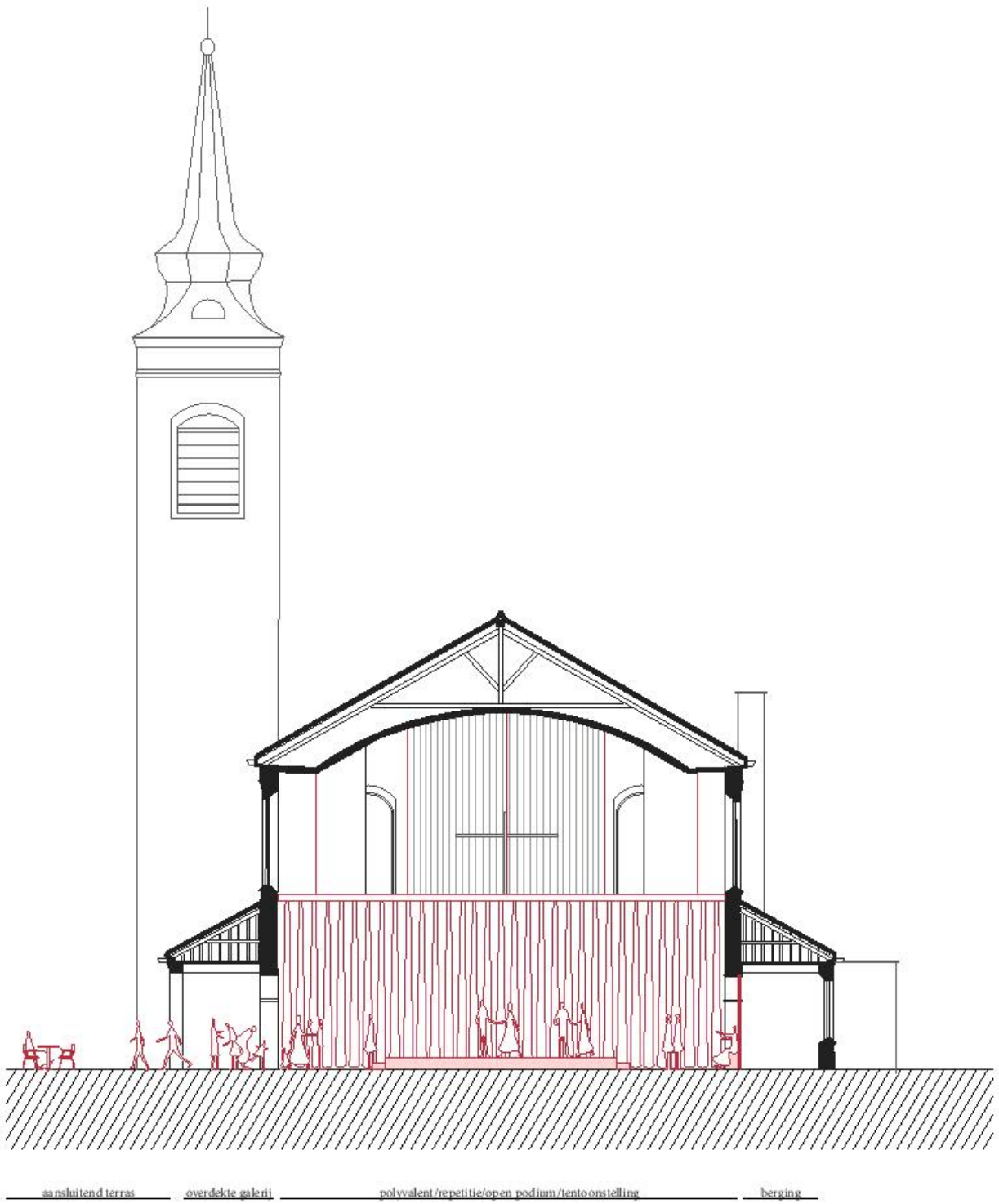
GRONDPLAN niv. +1
schaal: 1/200

(01) overloop verdieping met vestiairehaakjes (02) berging (03) toiletten (04) lift en trap (05) berging

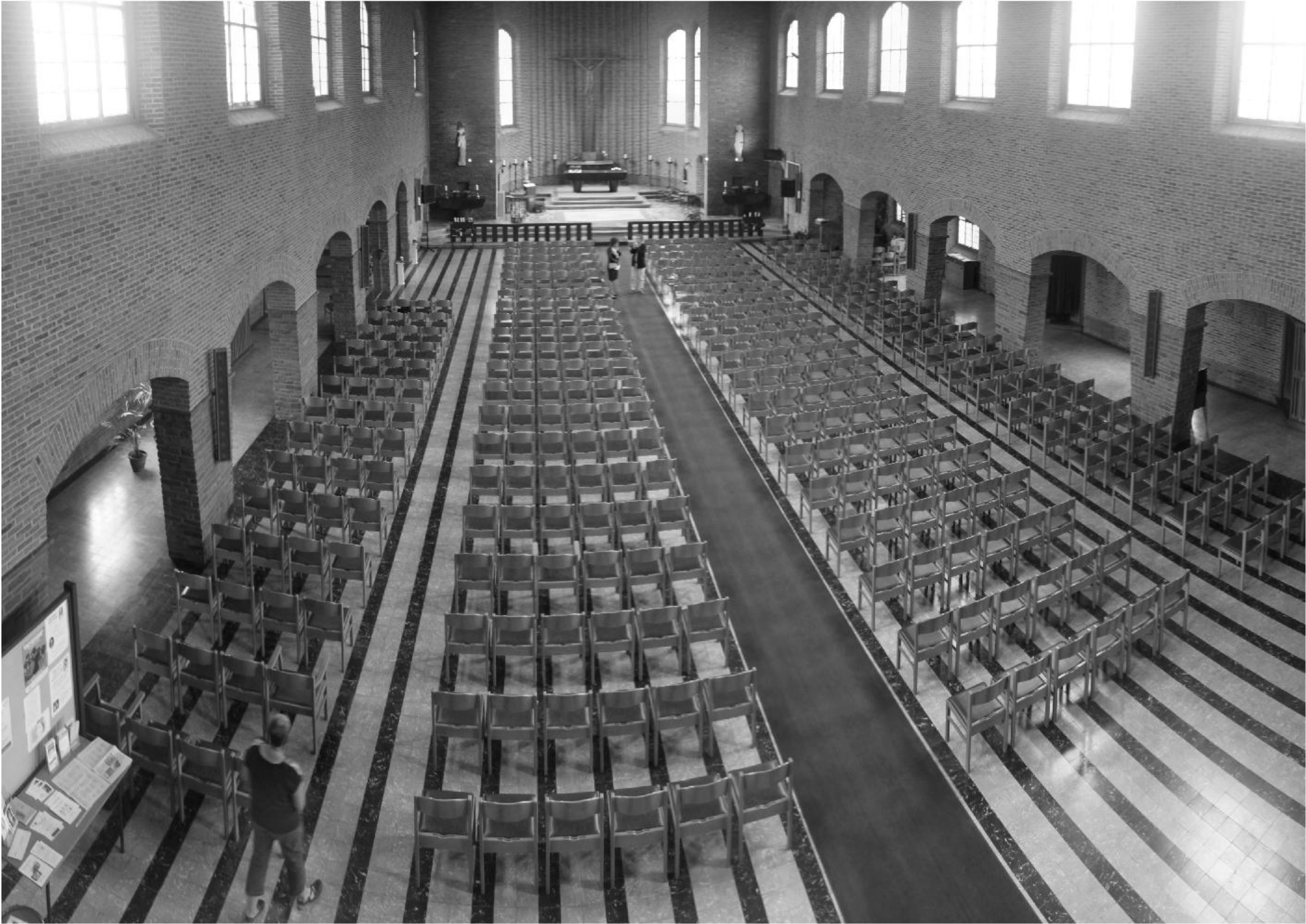
KERK+WOORD
scenario 2C/ nevenbestemming toneel

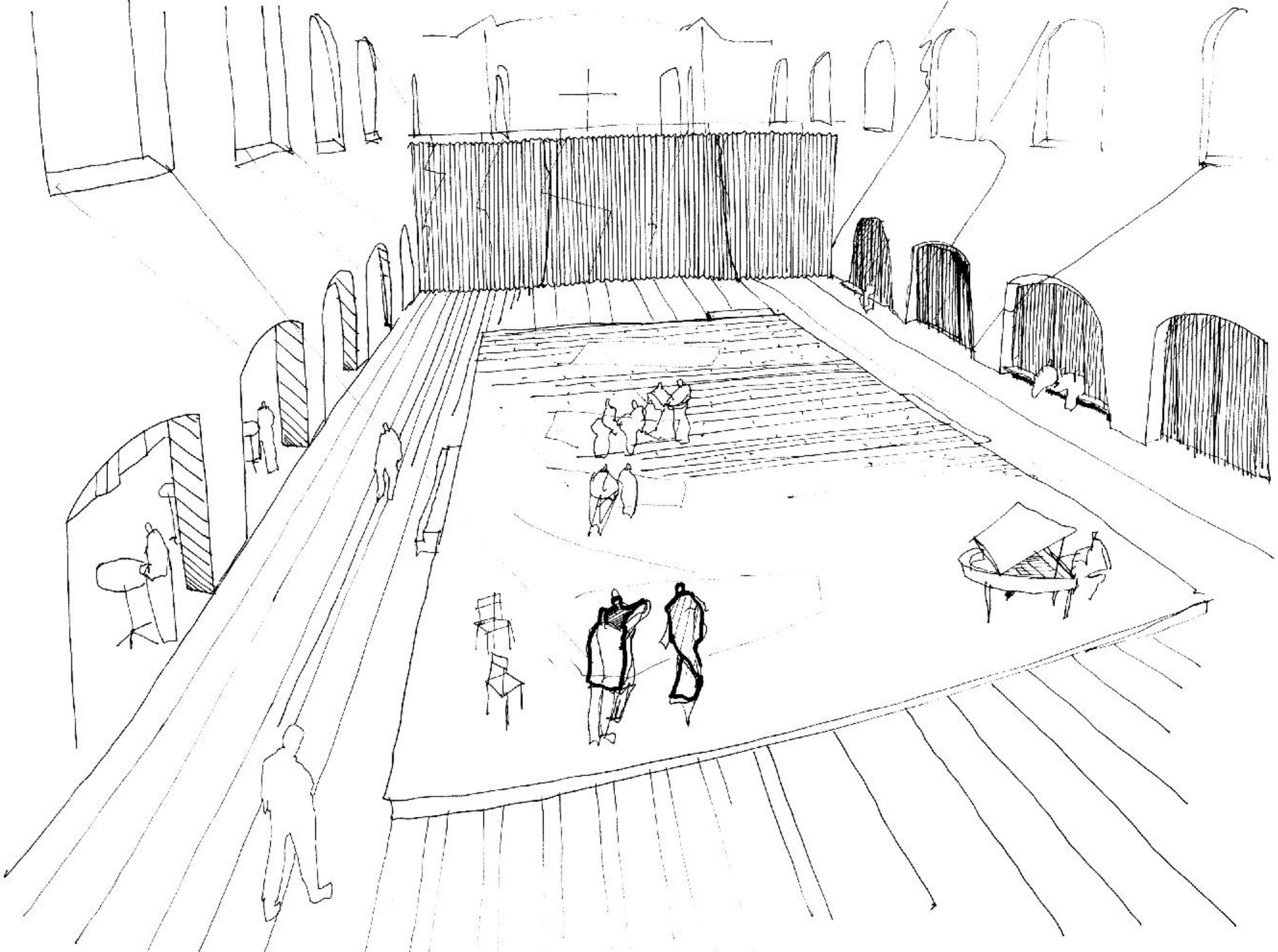
LANGDOORSNEDE
schaal: 1/200

DWARSDOORSNEDE
schaal: 1/200

CENTRALE RUIMTE IN HET SCHIP
zicht vanop huidig 2de niveau richting altaar

CENTRALE RUIMTE IN HET SCHIP
zicht van rechterzijde midden richting altaar - middenpodium groot + afscheiding kerkdeel met gordijn

Programma
Kerk:

- Basiskerk (197 m²) met 110 zitplaatsen, uitbreidbaar tot (392 m²) met 314 zitplaatsen en (530 m²) met 382 zitplaatsen. Ten koste van respectievelijk de grote oefenruimte en de lobby.
- Berging voor stapelbare stoelen
- Sacristie
- Toren(trap)
- Aparte toegang met sas via doopkapel

Judo:

- Grote oefenzaal niv. 0 (195 m²)
- Kleine oefenzaal niv. +1 (122 m²)
- Berging groep A voor partituren, uniformen, instrumenten en andere doeleinden (46 m²)
- Berging groep B voor partituren, uniformen, instrumenten en algemeen (40 m²)
- Drankenberging (7,5 m²) x2

Gemeenschappelijke voorzieningen:

- Lobby met bar (159 m²)
- Keuken (8,5 m²)
- Sanitair (22 m²)
- Technische ruimte in kelder en op niv. 0

Ontwerpend onderzoek

De sportplek voor judo met bijhorende berging en sanitair + douche worden voorgesteld in combinatie met een liturgische ruimte. Deze 2 functies (kerk en judosport) kunnen onderling meer of minder ruimte bezetten zodat beide functies (beurtelings) gebruik kunnen maken van de grootte van het kerkgebouw.

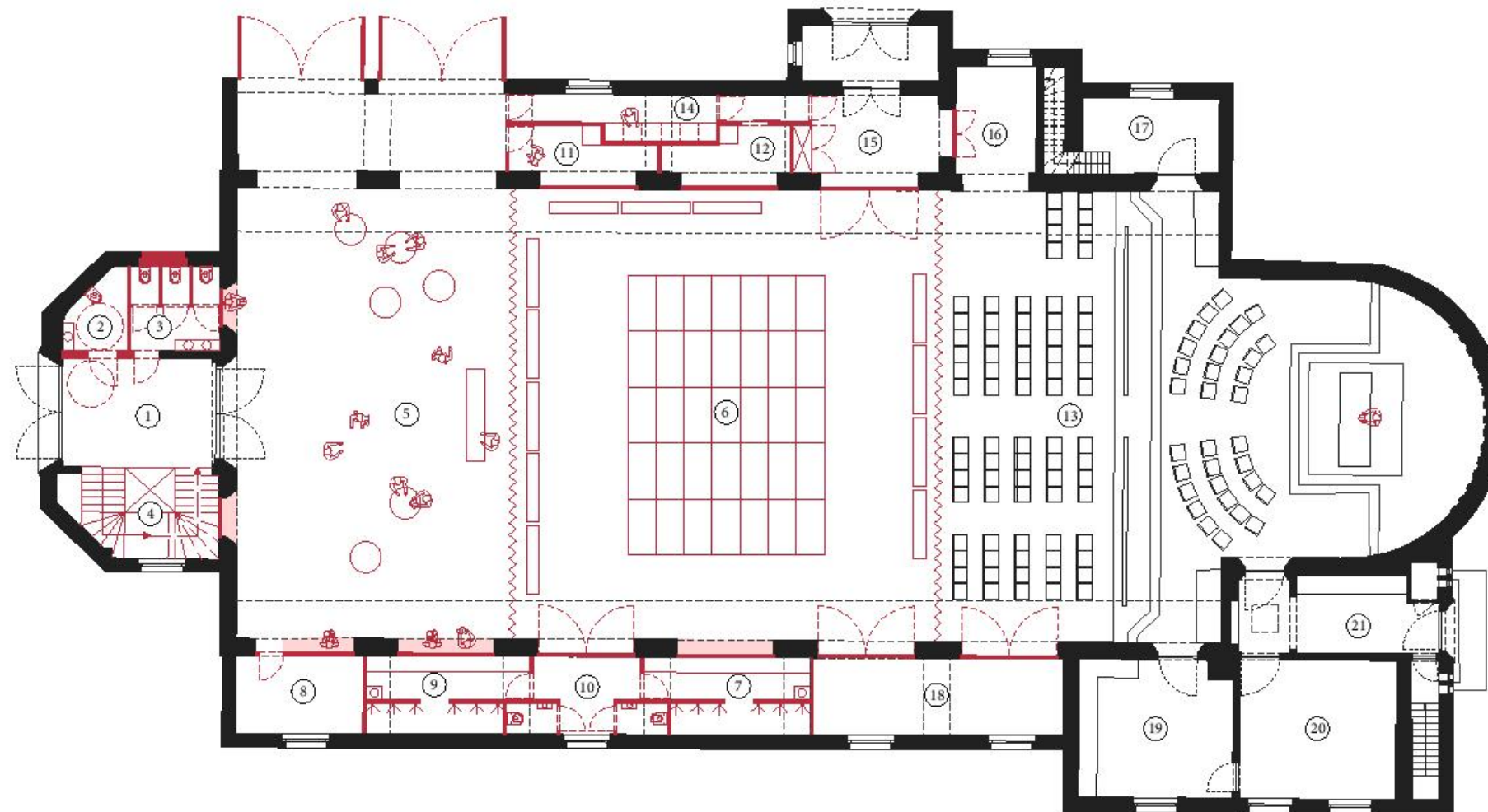
Deze compartimentering gebeurt in alle varianten op de begane grond door middel van flexibele afscheidingen (gordijnen en schuifwanden). In de varianten A en B werden verschillende scenario's getoetst met een uiteenlopende bezettingsgraad, rekening houdend met een vlotte en flexibele ombouw van repetitieruimte en lobby naar kerk. Dit is gelijkaardig aan het onderzoek in het eerste deelscenario van muziek.

Dit scenario is een test van de impact van een sportzone, een eerste aftasten hiervan, binnen een religieuze ruimte. Ook de combinatie met 1 muziekruimte zit verweven in dit scenario. Zo heeft elke (sport)vereniging een aparte repetitieruimte, berging voor instrumenten, partituren etc., een afsluitbare drankenberging en een algemene berging. Er is ook een gezamenlijke lobby met mobiele toog en aparte keuken. Deze lobby kan contact maken met het nieuwe plein door twee traveeën in de zijgevel open te werken. Het scenario van openwerken wordt op zijn maximale mogelijkheid getest. De kleine oefenzaal, uitbreiding op +1, vormt hierbij de combinatie met het sporten. Het groter openmaken van de zijbeuk laat zien dat een keuken dan niet meer mogelijk is.

De lobby scheidt zich met een schuifwand van de grote sportruimte die zich centraal in het schip bevindt. Hier is een oefenveld van 35 tatami matten voorzien, 1 mat is 180 X 90cm. Zowel de lobby als deze grote oefenzaal kunnen gekoppeld worden aan de basiskerk die zich nu in het voorste gedeelte van de kerk situeert. Op die manier kan de liturgische ruimte vergroot worden wanneer er nood aan is.

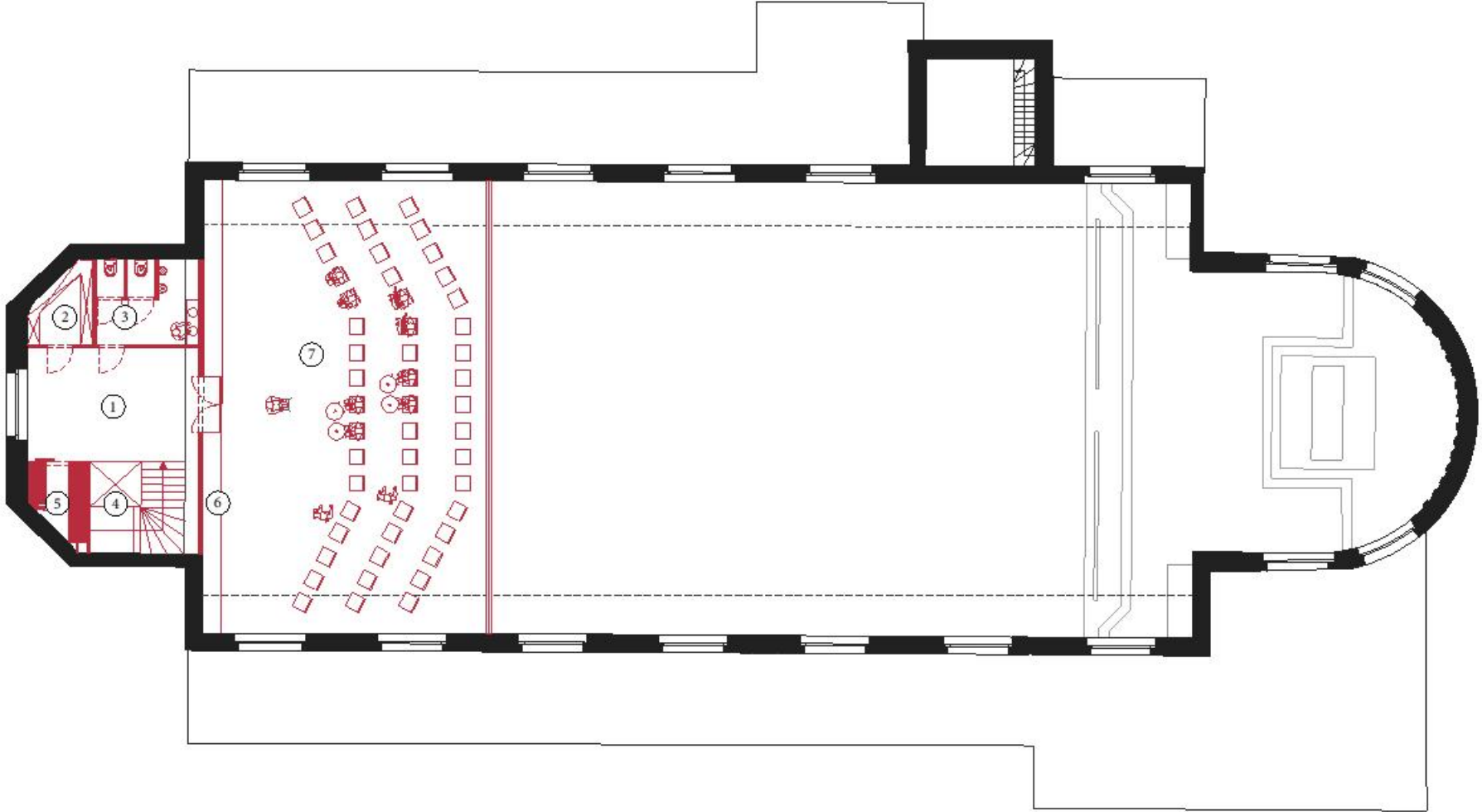
De kleinere repetitieruimte bevindt zich op niveau +1 en biedt plaats aan 51 muzikanten.

Praktische voorzieningen zoals sanitair, de verticale circulatie en alle bergingen worden zo compact mogelijk georganiseerd in de zijbeuken en in het voorgevelportaal. Zo blijft de ruimtelijkheid van de kerk behouden.

GRONDPLAN niv. 0
schaal: 1/200

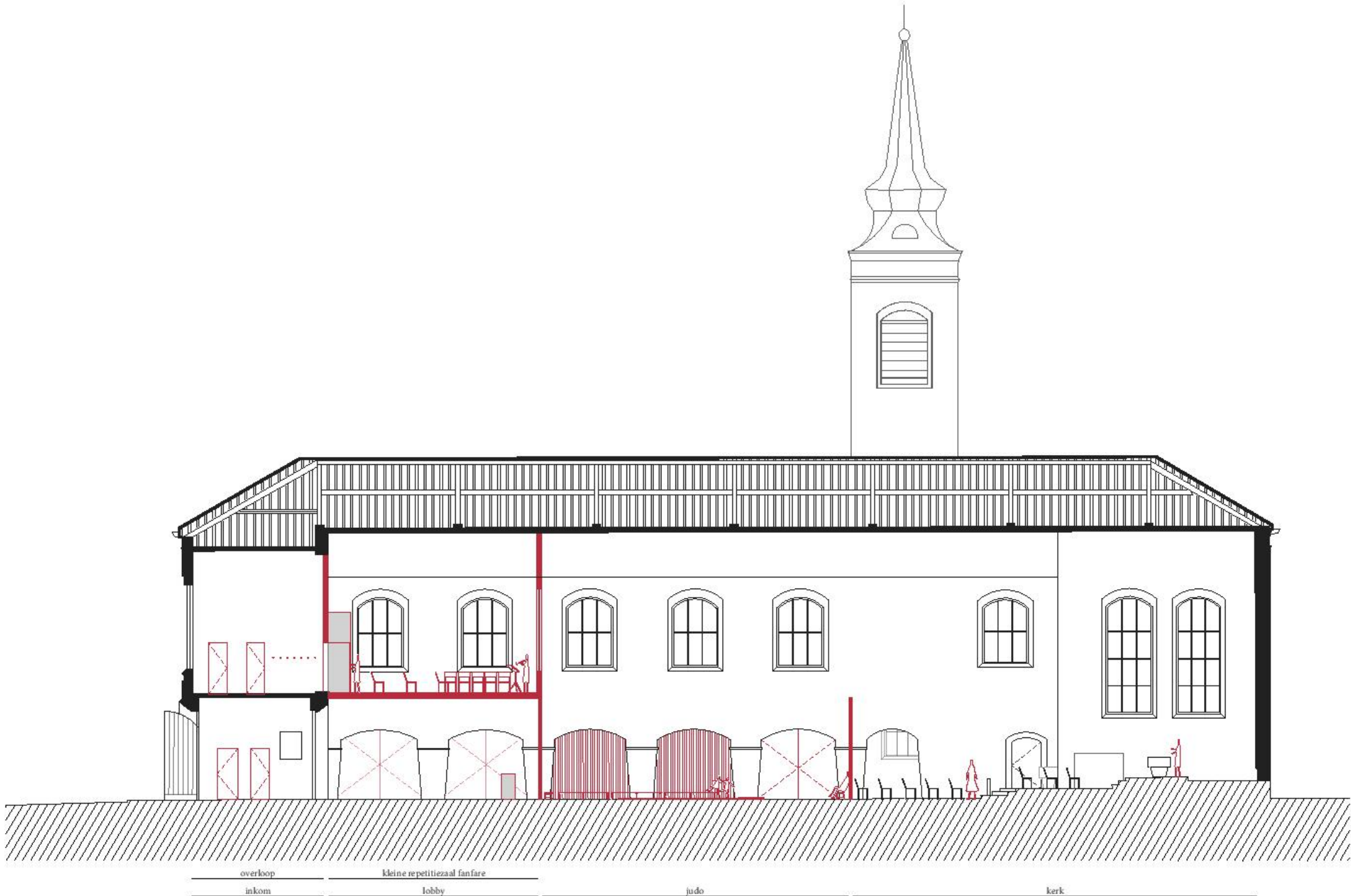
(01) inkomportaal voorgevel (02) gehandicaptentoilet (03) toiletten (04) lift en trap (05) ontmoetingsruimte/lobby (06) speelveld judo 35matten (07) omkleed + douches M (08) berging (09) omkleed + douches V (10) sas + toiletten (11) berging vereniging 01 (12) berging vereniging 02 (13) zitzone (110 personen) (14) keuken (15) doorgang toegang (16) doorgang (17) berging kerk en torentrap (18) berging (19) sacristie (20) technische ruimte

GRONDPLAN niv. +1
schaal: 1/200

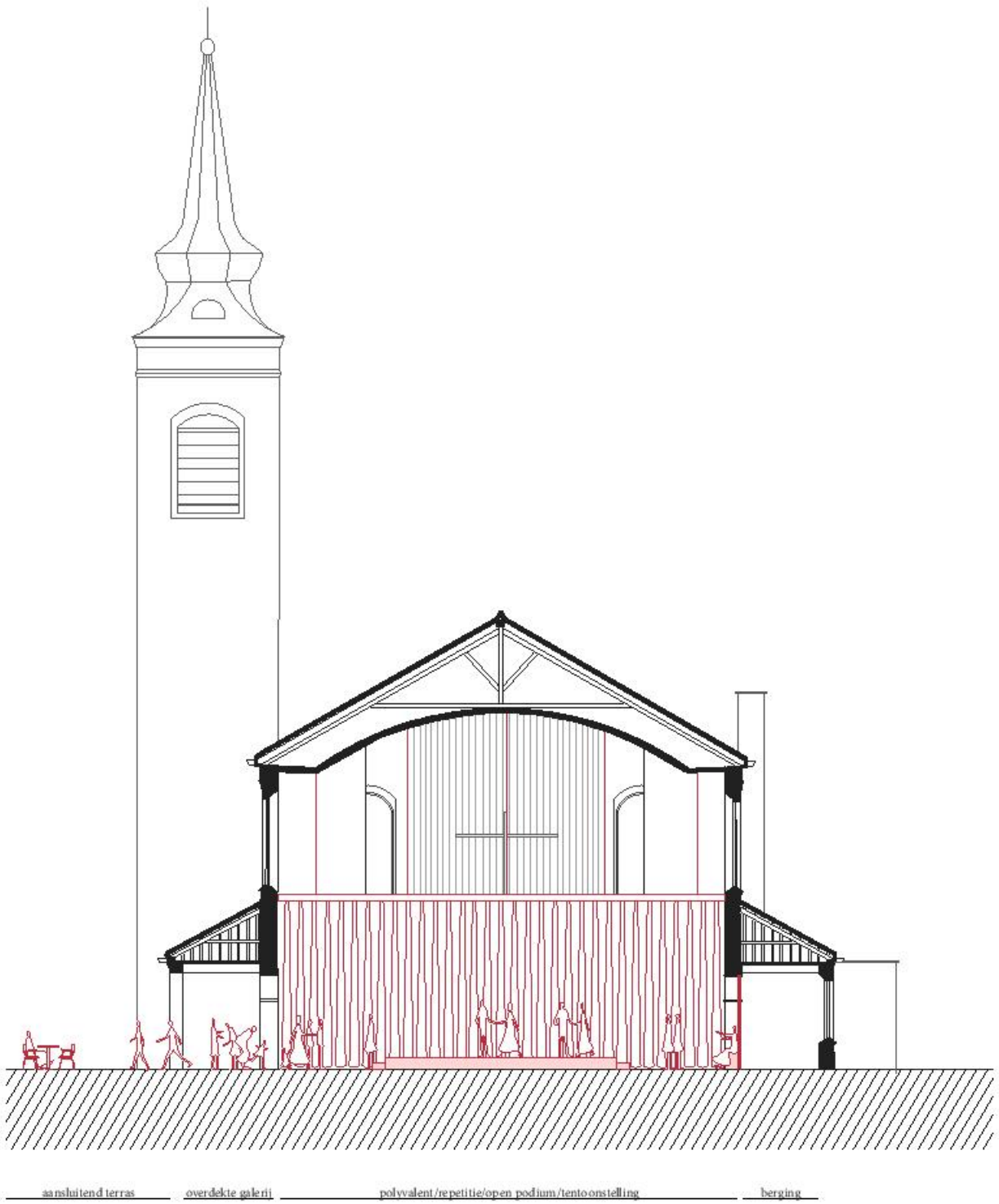
(01) overloop verdieping met vestiairehaakjes (02) berging partituren groep B (03) toiletten (04) lift en trap (05) berging uniformen groep B (06) berging instrumenten groep B (07) kleine repetitieruimte groep B (51 personen)

KERK+JUDO
scenario 3A/ nevenbestemming judotraining

LANGSDOORSNEDE
schaal: 1/200

KERK+JUDO
scenario 3A/ nevenbestemming judotraining

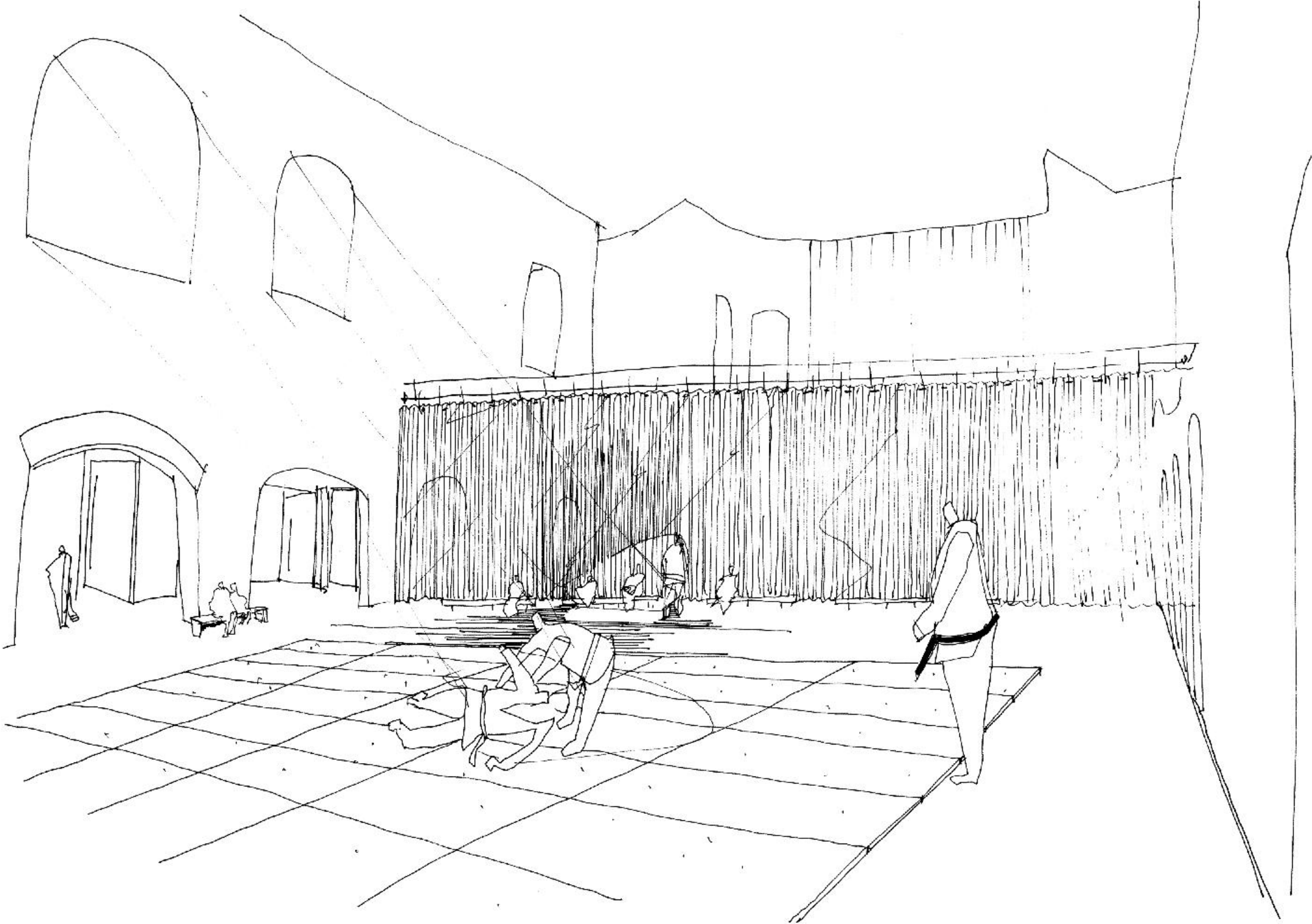

DWARSDOORSNEDE
schaal: 1/200

CENTRALE RUIMTE IN HET SCHIP
zicht van rechterzijde midden richting altaar

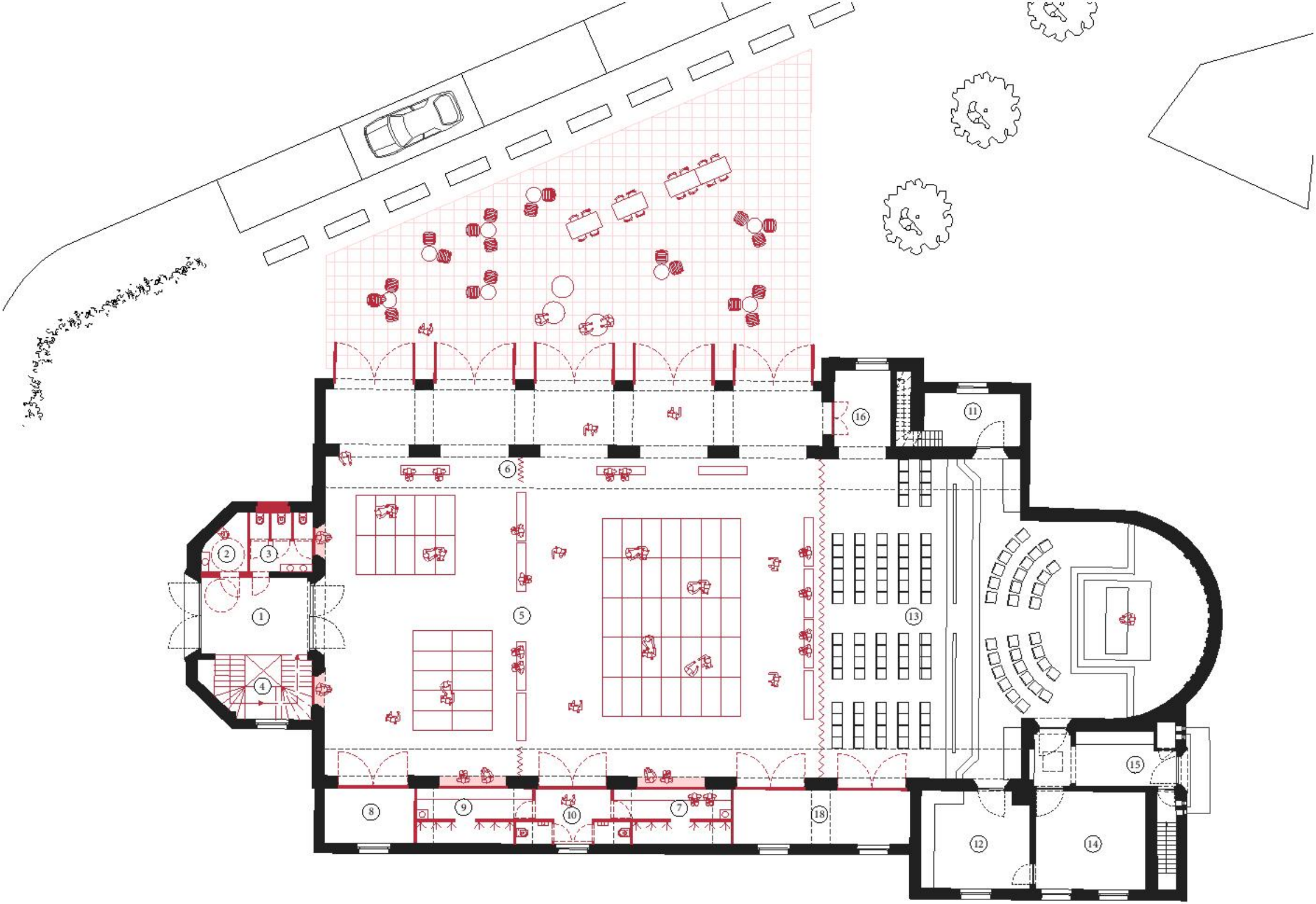
KERK+JUDO
scenario 3A/ nevenbestemming judotraining

CENTRALE RUIMTE IN HET SCHIP
zicht van rechterzijde midden richting altaar - judo oefenmat + afscheiding kerkdeel met gordijn

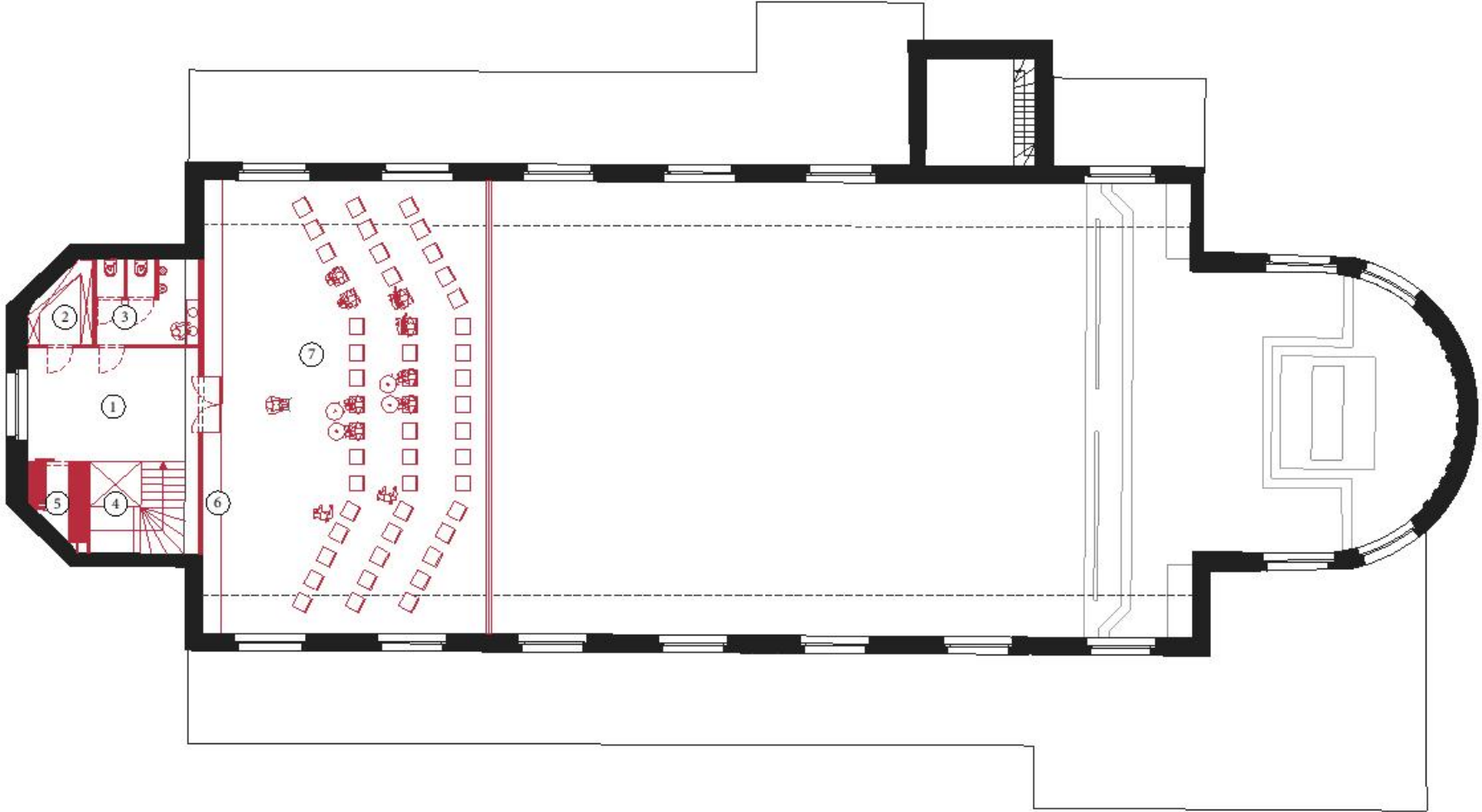
KERK+JUDO

scenario 3B/ nevenbestemming judotraining

GRONDPLAN niv. 0
schaal: 1/200

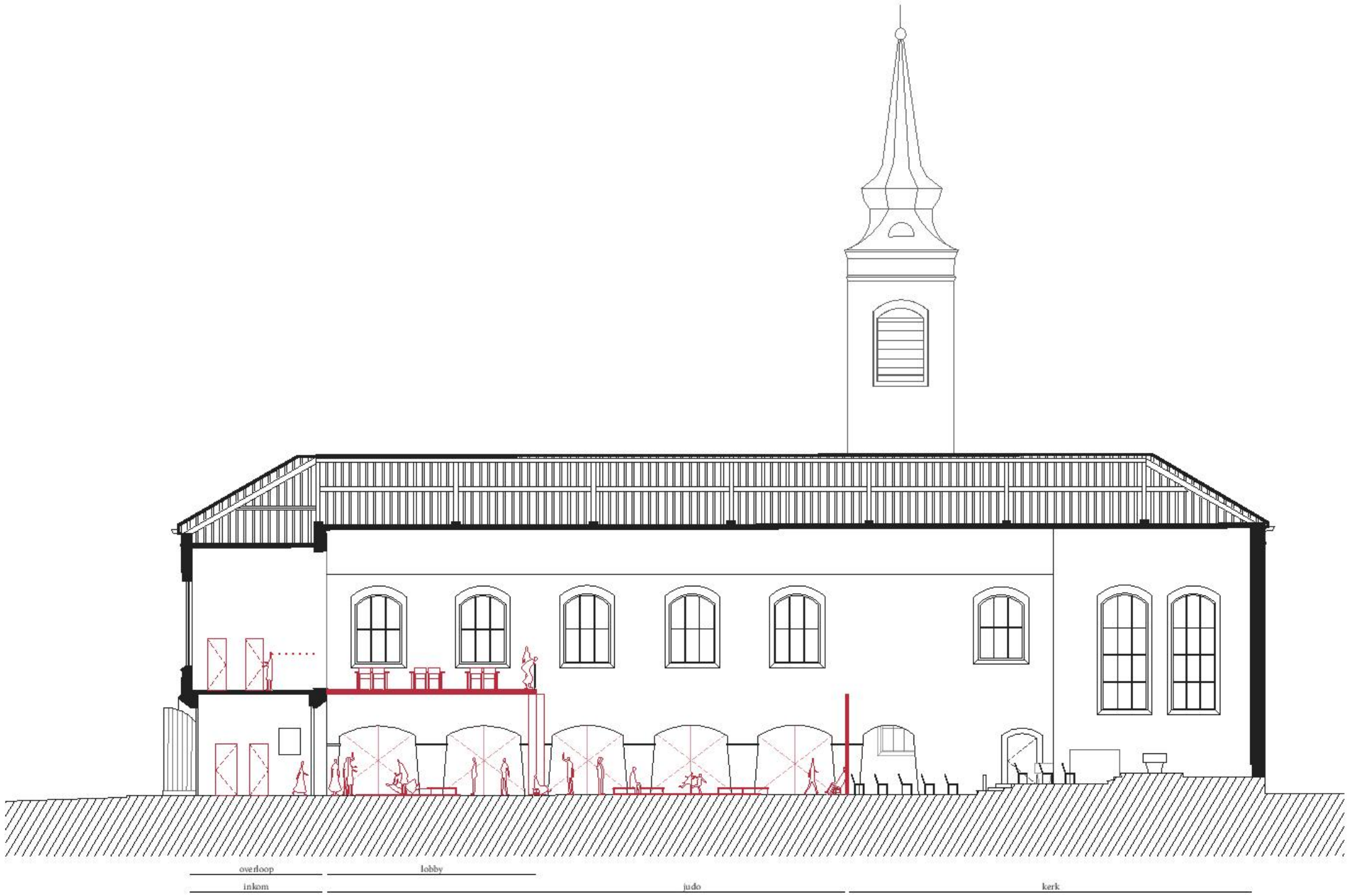
(01) inkomportaal voorgevel (02) gehandicapentoeilet (03) toiletten (04) lift en trap (05) speelvlak judo 55 matten (06) flexibele wand (07) omkleed + douches M (08) berging (09) omkleed + douches V (10) sas + toiletten (11) berging kerk en torentrap (12) sacristie (13) zitzone (110 personen) (14) technische ruimte (15) doorgang toegang (16) doorgang (18) berging

GRONDPLAN niv. +1
schaal: 1/200

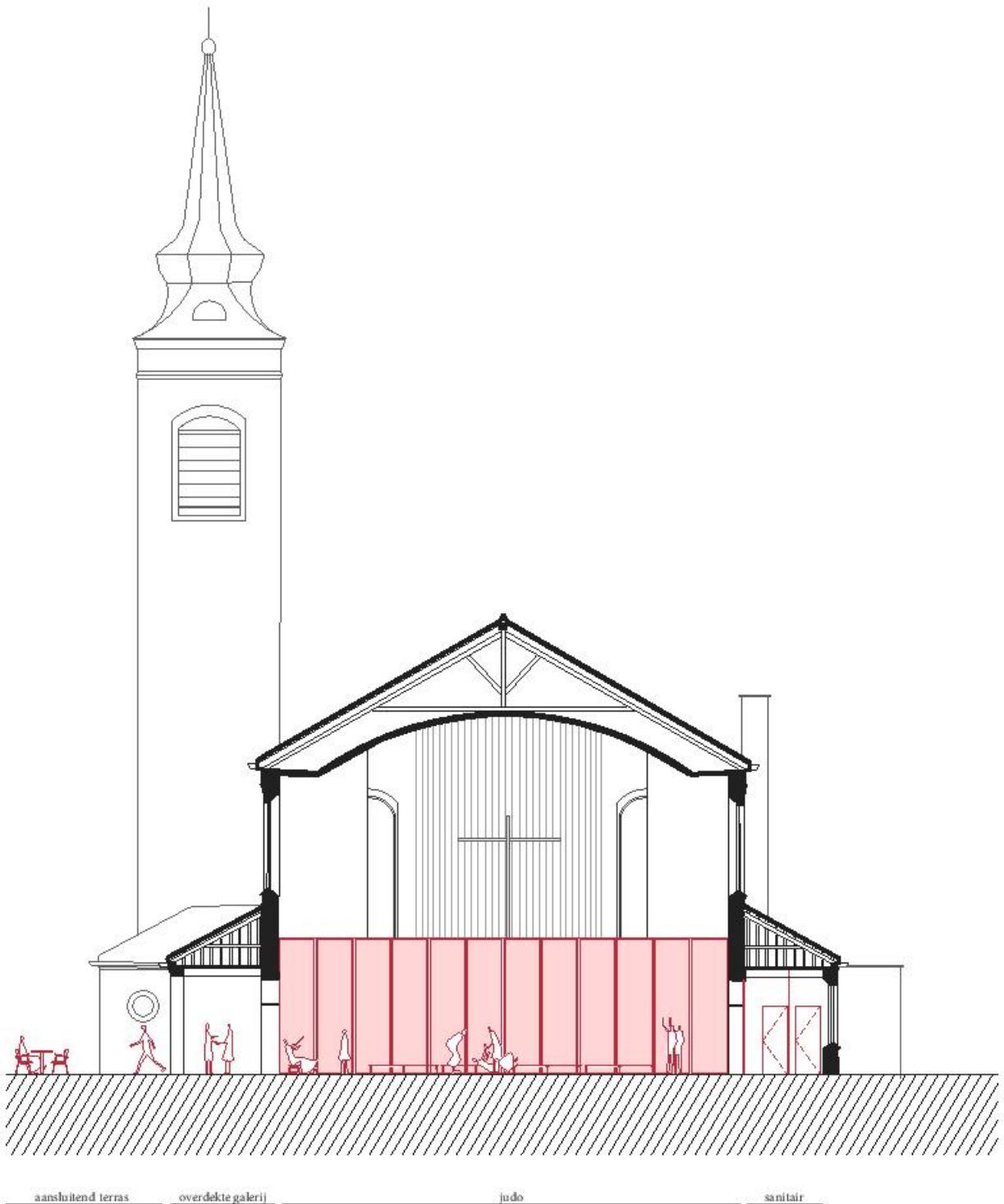
(01) overloop verdieping met vestiairehaakjes (02) berging partituren groep B (03) toiletten (04) lift en trap (05) berging uniformen groep B (06) berging instrumenten groep B (07) kleine repetitieruimte groep B (51 personen)

KERK+JUDO
scenario 3B/ nevenbestemming judotraining

LANGSDOORSNEDE
schaal: 1/200

KERK+JUDO
scenario 3B/ nevenbestemming judotraining

DWARSDOORSNEDE
schaal: 1/200

DROOMSCENARIO
samen rond een plein leven

PARTICIPATIE

artikel over pleinontwerp; HLN , via <http://www.hln.be/regio/nieuws-uit-harelbeke/-t-plein-eindelijk-opnieuw-open-a1863599/> op 10/02/17 foto Joyce Mesdag

DROOMSCENARIO
samen rond een plein met leven

HOEK PLEIN
bestaande toestand met recent aangelegd plein

DROOMSCENARIO
samen rond een plein met leven

HOEK PLEIN
optocht van fanfare door straat - gedeeltelijk opengewerkte gevel naar plein

De eerste fase van de haalbaarheidsstudie toont aan dat elk van de drie voorgestelde scenario's haalbaar is en als nevenbestemming kan gerealiseerd worden telkenmale met behoud van de liturgische functie.

TRACE tv ziet echter het meest potentieel in het eerste en tweede scenario: Kerk + Muziek en Kerk + Woord. Het derde scenario Kerk+Judo+Muziek stuit op de grenzen van de (over)programmatie, zowel inhoudelijk is er weinig verband tussen het liturgische gebruik van de kerk en het gebruik als sportzaal, ook ruimtelijk vraagt dit een vergaande ingreep. Het ontwerpend onderzoek toont ook aan dat voor alle scenario's een zachte opdeling mogelijk is, waarbij afhankelijk van de noden de nevenbestemming of het liturgische deel van de kerk kan inkrimpen of uitbreiden. Het droomscenario toont de mogelijkheden voor het openwerken van het gebouw naar het plein toe om zo de beleving en het gebruik van de kerk als publieke ontmoetingsplek te versterken. De zijbeuken worden in het ontwerp ingezet om het programma van nevenfuncties slim te koppelen aan de flexibele zaal. Ook het basisconcept door een ingenieursbureau bekeken voor de technieken van ventilatie en verwarming is hierop afgestemd.

Op basis van deze resultaten en de eerste vergadering beslist de gemeente, geadviseerd door vertegenwoordigers van het kerkfabriek scenario Kerk + Muziek verder uit te werken. Het openwerken van de kerk naar het plein toe ziet de gemeente eveneens als een grote meerwaarde. (vergaderverslag opgesteld door gemeente Harelbeke - grondgebiedzaken door mevr. Ann Noppe 17 februari 2017, en een overzichtsdocument met opmerkingen door kerkfabriek aangeleverd, kerkraad via dhr. Pison 19 december 2016)

+MUZIEK*scenario 1/ nota externe adviezen*

Het scenario werd door TRACE in detail geraamd door het toepassen van een elementenraming. Alle deelrubrieken van een openbare aanbesteding werden daarbij ingevuld aan de hand van marktconforme prijzen van recente (mei 2017) aanbestedingen. Als er in deze haalbaarheidsstudie nog geen uitspraak gedaan kon worden over bepaalde elementen omwille van het ontbreken van info (grondstabiliteit, toestand dak, noozaak restauratie) werd dit ook zo vermeld in de raming. Voor het gedeelte technieken werd het advies ingewonnen van een studiebureau. In de bijgevoegde technische schema's wordt het basisconcept van verwarming en ventilatie geduid.

TECHNIEKEN

Randvoorwaarden bij het opmaken van deze deelraming:

- Gebruik als kerk/zaal/polyvalent , gebouw is uit de jaren '60
- Fanfare, repetitie voor 2 fanfares gelijktijdig dient mogelijk te zijn
- Theater voorstellingen
- Kleinere kerk, scheiding al dan niet door een vaste wand is nog in bespreking.
- Zijkanten van de zaal zijn kasten voor stockage van de instrumenten... mogelijk tracé voor leidingen technieken.
- Heden reeds gas aanwezig, stookplaats te vernieuwen, positie heden in kelder.
- Technieken dienen in de kelder te komen, H is max. 2.20m, technisch lokaal normaal hoogte 2.50m mogelijk op te lossen dmv. uitgraving van de vloer.
- Individuele verwarmingen aan te sturen in zones ifv. gebruik /indeling van de zaaldelen/kerk.
- Ifv. vlotte opwarming, zones, indelingen zouden we voor de zaal/kerk werken met vloerconvectoren (bv. Mahr systeem) ifv. de opdelingen kunnen de juiste zones aangestuurd worden.
- De randzones (zijbeuken), inkom, sanitair, sacristie, geheel kan via radiatoren of wandventilo's opgevangen worden.
- De 2de repetitiezaal op vdp zouden we ook hier met wand ventilo's verwarmen.
- Zo kunnen we via regeling voldoende aparte zones maken die we ook kunnen aansturen met een klok of overwerk afhankelijk van het gebruik. Het systeem van verwarming zorgt er steeds voor dat uit een laag minimaal regime vlot tot een hoger comfort kan gekomen worden, dit door het principe van lucht verwarming.
- Verder voorzien we ook ventilatie voor het sanitair verwerkt in het plafond van berging verdieping.
- Een eigen systeem D met CO² meting voor de repetitiezaal 2, groep kan aan plafond in sanitair 1ste verdieping ingewerkt worden. Voor zone's 1, 2 en 3 voorzien we een individuele ventilatie, CO₂ gestuurd, lucht al dan niet nodig in functie van het specifieke gebruik en de bezetting.
- Door toepassing van individuele systemen zijn er in principe ook geen verbindingen tussen de ruimtes door de technieken, overdracht van geluid hierdoor is daardoor ook tot een minimum herleid.
- Visie op aanwezigheid van asbest is er heden nog niet, daarom ook niet mee opgenomen in de raming.

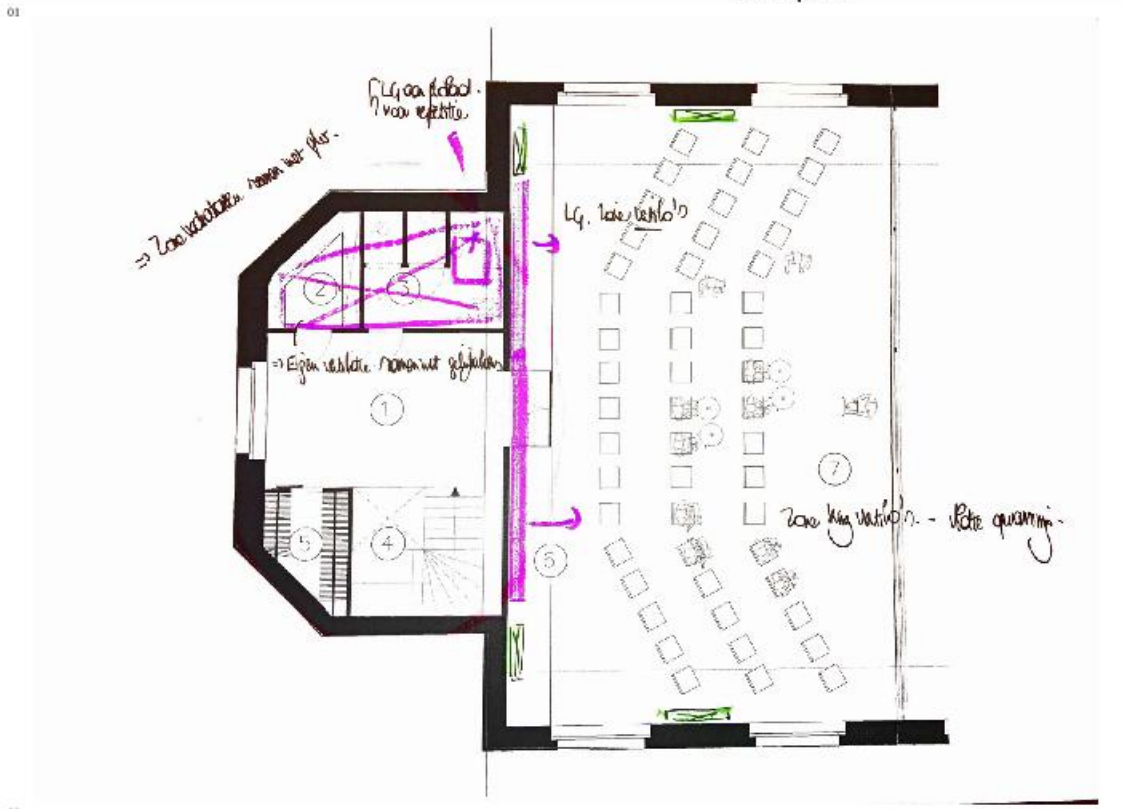
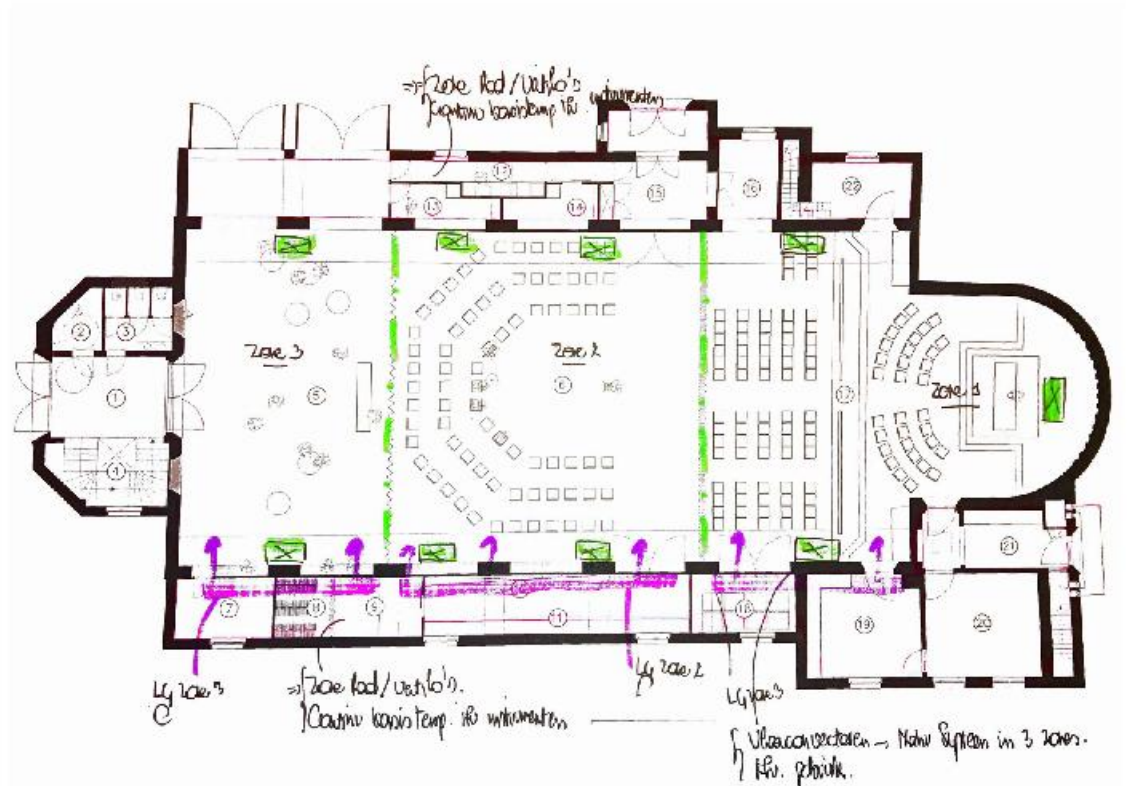
Raming eerste visie van techniekendeel

Installatie Lift	32.000 €	
Sanitair	gelijkvloers en vdp	17.500 €
Hvac	Nieuwe stookplaats	95.000 €
	Regeling ifv. alle zones/kringen	31.500 €
	Vloerconvectoren 3 zones kerk/zaal	70.000 €
	Radiatoren/ventilo's zijlokalen	20.000 €
	Ventilo's 1ste vdp	6.600 €
	Leidingen om alles te bedienen	35.000 €
	Ventilatie zone 1	25.000 €
	Ventilatie zone 2	25.000 €
	Ventilatie zone 3	25.000 €
	Ventilatie zone 1ste vdp	25.000 €
Electro	Ifv. oppervlak totaal 913 + 203 m ²	111.600 €
	Totaal voor gedeelte Technieken:	519.200 €

BRANDWEER

Er werd geen specifiek overleg met de brandweer voor dit project gevoerd. Wel werd het omkeren van de hoofdinkomdeuren (nu in vluchtrichting), de evacuatie naar het plein (nieuwe raampartijen) en de aanwezigheid van een trappenpartij (met te bedienen rookluik) naast de lift afgetoetst aan de basisprincipes. De evacuatiemogelijkheden vanaf de verdiepingen zullen in detail moeten bekeken worden als er uitsluitel is over het gebruik. In de raming worden deze elementen ook apart benoemd.

+MUZIEK
scenario 1/ nota externe adviezen

SCHEMA'S PRINCIPE TECHNIKEN

(1) grondplan principeschets ingenieur ventilatie (kleur paars) + verwarming (kleur groen) (2) verdieplingsplan principeschets ingenieur ventilatie (kleur paars) + verwarming (kleur groen)

+MUZIEK*scenario 1/ raming*

Onderstaande samenvattende raming is afgeleid van de gedetailleerde, indicatieve raming op basis van scenario "muziek + kerk" (fanfarelokalen) van het ontwerpend haalbaarheidsonderzoek.

Opgegeven artikels en hoeveelheden in de gedetailleerde raming zijn vermoedelijk en niet-bindend.

Opgegeven eenheids- en totaalprijzen in de gedetailleerde raming zijn indicatief en niet-bindend en onderhevig aan indexering.

De gedetailleerde raming geeft een beeld over welke artikels wel en niet inbegrepen zijn.

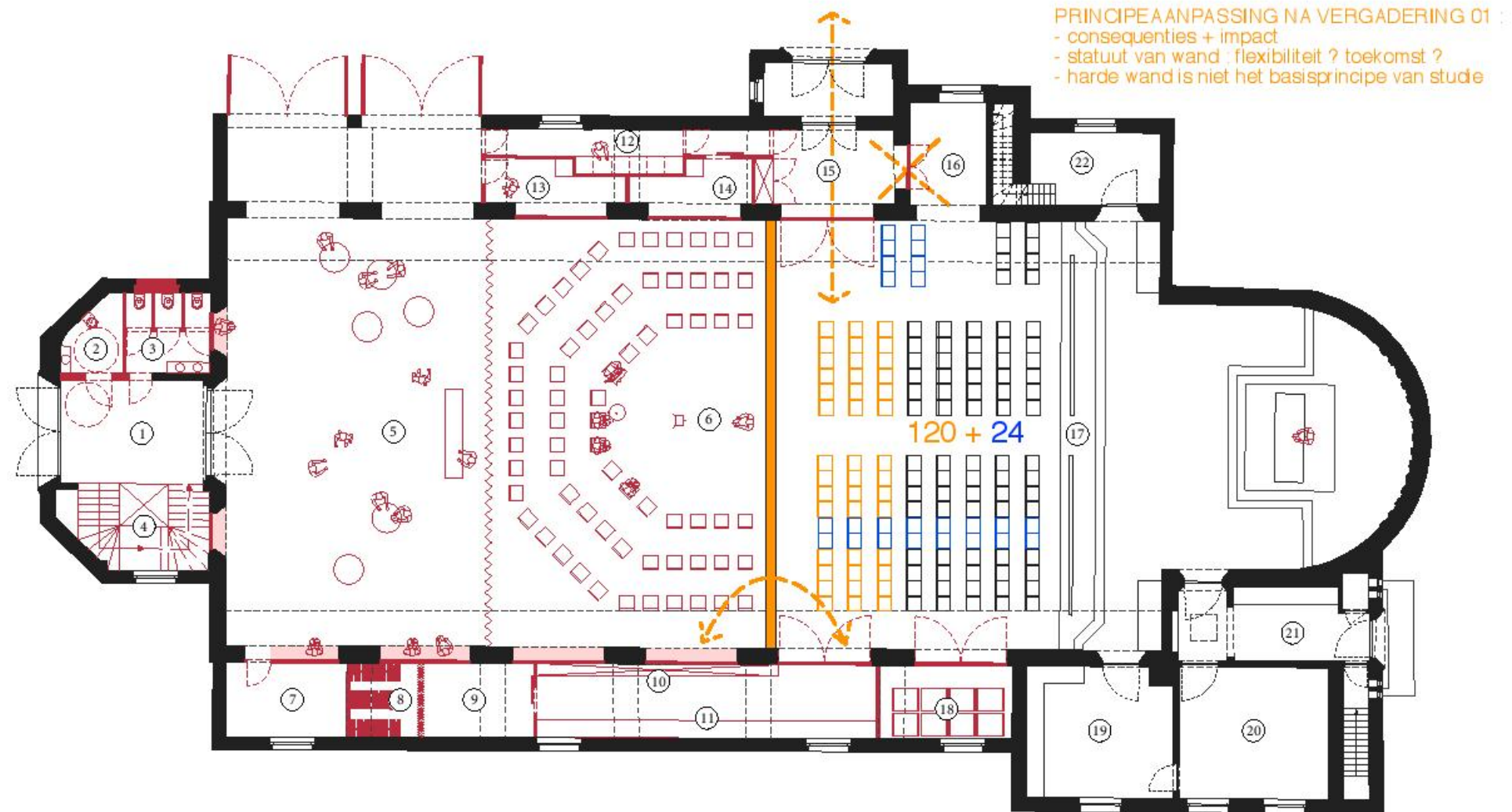
In het kader van dit onderzoek is er verkennend vooroverleg gevoerd met vertegenwoordigers van de brandweer en/of een ingenieur technieken met betrekking tot de mogelijke impact van respectievelijk brandveiligheidsvoorschriften en technische installaties (sanitair, verwarming, ventilatie, electriciteit) op het voorgestelde ontwerpend onderzoek. Voor deze kerk werd geen aparte afspraak met de brandweer gemaakt.

Dit advies is louter indicatief en verleend op basis van de aangeleverde stukken.

Het ontwerpteam kan geen verantwoordelijkheid nemen voor deze specificaties, noch voor de gevolgen hiervan op de raming.

In de context van dit onderzoek is er geen verder vooroverleg gebeurd met betrekking tot andere gespecialiseerde studies, waaronder akoestiek ea.

DEEL 0	AANNEMING/WERF	43.900,00
DEEL 1	ONDERBOUW	17.424,50
DEEL 2	BOVENBOUW	24.675,00
DEEL 3	DAKWERKEN	0,00
DEEL 4	GEVELSLUITING	28.500,00
DEEL 5	BINNENAFWERKING	323.105,00
DEEL 6+7	TECHNIEKEN / FLUIDA + ELEKTRO	519.200,00
DEEL 8	SCHILDERWERKEN	50.000,00
DEEL 9	OMGEVINGSWERKEN	0,00
DEEL 10	RESTAURATIEWERKEN	0,00
TOTAAL	INDICATIEVE ELEMENTENRAMING EURO/EXCL.BTW	1.006.804,50

PRINCIPESCHEMA KERKFABRIEK NA VERGADERING 01

De opmerkingen van het kerkfabriek over de combinatie van een nevenbestemming met een liturgische ruimte werden vervat/verwerkt in dit schema. De toegang gebeurt hier niet meer langs de doopkapel, de capaciteit van een permanent religieuze ruimte is 144 (120+20) zitplaatsen. Dit is een schema waar TRACE wel bedenkingen bij heeft, deze worden ook in de conclusie verduidelijkt.

CONCLUSIE

Deze haalbaarheidsstudie toont aan dat elk van de drie scenario's ruimtelijk ingepast kunnen worden in het kerkgebouw. Voor elk van de scenario's gaat TRACE tv uit van een aantal ruimtelijke principes: het multifunctioneel gebruik van de ruimte waarbij elk van de functies kan uitbreiden of inkrimpen naargelang de noden op dat moment, en als gevolg daarvan gaat TRACE tv telkens uit van een zachte opdeling tussen de liturgische ruimte en de nevenbestemming in plaats van een harde en permanente compartimentering. De ingreep voorgesteld in het droomsenario waarbij de eerste traveeën van de noordelijke zijbeuk open gewerkt worden om een verbinding te creëren tussen de kerk en het plein versterkt het publieke karakter van het kerkgebouw bij het reeds heraangelegde plein. Het vrijwaren van de middenruimte als de grote kwaliteit en het maximaal benutten van de zeer lage zijbeuken met bijkomende functies (berging, sanitair, opslag,...)

Het eerste en tweede scenario zijn realiseerbaar met respect voor de architecturale en historische kwaliteiten van de kerk en met behoud van voldoende ruimte voor de liturgische ruimte. In het derde scenario komt dit echter onder druk te staan. Op basis van de resultaten van deze studie heeft de gemeente het eerste scenario 'kerk met ruimte voor muziekverenigingen' weerhouden. Tevens ziet de gemeente grote meerwaarde in het openwerken van de kerk naar het plein toe zoals geïllustreerd in het droomsenario. De doorbraak naar het nieuw aangelegde plein is een essentieel onderdeel van een verweven visie op gebruik van het gebouw en de omgeving.

Voorliggende studie is een ontwerpend onderzoek met als doel inzicht te verwerven in de ruimtelijke mogelijkheden en beperkingen van elk van de voorgestelde scenario's. Een ontwerpend onderzoek verschilt dan ook van een definitief ontwerp dat als doel heeft om de zeer specifieke noden en wensen van het gekozen programma te vertalen naar een uit te voeren ontwerp. Deze studie laat bouwstenen (capaciteit, positionering en combinatie functies, circulatietrajecten) zien die verder in een participatief traject gebruikt kunnen worden. Eén aspect dat bijvoorbeeld in het uit te voeren ontwerp verder onderzocht moet worden is de materialisering en detaillering van het ingewerkt meubilair (o.a. voor realiseren van bergruimtes in de zijbeuken).

De tijdelijke vereniging TRACE realiseert zich dat het complexe verhaal van neven- en herbestemming een proces van constante communicatie is. Communicatie die enkel op een degelijke wijze kan gebeuren als alle partners streven naar hetzelfde niveau van kwaliteit en de verwezenlijking van een breed gedragen toekomstproject voor de kerk voor ogen hebben. Het is dan ook belangrijk dat al deze partners - gemeente, kerkfabriek, toekomstige gebruikers, bisdom, etc. - betrokken blijven bij de volgende stappen in dit proces, en op regelmatige basis geconsulteerd worden. Het is de rol van de gemeente, gesteund door de kerkfabriek om de verschillende betrokken actoren samen te brengen. TRACE tv kan op geen enkele manier de bestaande flow inzake de toekomst van kerken in het algemeen en de Sint-Jozefkerk in het bijzonder beïnvloeden, laat staan mee beslissen over her- of nevenbestemming. TRACE tv kan met deze studie enkel adviseren. Het is wel mogelijk dat de resultaten van deze studie een effect hebben op de ontwikkelingen rond de toekomst van het kerkgebouw. TRACE tv neemt ook akte van de mening van het kerkfabriek, die geen nevenbestemming mogelijk ziet binnen een termijn van de komende 10 jaren en vooral blijft denken in termen van een harde opsplitsing (zie schema p.89) . Dit is de visie (op dit ogenblik) waar de gemeente ook duidelijk op de hoogte van werd gebracht door het kerkfabriek. TRACE tv blijft echter van mening dat, zie de eerder aangehaalde "zachte" opdeling een beter scenario is om de kwaliteiten van de kerk te blijven behouden op een logische wijze. Harde wanden zullen enkel zeer afgesloten en in zich zelf gekeerde delen maken de aangehaalde ruimtelijke kwaliteiten van het gebouw teniet doen.

Bij de haalbaarheidsstudie komt duidelijk naar voren, wat het moment of de termijn van een neven- of herbestemmingstraject zal zijn, dat doordacht maatwerk in de architecturale vertaling van dit project zeer belangrijk is. Wij willen dan ook benadrukken dat de slaagkans van het project staat of valt met de empathische en poëtische vertaling door de uitvoerende ontwerper, met betrekking tot materiaal, licht, keuze meubilair, detaillering, ... In dit project wordt de ruimtelijke kwaliteit grotendeels bepaald door de combinatie van vast en los meubilair, zoals nu al in de bestaande situatie. Het totaalpakket kan en mag daarom niet opgedeeld worden in delen. Hier is een doordacht totaalontwerp nodig waar het eindresultaat een totaalsymbiose moet zijn tussen architectuur en interieur.

BIBLIOGRAFIE

- Agentschap Onroerend Erfgoed 2016; Parochiekerk Sint-Jozef, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/205195>. Geraadpleegd op 25 november 2016.
- Vansack, R., Versele, M., Wijckmans, I., Willems, E. (2009-2010) 'St-Jozefskerk te Harelbeke, Ongepubliceerde Paper over geschiedenis Sint-Jozefskerk Harelbeke voor docent Jos Vandenbreeden voor seminarie "Gebruik en reconversie van recente kerken", Sint-Lucas Architectuur (ingescand document via gemeente doorgekregen - mogelijk aanwezig in archief gemeente)

REFERENTIES

afbeeldingen

COVERFOTO

Interieur richting koor, 1973, fotograaf L. JP Renard, online via www.balat.kikirpa.be, geraadpleegd op 03.11.16

PAGINA 7-8

(01) Fricx kaarten 1712, online via www.geopunt.be, geraadpleegd op 03.11.16

(02) Ferraris kaarten 1777, online via www.geopunt.be, geraadpleegd op 03.11.16

(03) Atlas der Buurtwegen 1841, online via www.geopunt.be, geraadpleegd op 03.11.16

(04) Popp kaarten 1842-1879, online via www.geopunt.be, geraadpleegd op 03.11.16

(05) Vandermaelen kaarten 1846-1854, online via www.geopunt.be, geraadpleegd op 03.11.16

PAGINA 9

Luchtfoto, datum onbekend, via Beeldbank Stadsarchief Harelbeke

PAGINA 12

Maquette Sint-Jozefkerk, datum onbekend, Archief Camiel Pattyn via Beeldbank Stadsarchief Harelbeke

PAGINA 13

Inhuldiging van de kerk, fotograaf onbekend, vermoedelijk 1964, Archief Marcel Anckaert via Beeldbank Stadsarchief Harelbeke

PAGINA 14

Luchtfoto 1971, online via www.geopunt.be, geraadpleegd 03.11.16

PAGINA 15

Luchtfoto's, datum onbekend, online via www.bing.com/maps, geraadpleegd 03.11.16

PAGINA 16

(01) Luchtfoto 2000-2003, online via www.geopunt.be, geraadpleegd op 03.11.16

(02) Luchtfoto 2015, online via www.geopunt.be, geraadpleegd 03.11.16

(03) Luchtfoto 2004, via Beeldbank Stadsarchief Harelbeke

(04) Luchtfoto 2015, online via www.geopunt.be, geraadpleegd 03.11.16

PAGINA 19

Noordoostgevel kerk, 1973, fotograaf L. JP Renard, online via www.balat.kikirpa.be, geraadpleegd op 03.11.16

Noordwestgevel kerk, 1973, fotograaf L. JP Renard, online via www.balat.kikirpa.be, geraadpleegd op 03.11.16

PAGINA 20-21

Sint-Jozefkerk en omgeving, foto's door TRACE op 26.09.2016 en 02.12.2016

PAGINA 26

Interieur richting koor, 1973, fotograaf L. JP Renard, online via www.balat.kikirpa.be, geraadpleegd op 03.11.16

Interieur richting doksaal, 1973, fotograaf L. JP Renard, online via www.balat.kikirpa.be, geraadpleegd op 03.11.16

PAGINA 27-28-29

Interieur Sint-Jozefkerk, foto's door TRACE op 26.09.2016 en 02.12.2016

PAGINA 50

Chapelle Corneille, Rouen (FR), arch.: atelier d'arch. King Kong, online via divisare.com, geraadpleegd op 12.10.2017

PAGINA 51

(01) Orgel in de Sint-Peterkerk, Keulen (D), online via 3B.blogspot.com, geraadpleegd op 26.01.2017

(02) Orgel in de Sint-Peterkerk, Keulen (D), online via wikimedia.org, geraadpleegd op 26.01.2017

(03) Orgel in de Sint-Peterkerk, Keulen (D), fotograaf Saidja Heynickx, eigen collectie

PAGINA 52

(01, 02) Neue Nationalgalerie, Berlijn (D), architecten: Adam Caruso en Peter Sint John, online via www.carusostjohn.com, geraadpleegd op

07.02.2017

(03) Syro-Malabar Catholic Church, Kerala (Zuid India), online via commons.wikimedia.org, geraadpleegd op 08.02.2017

PAGINA 52

(01) Schilderij interieur van een Gotische kerk, Antwerpen (B), 1606, schilder Peeter Neefs, online via koetsergallery.com, geraadpleegd op 27.09.2016

(02) Kapel van Lenneke Mare, Sint-Lambrechts Woluwe (B), 1944, fotograaf onbekend, online via balat.kikirpa.be, geraadpleegd op 25.09.2016

(03) Sint-Martinuskerk, Baak (NL) 1890-1891, architect herbesteding: Wim Boerman, online via commons.wikimedia.org, geraadpleegd op

10.10.2016

PAGINA 82

Opening vernieuwde Plein, fotograaf Joyce Mesdag, artikel online via www.hln.be, datum 25.04.2014

BACKCOVERFOTO

Gevel Sint-Jozefkerk, datum onbekend, fotograaf onbekend, online via www.delcampe.be, geraadpleegd op 03.11.16

Onderzoeksgroep TRACE Universiteit Hasselt - Architecten Broekx-Schiepers - Saidja Heynickx - UR Architects

Het herbestemmen van kerken is een delicate materie die om maatwerk vraagt. Als team met uiteenlopende specialiteiten en overlappende methodiek hebben we reeds ervaring met de complexiteit van kerkgebouwen. De vier partners brengen elk hun eigen expertise en persoonlijke benadering binnen: drie kleinschalige ontwerpbureaus met merite en auteursbenadering waarbij maatwerk, precisie, *métier* en kwaliteit centraal staat, die onderzoeksgericht zijn en waarbij een dialoog met de bouwheer de basis vormt voor een ontwerp: **Architecten Broekx-Schiepers, Saidja Heynickx en UR Architects**. Allen zijn als docent ook verbonden aan de faculteit architectuur & kunst van de Universiteit Hasselt.

Zij werken voor dit project samen met de **onderzoeksgroep TRACE** van die faculteit. Naast fundamenteel en ontwerpend onderzoek, voert de groep ook dienstverleningsprojecten uit. Ze bouwen kritische massa op rond her- en nevenbestemming van erfgoed, met bijzondere focus op religieus erfgoed. De voorbije jaren kregen ze de opdracht van verschillende steden en gemeenten, kerkfabrieken en lokale kerkbesturen om na te denken over de toekomst van ondertussen ruim 40 kerkgebouwen en enkele kloosters in Limburg en Antwerpen. De onderzoeksgroep beschikt over een nationaal en internationaal netwerk. Door zijn onderzoekservaring in het domein van herbestemming van religieus erfgoed heeft TRACE contacten opgebouwd met stakeholders uit verschillende domeinen: CRKC, de bisschoppen, Agentschap Onroerend Erfgoed, lokale en regionale besturen. TRACE heeft daardoor een goed inzicht in de bezorgdheden en belangen van elk van hen en tracht steeds deze verschillende partijen samen te brengen in een concreet project. Op ontwerpmatig vlak is het inclusief ontwerpen, op maat van de opdrachtgever, de gebruiker, en de omgeving, kenmerkend voor drie ontwerpbureaus die deel uitmaken van dit consortium.

COLOFON

Ontwerpend haalbaarheidsonderzoek n.a.l.v. de transformatie van de Sint-Jozefkerk voor nevenbestemming

In opdracht van:

STADSBESTUUR HARELBEKE

adres: Marktstraat 29, 8530 Harelbeke

contactpersoon gemeente: Ann Noppe, beleidsmedewerker grondgebiedszaken

email: ann.noppe@harelbeke.be

Projectbegeleiding:

PROJECTBUREAU HERBESTEMMING KERKEN - NIEK DE ROO

email: projectbureau@herbestemmingkerken.be

Het Projectbureau 'Herbestemming Kerken' is een initiatief van:

- De minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands beleid en Onroerend Erfgoed.
- De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding.
- De Vlaamse Vereniging voor Steden en Gemeenten (VVSG), mede-optredend namens het Kenniscentrum Vlaamse Steden en Vlieter (Koepel Vlaamse Streekontwikkelingsorganisaties).
- Het Team Vlaamse Bouwmeester van het Departement Kanselarij en Bestuur.
- Het Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur.

Het Projectbureau werkt nauw samen met het agentschap Binnenlands Bestuur - Team Gesubsidieerde Infrastructuur van het Departement Kanselarij en Bestuur.

Dit begeleid haalbaarheidsonderzoek werd mede financieel mogelijk gemaakt door een subsidie van 30% in toepassing van het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de toekenning van subsidies voor gebouwen van de eredienst van 20 december 2013.

Ontwerpbureau:

TRACE tv

Tijdelijke vereniging van de onderzoeksgroep ArcK van de Faculteit Architectuur en Kunst (ARK)

Universiteit Hasselt / Architecten Broekx-Schiepers / Architect Saidja Heynickx / UR architects

adres: Universiteit Hasselt / Campus Diepenbeek, Agoralaan Gebouw D, B-3590 Diepenbeek

email: tvtrace@uhasselt.be

Prof. Dr. Koenraad Van Cleempoel, Dr. Bie Plevoets / tel: 011 29 21 13

Prof. Arch. Jo Broekx, Arch. Marcella Schiepers / tel: 011 32 15 99

Prof. Arch.-Int.Arch Saidja Heynickx / tel: 0472 955 273

Prof. Ir. Arch. Nikolaas Vande Keere, Ir. Arch. Regis Verplaetse / tel: 02 732 08 22

Datum:

11 mei 2017

Alle tekeningen zijn indicatief; de maatvoering is onder voorbehoud en gebaseerd op de gegevens en plannen die aangereikt werden door de opdrachtgever